Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

„Škola pro každého“

ZŠ a MŠ Sivice

Obsah

	strana
1. Identifikační údaje	**4**
1.1 Název ŠVP	
1.2 Údaje o škole	
1.3 Zřizovatel	
1.4 Platnost dokumentu	
2. Charakteristika školy	**5**
2.1 Úplnost a velikost školy	
2.2 Charakteristika pedagogického sboru	
2.3 Dlouhodobé projekty	
2.4 Ročníkové a celoškolské projekty	
2.5 Spolupráce se zákonnými zástupci	
3. Charakteristika ŠVP	**7**
3.1 Zaměření školy	
3.2 Výchovné a vzdělávací strategie	
3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	
3.4 Začlenění průřezových témat	
4. Učební plán	**28**
4.1 ŠUP I.	
5. Učební osnovy	**30**
I. Jazyk a jazyková komunikace	**30**
5.1 Český jazyk a literatura I	
5.2 Angličtina I	
***II. Matematika a její* aplikace**	**48**
5.3 Matematika I	
III. Informatika	**58**
5.4 Informatika I	
IV. Člověk a jeho svět	**62**
5.5 Prvouka	
5.6 Přírodověda	
5.7 Vlastivěda	
VII. Umění a kultura	**86**
5.8 Hudební výchova I	
5.9 Výtvarná výchova I	
VIII. Člověk a zdraví	**101**
5.10 Tělesný výchova I	
IX. Člověk a svět práce	**111**
5.11 Člověk a svět práce	

6 . Nepovinné předměty **119**
6.1. Náboženství

7. Hodnocení **120**

7.1 Hodnocení výsledků vzdělávání žáků
7.1.1 Pravidla hodnocení výsledků vzdělávání žáků
7.1.2. Kritéria hodnocení výsledků vzdělávání žáků
7.1.3 Formy hodnocení
7.2 Hodnocení chování žáků
7.2.1 Pravidla hodnocení chování žáků
7.2.2 Kritéria hodnocení chování
7.2.3 Formy hodnocení chování

8. Přílohy **126**

8.1 Standardy pro základní vzdělávání
8.2 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

1. Identifikační údaje

1.1.Název ŠVP

Název ŠVP: Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Škola pro každého“

Motivační název: Škola pro každého

1.2 Údaje o škole

Název školy:	ZŠ a MŠ Sivice, okres Brno-venkov, příspěvková organizace	
Adresa školy:	Sivice 131, 664 07 p. Pozořice	
Ředitel:	PaedDr. Pavel Vrtěl	
Kontakty:	tel. e-mail web	544 226 555 pavel.vrtel@seznam.cz www.skolasivice.cz
IČO	71008322	
IZO		
Webové stránky:	www.skolasivice.cz	
Koordinátor:	PaedDr. Pavel Vrtěl	

1.3 Zřizovatel

Název:	obec Sivice
Adresa:	Sivice 19, p.Pozořice 664 07
Kontakty:	tel.: 546 226 086

1.3 Platnost dokumentu

V Sivicích: 1. 9. 2007

PaedDr Pavel Vrtěl
ředitel školy

Aktualizace: 1. 9. 2026
Školská rada projednala a vyjádřila se ke změnám a realizaci ŠVP ZŠ a MŠ Sivice: lostopad 2026

2. Charakteristika školy

2.1 Úplnost a velikost školy

Jsme základní školou 1. stupně, ležící v klidné lokalitě obce Sivice. Celé prostředí dokresluje přírodní scenérie přilehlých lesů, které hojně využíváme ve vyučovacích i volnočasových aktivitách.

Škola poskytuje základní vzdělání 74 dětem v 1. až 5. postupném ročníku. Výuka jednotlivých ročníků se realizuje v samostatných učebnách. Největší výhodou jsou malé počty žáků ve třídách. Příjemná atmosféra ve škole s menším počtem žáků vytváří optimální předpoklady pro kamarádský a spolupracující kolektiv dětí různého školního věku, pro individuální všestranný rozvoj dítěte a pro jeho samostatnost.

Většina našich žáků odchází po ukončení 5. třídy na ZŠ Pozořice, se kterou spolupracujeme pří různých společenských akcí. Úspěšní žáci se každoročně hlásí na osmiletá gymnázia.

2.2 Charakteristika pedagogického sboru

Ředitel školy: PaedDr.Pavel Vrtěl

Učitelé: Mgr. Milada Vrtělová
Mgr. Petra Kratěnová
Mgr. Pavla Tomancová
Mgr. Eva Skočovská
Mgr. Gabriela Zemánková

Pedagogický asistenti učitele: Mgr. Zdislava Hoffmannová, Monika Koukalová, Marie Polzerová, Lenka Hoffmannová, Mg. Irena Křížová

Vychovatelka školní družiny: Kateřina Čalkovská
Petra Haikerová

Pedagogický sbor má plně aprobovaných 13 členů, 1 vychovatelka není plně aprobovaná pro výuku 7 hodin výtvarné, pracovní a tělesné výchovy. Neustále probíhá DVPP. Učitelé prošli těmito kurzy:

-všichni pedagogové Úvodní modul Z
-anglický jazyk
-RVP ZŠ
-tvořivá škola
-ochrana čl. za mimořádných situací
-metodik prevence
-vedení školy
-školení ICT techniky a používání nástrojů
-školení eTwinning,,Erasmus +
-internetové semináře
- speciální péče pro děti se specifickými poruchami učení

Součástí školy je školní družina, kde jsou 2 vychovatelky. Školní družina navazuje na program MŠ a svou činností podporuje naplňování výchovných a vzdělávacích strategií realizovaných na naší škole v souladu se ŠVP.

2.3 Dlouhodobé projekty

Pedagogové vzájemně spolupracují na školních projektech v rámci mezinárodní spolupráce **eTwinning** s partnerskou školou na Slovensku – www.skolasivice.cz

Účastnili jsme se mezinárodních projektů v rámci programu **Comenius** a **Erasmus+** - www.skolasivice.cz

Jsme zapojeni do programu **eTwinning, Ovoce do škol** a **Mléko do škol**.

Jsme zapojeni do dvouletého programu **Podpora škol formou projektů zjednodušeného vykazování** – Šablony pro MŠ a ZŠ – vyčlenění asistenta pedagoga pro slabší nebo sociálně znevýhodněné žáky.

Uskutečňujeme **ekologicky zaměřené akce a projekty – orientuje** zejména na environmentální výchovu, sběr odpadových surovin probíhá celoročně ve spolupráci s obcí, přírodovědná učebna, využití bio švestkového obecního sadu, přírodovědné vycházky, soutěže, školu v přírodě, kurz plavání a bruslení aj.

Dále navštěvujeme divadelní, filmová a hudební představení v Brně, výstavy v Moravské galerii, hvězdárnu, plavecký kurz, místní knihovnu, dopravní soutěže, atletické a jiné sportovní soutěže, deskové hry aj.

2.4 Ročníkové a celoškolní projekty

Projekty dotvářejí obsah vzdělávacího procesu ročníků i celé školy. Především umožňují vhodné začlenění vybraných průřezových témat do vzdělávání žáků. Zařazujeme do výuky projekty jak ročníkové (krátkodobé, celoroční), tak i celoškolní (taktéž krátkodobé i celoroční). Příprava, realizace, výstupy a evaluace projektů zvyšují efektivitu vyučovacího procesu, motivují žáky a podporují spolupráci všech pedagogů i žáků.

2.5 Spolupráce se zákonnými zástupci

Informovanost rodičů o plánování, průběhu a výsledcích vzdělávání žáků

Rodiče jsou o průběhu vzdělávání žáků informováni průběžně formou individuálních konzultací, informacemi v online komunikaci Škola online, deníčcích a žákovských knížkách, pak pravidelně na třídních schůzkách. Dobrá komunikace se zákonnými zástupci je jedním z hlavních cílů školy a má na naší škole dlouholetou tradici. Velmi podstatné pro správnou realizaci školního vzdělávacího programu je právě vtažení rodičů do procesu vzdělávání svých dětí. Toho není možné dosáhnout bez kvalitní vzájemné komunikace.

Školská rada

V dlouholeté tradici rady školy úspěšně pokračuje školská rada, pro kterou je mimo jiné prioritou navazování komunikace mezi obcí, zákonnými zástupci a školou, projednávání školního vzdělávacího programu a jeho změn, schvalování školních dokumentů a zpráv. Ve školním roce 2025/26 proběhnou volby do rady školy.

3. Charakteristika ŠVP

3.1 Zaměření školy

Školní vzdělávací program „Škola pro každého“ je vytvořen pro první stupeň základního vzdělávání. Je založen na poznávání, respektování a rozvíjení individuálních potřeb, možností a zájmů každého žáka. Předpokládá a vytváří podnětné a tvůrčí školní prostředí, které stimuluje nejschopnější žáky, povzbuzuje méně nadané, chrání i podporuje žáky slabší a zajišťuje, aby se každé dítě prostřednictvím výuky přizpůsobené individuálním potřebám optimálně vyvíjelo v souladu s vlastními předpoklady pro vzdělávání. Naší dlouhodobou ambicí je proměnit školu v prostředí, kde se dětem s velmi různorodými vzdělávacími potřebami dostává nejen kvalitní a kvalifikované vzdělávací péče, ale kde se současně cítí bezpečně a spokojeně.

Všichni zaměstnanci (pedagogičtí i nepedagogičtí) ZŠ Sivice vytváří vhodné podmínky pro tvorbu a realizaci ŠVP, zkvalitnění výchovy a vzdělávání žáků a zvýšení uplatnění absolventů.

Jsme škola preferující otevřenou komunikaci využívající všech dostupných komunikačních prostředků.

Dále se zaměřujeme na rozvoj klíčových kompetencí potřebných pro praktický život. Ve všech předmětech rozvíjíme ty schopnosti a dovednosti, které žákům umožní lepší orientaci v životě. Školu chceme více otevřít veřejnému životu, spolupracovat s rodiči, prarodiči, veškerou veřejností, školami různých zaměření.

ŠVP vznikal po důkladném seznámení s podmínkami školy. Uvědomili jsme si, co jsme již v minulosti dělali a navázali na okolnosti, které měly kladné ohlasy ze strany žáků, učitelů i veřejnosti. Náš ŠVP klade důraz na potřeby společnosti, ekologickou výchovu a oblast mezinárodní spolupráce škol.

3.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Klíčové kompetence	**Jak kompetence naplňujeme na naší škole**
- k učení	- umožňujeme žákům osvojit si strategie učení a motivujeme je pro celoživotní vzdělávání - na začátku hodiny seznámíme žáky s cílem hodiny, na konci hodiny společně s žáky zhodnotíme naplnění cíle - učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti - na praktických příkladech ukazujeme smysl a cíl učení - podporujeme vyhledávání informací z různých zdrojů - umožňujeme žákům nacházet různé cesty řešení - žáky vedeme k sebehodnocení - individuálním zadáváním úkolů přispíváme k přátelské a nebojácné atmosféře ve třídě - zadáváme smysluplné otázky, srozumitelně a jednoznačně - nabízíme různé efektivní formy a metody učení - při hodnocení poskytujeme včasnou zpětnou vazbu - prověřujeme pouze známé a procvičené učivo
- k řešení problémů	- podněcujeme žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů - vytváříme praktické problémové úlohy a situace a učíme je žáky řešit - podporujeme různé i netradiční způsoby řešení problému - vytváříme podmínky pro týmovou spolupráci při řešení problému - podporujeme samostatné a tvůrčí řešení s praktickým ověřením správnosti řešení - uznáváme práci s chybou, vedeme žáky k poučení se z chyb a vymýšlení nových postupů - učíme žáky problémy brát jako výzvu, nebát se jich - vedeme žáky ke sledování vlastního pokroku při zdolávání problému - realizuje projekty
- komunikativní	- vedeme žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci - vedeme žáky k jednoznačné srozumitelné a kultivované komunikaci - realizujeme výstavy, vystoupení žáků pro veřejnost - organizujeme různé projekty, ve kterých žáci komunikují s ostatními - při hodnocení používáme širokou škálu prostředků, zapojujeme i žáky (sebehodnocení)
- sociální a personální	- učíme žáky spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých - učíme žáky spoluvytvářet a respektovat pravidla práce v týmu - zařazujeme kooperativní učení do výuky - vedeme žáky k otevřené diskusi ve skupině i debatě celé třídy - pozitivním hodnocením podporujeme žákovu sebedůvěru - umožňuje žákům vyjádřit se k vlastní práci (sebehodnocení) - usilujeme o to, aby žáci byli schopni střídat role ve skupině - učíme žáky odmítat vše, co narušuje přátelskou atmosféru ve třídě

- občanské	- připravujeme žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti - vytváříme u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a prožívání životních situací, rozvíjíme vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí a k přírodě - učíme žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně zodpovědný - vedeme žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učíme je žít společně s ostatními lidmi - vedeme žáky k chápání a respektování zákonů, norem a společenských pravidel - ve výuce vedeme žáky k poskytování účinné pomoci - vedeme žáky k uvědomování si základních ekologických souvislostí - podporujeme zájem o kulturní dění a historické památky (exkurze, projekty) - vedeme žáky k utváření vlastních tradic, žáci se podílí na realizaci webových stránek
- pracovní	- pomáháme žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je v souladu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní profesní a životní orientaci - vedeme žáky k vyvozování a dodržování pravidel pracovních postupů - výsledky různých činností hodnotíme z hlediska kvality, významu a ochrany svého zdraví, zdraví ostatních a ochrany životního prostředí - projektovou výukou a zařazováním PT pomáháme rozvíjet dovednosti potřebné pro budoucí život žáků - žáky motivujeme do aktivního zapojení v praktickém životě - vedeme žáky k objektivnímu sebehodnocení a posouzení reálných možností v profesním životě
- digitální	- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít - získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu -vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků - využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce - chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání

	- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření § 16 odst. 9 školského zákona.

Forma vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami uskutečňujeme formou individuální integrace do běžných tříd. Při diagnostikování speciálních vzdělávacích potřeb spolupracujeme se školskými poradenskými zařízeními formou konzultací, individuálních návštěv odborných pracovníků, rozhovorů s učiteli i rodiči na naší škole. Žáci jsou také dle svých individuálních potřeb zařazováni do skupinové výuky se speciálním pedagogem.

Postup školy při poskytování podpůrných opatření prvního stupně – plán pedagogické podpory

- Při zjištění obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb žáka informuje vyučující daného předmětu třídního učitele a výchovného poradce.
- Třídní učitel je zodpovědný za vytvoření plánu pedagogické podpory žáka (PLPP). Plán pedagogické podpory vytváří s metodickou podporou výchovného poradce, případně speciálního pedagoga a školského poradenského zařízení. Na tvorbě PLPP se účastní i vyučující jiných předmětů.
- S plánem pedagogické podpory seznámí škola žáka, zákonného zástupce žáka, všechny vyučující žáka a další pedagogické pracovníky podílející se na provádění tohoto plánu. Seznámení s PLPP jmenovaní potvrdí svým podpisem.
- Poskytování podpůrných opatření prvního stupně třídní učitel ve spolupráci s ostatními vyučujícími průběžně vyhodnocuje. V případě potřeby třídní učitel za metodické podpory výchovného poradce plán pedagogické podpory průběžně aktualizuje v souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb žáka. Nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření poskytovaných na základě plánu pedagogické podpory výchovný poradce vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů. Pokud se daná opatření ukáží jako nedostatečná, doporučí zákonnému zástupci žáka využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení.
- Pokud jsou daná opatření dostatečná, pedagogičtí pracovníci nadále pokračují v jejich realizaci a úpravách dle potřeb žáka.

Postup školy při tvorbě individuálního vzdělávacího plánu žáka se speciálními vzdělávacími potřebami (IVP)

- V případě, že opatření vyplývající z Plánu pedagogické podpory žáka nejsou dostačující, výchovný poradce doporučí zákonnému zástupci žáka návštěvu školského poradenského zařízení.

- Škola bezodkladně předá Plán pedagogické podpory školskému poradenskému zařízení.
- Pokud školské poradenské zařízení doporučí vzdělávání žáka dle individuálního vzdělávacího plánu, zákonný zástupce podá žádost o vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu. Ředitel školy žádost posoudí a v případě vyhovění žádosti zajistí zpracování IVP.
- Za tvorbu IVP, spolupráci se školským poradenským zařízením a spolupráci se zákonnými zástupci je odpovědný výchovný poradce. Třídní učitel vytváří IVP ve spolupráci s vyučujícími dotčených předmětů, výchovný poradce kontroluje podklady a konzultuje se školským poradenským zařízením. IVP vzniká bez zbytečného odkladu, nejpozději do 1 měsíce od obdržení doporučení.
- S IVP jsou seznámeni všichni vyučující, žák a zákonný zástupce žáka.
- Zákonný zástupce stvrdí seznámení s IVP podpisem informovaného souhlasu. Ostatní zúčastnění IVP podepíší.
- Poskytování podpůrných opatření třídní učitel ve spolupráci s ostatními vyučujícími průběžně vyhodnocuje. V případě potřeby učitel daného předmětu za metodické podpory výchovného poradce individuální vzdělávací plán průběžně aktualizuje v souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb žáka.
- Školské poradenské zařízení 1x ročně vyhodnocuje naplňování individuálního vzdělávacího plánu.
- Pokud jsou daná opatření dostatečná, pedagogičtí pracovníci nadále pokračují v jejich realizaci a úpravách dle potřeb žáka.
- Stejný postup platí, i pokud zákonný zástupce žáka vyhledal pomoc školského poradenského zařízení i bez vyzvání školy

Úprava očekávaných výstupů stanovených ŠVP

Na úrovni IVP je možné na doporučení školského poradenského zařízení v rámci podpůrných opatření upravit očekávané výstupy stanovené ŠVP, případně upravit vzdělávací obsah tak, aby byl zajištěn soulad mezi vzdělávacími požadavky a skutečnými možnostmi žáků a aby vzdělávání směřovalo k dosažení jejich osobního maxima.

K úpravám očekávaných výstupů stanovených v ŠVP se využívá podpůrné opatření IVP. To umožňuje u žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně podpory (týká se žáků s lehkým mentálním postižením) upravovat očekávané výstupy vzdělávání, případně je možné přizpůsobit i výběr učiva.

K úpravám vzdělávacích obsahů stanovených v ŠVP dochází v IVP žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně (týká se žáků s lehkým mentálním postižením). Části vzdělávacích obsahů některých vzdělávacích oborů lze nahradit jinými vzdělávacími obsahy nebo celý vzdělávací obsah některého vzdělávacího oboru lze nahradit obsahem jiného vzdělávacího oboru, který lépe vyhovuje jejich vzdělávacím možnostem.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření jsou uvedena v příloze pod kapitolou 7.4.

V IVP žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními třetího stupně (týká se žáků s lehkým mentálním postižením) a čtvrtého stupně lze v souvislosti s náhradou části nebo celého vzdělávacího obsahu vzdělávacích oborů změnit minimální časové dotace vzdělávacích oblastí (oborů).

Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními spočívajícími v úpravě vzdělávacích obsahů může být

v souladu s principy individualizace a diferenciace vzdělávání zařazována do IVP na doporučení ŠPZ speciálně pedagogická a pedagogická intervence. Počet vyučovacích hodin předmětů speciálně pedagogické péče je v závislosti na stupni podpory stanoven v Příloze č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.

Při vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením zohledňujeme jejich specifika: problémy v učení – čtení, psaní, počítání; nepřesné vnímání času; obtížné rozlišování podstatného a podružného; neschopnost pracovat s abstrakcí; snížená možnost učit se na základě zkušenosti, pracovat se změnou; problémy s technikou učení; problémy s porozuměním významu slov; krátkodobá paměť neumožňující dobré fungování pracovní paměti, malá představivost; nedostatečná jazyková způsobilost, nižší schopnost číst a pamatovat si čtené, řešit problémy a vnímat souvislosti.

Mezi podpůrná opatření, která se kromě běžných pedagogických opatření ve vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením osvědčují, patří například posilování kognitivních schopností s využitím dynamických a tréninkových postupů, intervence s využitím specifických, speciálně pedagogických metodik a rozvojových materiálů; podpora pravidelného a systematického doučování, podpora přípravy na školu v rodině, podpora osvojování jazykových dovedností, podpora poskytovaná v součinnosti asistenta pedagoga.

Specifikace provádění podpůrných opatření

Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími využívána podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory zejména:

<u>Metody výuky (pedagogické postupy)</u>
- respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků,
- metody a formy práce, které umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby žákovi,
- důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu,
-respektování pracovního tempa žáků a poskytování dostatečného času k zvládnutí úkolů, stanovení odlišných časových limitů pro plnění úkolů,
-podpora poznávacích procesů žáka (osvojování učiva, rozvoj myšlení, pozornosti, paměti),
- respektování míry nadání žáka a jeho specifika,
- orientace na rozvíjení informačně receptivních metod zaměřených na rozvoj vnímání, na práci s textem a obrazem,
-orientace na reproduktivní metody upevňující zapamatování, které vedou k osvojování vědomostí a dovedností pomocí opakování a procvičování,
- individualizace výuky (zohledňování individuálních potřeb žáka, respektování pracovních specifik žáka, stylů učení, doplňující výklad nebo procvičování, princip multisenzorického přístupu, nastavení dílčích cílů tak, aby žák mohl prožívat úspěch, opakované vracení se ke klíčovým pojmům a dovednostem aj.),
- zadávání domácích úkolů zohledňujících možnosti žáka a podmínky, které má žák k jejich plnění,
-zohledňování sociálního statusu a vztahových vazeb žáka s prostředími, ze kterých žák přichází do školy,
- intervence na podporu oslabených nebo nefunkčních dovedností a kompetencí žáka.

<u>Organizace výuky</u>

-střídání forem a činností během výuky,
- využívání skupinové výuky vedené speciálním pedagogem,
-v případě doporučení může být pro žáka vložena do vyučovací hodiny krátká přestávka,
-změna zasedacího pořádku či uspořádání třídy v rámci vyučovací jednotky se zřetelem k charakteru výuky a k potřebám žáků,
-nabídka volnočasových aktivit a podpora rozvoje zájmů žáka,
- organizační podpora mimoškolního vzdělávání.
- zařazení předmětů speciální pedagogické péče

Hodnocení žáka
- využívání různých forem hodnocení žáka,
- hodnocení vychází a respektuje zjištěná specifika žáka,
- práce s kritérii hodnocení v závislosti na charakteru žákova problému, s důrazem na podporu rozvoje dovedností a vědomostí žáka,
- podpora sebehodnocení žáků,
-zohlednění sociálního kontextu hodnocení, hodnocení směřuje nejen k vyhodnocení úspěšnosti žákova učení, ale také k posílení jeho motivace pro vzdělávání,
- z hodnocení jsou zřejmé konkrétní individuálně specifické podoby činnosti vyžadované po žákovi, jsou jasně a srozumitelně formulována hodnoticí kritéria,
- formativní hodnocení směřuje k podpoře efektivního učení žáka a je pro něj informativní a korektivní,
- celkové hodnocení žáka se speciálními vzdělávacími potřebami zohledňuje jak omezení žáka, tak zejména jeho pokroky ve vzdělání.

Pedagogická intervence

Slouží k posílení výuky u žáků v těch oborech, kde žák selhává. Je využívána také pro práci s klimatem třídy, se sociálními vztahy ve třídách, případně pro posílení prevence rizikového chování.

Zajištění předmětu speciální pedagogické péče

Předmět speciální pedagogické péče je poskytován jako forma intervence. Je zaváděn na doporučení školského poradenského zařízení od 2. stupně podpůrných opatření a napomáhá v zajištění reedukace (nápravy) speciálních vzdělávacích potřeb žáků v širokém rejstříku obtíží od poruch učení až po možnosti rehabilitace důsledků dětské mozkové obrny atd. Předměty speciálně pedagogické péče jsou zajišťovány speciálními pedagogy.

Dle aktuální potřeby a stupně doporučeného podpůrného opatření jsme schopni zajistit péči asistenta pedagoga, další personální podporu, individuální vzdělávací plán, bezplatné zajištění kompenzačních pomůcek i speciálních učebnic a pomůcek (dle normované finanční náročnosti), SW vybavení, úpravu obsahu a výstupů vzdělávání a další.

Zásady práce se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

-seznámení všech pedagogů, ale i spolužáků, s daným postižením žáka,

- respektování zvláštností a možností žáka,
-vyučující jsou seznámeni se způsoby hodnocení žáka a možnostmi úlev,
- utvoření optimálního pracovního prostředí včetně vstřícné přátelské atmosféry,
- možnost kompenzace jinými činnostmi, kde dítě může být úspěšné,
- v případě dlouhodobé nemoci možnost konzultací a vytvoření individuálního vzdělávacího plánu,
- kladení reálných cílů, postupné zvyšování nároků,
-podporování snahy, pochvala při sebemenším zlepšení výkonu, nedostatky neporovnávat s ostatními,
- aktivní spolupráce s rodiči,
-vyhledávání činností, ve kterých může být žák úspěšný,
-dodržení častých přestávek, střídání pracovního tempa**.**

Zapojení dalších osob a subjektů

Při práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami je nutná spolupráce školy, žáka, jeho zákonného zástupce a školského poradenského zařízení (ŠPZ).

Poradenskou podporu těmto žákům, jejich zákonným zástupcům a pedagogům zajišťuje školní poradenské pracoviště, které tvoří:

- výchovný poradce,
- školní metodik prevence,
třídní učitelé,
- školní speciální pedagog.

3.3.1. Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných

Nadaný a mimořádně nadaný žák

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Za mimořádně nadaného žáka se považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností.

Forma vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Škola využívá pro podporu nadání a mimořádného nadání podpůrných opatření podle individuálních vzdělávacích potřeb žáků v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory.

Zjišťování mimořádného nadání žáka provádí školské poradenské zařízení na návrh učitele nebo rodičů. Pro tyto žáky může být vypracován individuální vzdělávací plán, který vychází ze ŠVP a závěrů vyšetření.

Mimořádně nadaní žáci mají upraven způsob výuky tak, aby byli dostatečně motivováni k rozšiřování základního učiva do hloubky především v těch předmětech, které reprezentují nadání dítěte.

Pravidla a průběh tvorby plánu pedagogické podpory nadaného a mimořádně nadaného žáka

- Při zjištění nadání a mimořádného nadání žáka informuje vyučující daného předmětu třídního učitele a výchovného poradce
- Učitel daného předmětu je zodpovědný za vytvoření plánu pedagogické podpory žáka. Plán pedagogické podpory vytváří s metodickou podporou výchovného poradce, případně školského poradenského zařízení a speciálního pedagoga. Na tvorbě PLPP se účastní i vyučující dalších předmětů, kde se projevuje nadání žáka.
- S plánem pedagogické podpory seznámí škola žáka, zákonného zástupce žáka, všechny vyučující žáka a další pedagogické pracovníky podílející se na provádění tohoto plánu. Seznámení s PLPP jmenovaní potvrdí svým podpisem.
- Poskytování podpory učitel daného předmětu ve spolupráci s ostatními vyučujícími průběžně vyhodnocuje. V případě potřeby učitel za metodické podpory výchovného poradce plán pedagogické podpory průběžně aktualizuje v souladu s potřebami žáka. Nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření poskytovaných na základě plánu pedagogické podpory výchovný poradce vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů. Pokud se daná opatření ukáží jako nedostatečná, výchovný poradce doporučí zákonnému zástupci žáka využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení.
-Pokud jsou daná opatření dostatečná, pedagogičtí pracovníci nadále pokračují v jejich realizaci a úpravách dle potřeb žáka.

Postup školy při tvorbě individuálního vzdělávacího plánu mimořádně nadaného žáka

-V případě, že opatření vyplývající z Plánu pedagogické podpory žáka nejsou dostačující, výchovný poradce doporučí zákonnému zástupci žáka návštěvu školského poradenského zařízení.
- Škola bezodkladně předá Plán pedagogické podpory školskému poradenskému zařízení
- Pokud školské poradenské zařízení doporučí vzdělávání žáka dle IVP, zákonný zástupce podá žádost o vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu. Ředitel školy žádost posoudí a v případě vyhovění žádosti zajistí zpracování IVP.
-Za tvorbu IVP, spolupráci se školským poradenským zařízením a spolupráci se zákonnými zástupci je odpovědný výchovný poradce. IVP vytváří třídní učitel ve spolupráci s vyučujícími dotčených předmětů, výchovný poradce kontroluje podklady a konzultuje se školským poradenským zařízením. IVP vzniká bez zbytečného odkladu, nejpozději do 1 měsíce od obdržení doporučení. S IVP jsou seznámeni všichni vyučující, žák a zákonný zástupce žáka.
-Zákonný zástupce stvrdí seznámení s IVP podpisem informovaného souhlasu. Ostatní zúčastnění IVP podepíší.
- Poskytování podpůrných opatření třídní učitel ve spolupráci s ostatními vyučujícími průběžně vyhodnocuje. V případě potřeby učitel daného předmětu individuální vzdělávací plán za metodické podpory výchovného poradce aktualizuje v souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb žáka.
- Školské poradenské zařízení 1x ročně vyhodnocuje naplňování individuálního vzdělávacího plánu. - Pokud jsou daná opatření dostatečná, pedagogičtí pracovníci nadále pokračují v jejich realizaci a úpravách dle potřeb žáka.
- Stejný postup platí, pokud zákonný zástupce žáka vyhledal pomoc školského poradenského zařízení i bez vyzvání školy

Postup školy při přeřazení žáka do vyššího ročníku

- Zákonný zástupce žáka požádá o přeřazení do vyššího ročníku.
-Ředitel školy jmenuje komisi pro přeřazení žáka do vyššího ročníku.
- Ředitel školy stanoví termín konání zkoušky v dohodě se zletilým žákem nebo zákonným zástupcem.
- Ředitel školy stanoví obsah, formu a časové rozložení zkoušky.
- Žák vykoná zkoušku před komisí.
-Komise určí hlasováním výsledek zkoušky.
-Škola pořizuje protokol o zkoušce, který je součástí dokumentace žáka ve školní matrice.
-Ředitel školy sdělí výsledek zkoušky prokazatelným způsobem zákonnému zástupci žáka.
-V následujících vysvědčeních se na zadní straně uvede, které ročníky žák neabsolvoval.

Specifikace provádění podpůrných opatření

Metody výuky (pedagogické postupy)

- obohacení dílčích výstupů školního vzdělávacího programu nad rámec učiva vyučovacích předmětů a oblastí školního vzdělávacího programu pro nadané a mimořádně nadané žáky, využívání individuální a skupinové projektové práce,
- povzbuzování k procesům objevování a vyhledávání dalších souvislostí a vazeb, které dané téma vzdělávání nabízí,
- pestrá a podnětná výuka, která umožňuje velkou aktivitu, samostatnost a činorodost (nabídka nestandardních problémových úloh),
- respektování pracovního tempa a zájmů žáka,
- podpora hledání dalších možných postupů řešení problémů,
- napomáhání osobnostnímu rozvoji těchto žáků, zapojovat je do kolektivních činností, vést je k rovnému přístupu k méně nadaným spolužákům, k toleranci, ochotě pomáhat slabším.

Úprava obsahu vzdělávání

-obohacování učiva {dílčích výstupů) nad rámec školního vzdělávacího programu podle charakteru nadání žáka
-prohloubení učiva, rozšíření a obohacení o další informace,
- zadávání specifických úkolů, projektů (na složitější a abstraktnější úrovni),
- příprava a účast na soutěžích včetně celostátních a mezinárodních kol.

Organizace výuky

- předčasný nástup dítěte ke školní docházce,
- vzdělávání skupiny mimořádně nadaných žáků v jednom či více vyučovacích předmětech,
- účast žáka na výuce jednoho nebo více vyučovacích předmětů ve vyšších ročnících školy nebo v jiné škole,
- nabídka volitelných vyučovacích předmětů, nepovinných předmětů a zájmových aktivit,
-vnitřní diferenciace žáka v některých předmětech, např. cizí jazyk,
- přeřazení mimořádně nadaného žáka do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku na základě zkoušky před komisí,
-účast žáků na olympiádách, soutěžích nejen školních, ale i regionálních nebo krajských,
- žáci jsou směřováni k zapojení do zájmových aktivit organizovaných školou, základní uměleckou školou, jinými subjekty

3.3.2 Prevence sociálně patologických jevů

Pedagog ve funkci školního metodika prevence vytváří „Minimální preventivní program“, který je součástí výchovy a vzdělávání žáků pro daný školní rok. Účastní se ho pedagogický sbor, žáci, rodiče a odborníci z oboru psychologie. Metodik prevence koordinuje jeho realizaci. Součástí prevence jsou specifické metody výuky, které mají charakter otevřeného dialogu a vstřícného vztahu učitele a žáka, intenzivní komunikace se zákonnými zástupci atd. Prevence probíhá i v rámci výuky jednotlivých vzdělávacích oborů a při realizaci výuky průřezových témat. Metodik prevence je v kontaktu s oddělením péče o dítě příslušných úřadů, kurátory pro děti a mládež a sdruženími poskytujícími služby v této oblasti, v průběhu školního roku se několikrát účastní setkání s ostatními metodiky prevence na základních školách, kterou realizuje Pedagogickopsychologická poradna (PPP), Sládkova Brno. Školní metodik prevence každoročně předává této poradně monitorovací zprávu o výskytu a prevenci sociálně patologických jevů na základní škole.
Škola monitoruje rizika sociálně patologických jevů a při varovných signálech svolává setkání se zákonnými zástupci, diskuze se žáky a nabízí podporu a poradenství. Škola spolupracuje s dalšími organizacemi v oblasti prevence sociálně patologických jevů a využívá vybrané vzdělávací programy.

3.4 Začlenění průřezových témat

Na naší škole PT integrujeme do jednotlivých vyučovacích předmětů (s možností využití projektů)

1. Osobnostní a sociální výchova – 1. třída – březen až květen

1.1 Osobnostní rozvoj

1.1.1 Rozvoj schopností poznávání

žák:
ČJ
- seznamuje se s pojmem učení, cvičí pozornost, zapamatovává si nové pojmy, prohlubuje smyslové vnímání (básně k vyvozování hlásek)

AJ
- získává dovednosti pro učení, cvičí smyslové vnímání, pozornost a dovednost zapamatování (hraje pexeso)

M
- cvičí si pozornost a soustředění, dovede si zapamatovat (provádí zpaměti jednoduché početní operace, pracuje s textem slovní úlohy, vyhledá základní údaje, vypočítá a zapíše odpověď slovní úlohy)

VV
- podílí se na dotváření prostředí, ve kterém žije, připravuje výzdobu, kreslí na základě vlastních prožitků

HV
- cvičí smyslové vnímání, pozornost, soustředění a dovednost zapamatování (pracuje s písní, ztvárňuje hudbu pohybem, hraje na jednoduché hudební nástroje)

1.1.2 Sebepoznání a sebepojetí

žák:
AJ
- slouží jako zdroj informací sobě samému, upevňuje vztahy k druhým lidem, moje tělo, moje psychika (pojmenuje části hlavy, těla, podle mimiky obličeje vyjadřuje pocity radosti, smutku...)
PRV
- získává a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů (při četbě pohádek a vyprávění o kamarádech – scénka)
HV
- přispívá k utváření mezilidských vztahů, upevňuje vztahy k druhým lidem – při hudebních činnostech, hře na hudební nástroj, zpěvu, pohybu

1.1.3 Seberegulace a sebeorganizace

žák:
ČJ
- ví, co je rozvrh hodin, dokáže říci, co si musí připravit na další den (plán práce, denní režim)
TV
- cvičení sebekontroly, sebeovládání, vůle, prožívání (při závodivých hrách, vybíjené)

1.1.4 Psychohygiena

žák:
ČJ
- s pomocí učitele a zákonných zástupců si plánuje svůj čas (denní režim, vypráví, jak prožil den, odpoledne)
TV
- uplatňuje dovednosti pro pozitivní naladění mysli, dobrý vztah k sobě samému (cviky odvahy, rovnováhy)

1.1.5 Kreativita

žák:
HV
- rozvíjí nápady, originalitu, tvořivost (hra na jedn. Orffovy nástroje, ztvárňování hudby pohybem)
PČ
- rozvíjí nápady, originalitu, citlivost, tvořivost (stolování, práce s drobným materiálem, pěstitelství)
VV
- rozvíjí nápady, originalitu, tvořivost (prostorová tvorby, dekorativní kreslení, námět. kreslení)
M
- cvičí pružnost nápadů (tvoří samostatně jednoduché slovní úlohy)

1.2 Sociální rozvoj

1.2.1 Poznávání lidí

žák:
ČJ
- seznamuje se s kolektivem třídy, navazuje kamarádské vztahy
PRV
- vzájemně se poznává ve skupině (představování, hry na seznamování)
PČ
- vzájemně se poznává ve skupině (pěstitelské činnosti, stolování)
VV
- vzájemně se poznává ve skupině (skupinové práce, dotváření prostředí)
HV
- vzájemně se poznává ve skupině (spolupráce při zpěvu, hře na jednoduché hudební nástroje, při taneč. projevech)

1.2.2 Mezilidské vztahy

žák:
ČJ
- učí se účinně spolupracovat ve skupině, tvoří jednoduché rozhovory, dokáže pozdravit, poděkovat, požádat o pomoc, respektovat druhé (předvede nákup v obchodě, ošetření u lékaře, omluví se, poprosí)
AJ
- je členem skupiny, která vytváří rodinu „monsters“, členové skupin se představují a popisují, vzájemně si pomáhají, pečují o dobré vztahy ve skupině i mezi skupinami
HV
- pečuje o dobré vztahy a chování (společné práce při zpěvu, pohybu)
PČ
- pečuje o dobré vztahy a chování (skupinové práce na pěstitelských činnostech, stolování)
VV
- pečuje o dobré vztahy a chování (výtvarné práce ve skupině)

1.2.3 Komunikace

žák:
ČJ
- využívá komunikativní prostředky verbální i neverbální pro komunikaci ve třídním kolektivu (rozhovory)
AJ
- komunikuje v různých situacích (zahraje scénku setkávání lidí, pozdravy)
VV
- komunikuje ve skupině nad vytvořenými díly
HV
- vyjadřuje nonverbálně – řeč těla (hudbu vyjadřuje pohybem)

1.2.4 Kooperace a kompetence

žák:
ČJ
- cvičí techniku řeči v rozhovorech, dovede naslouchat druhým, dokáže se podřídit jiným

názorům
AJ
- spolupracuje v týmu, respektuje názor ostatních, dovede svůj názor vyjádřit, ale také se podřídí názoru ostatních, organizuje práci ve skupině (pracuje ve skupině – maluje a pojmenuje zvířata)
M
- spolupracuje ve skupině, dokáže komunikovat, přijmout názor druhého, organizovat práci ve skupině
TV
- rozvíjí individuální dovednosti (sebekontrola i v situaci nesouhlasu), řešení konfliktu (závodivé hry, míčové hry)
HV
- spolupracuje ve skupině, respektuje názory ostatních, ale také se podřídí názoru ostatních, dovede vyjádřit svůj názor (zpěv, pohyb. ztvárnění hudby, hra na jednoduché Orffovy nástroje)
PČ
- spolupracuje ve skupině, respektuje názory ostatních, ale také se podřídí názoru ostatních, dovede vyjádřit svůj názor (pěstitelské činnosti, stolování)
VV
- spolupracuje ve skupině, respektuje názory ostatních, ale také se podřídí názoru ostatních, dovede vyjádřit svůj názor (skupinové práce, výzdoba prostředí)

1.3 Morální rozvoj

1.3.1 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

žák:
ČJ
- postupně zvládá učební problémy, citlivě se snaží řešit s pomocí pedagoga i zákoných zástupců obtížné mezilidské vztahy v kolektivu dětí

1.3.2 Hodnoty, postoje, praktická etika

žák:
ČJ
- má povědomí o termínech spolehlivost, odpovědnost, spravedlnost, je ochoten vždy druhému pomoci

2. Výchova demokratického občana – 2. třída – říjen až prosinec

2.1 Občanská společnost a škola

žák:
ČJ
- aktivně se podílí na životě třídního kolektivu (plní jednoduché úkoly ve třídě, dokáže o svých povinnostech pohovořit)
PČ
- rozvíjí demokratické vztahy ve třídě (aktivně se zapojuje do dění)
VV
- rozvíjí demokratické vztahy ve třídě (dodržuje smluvená pravidla, aktivně se zapojuje do dění)

2.2 Občan, občanská společnost a stát

žák:
ČJ
- zná své školní i domácí povinnosti, respektuje ostatní, účinně s nimi komunikuje (sestaví krátké vypravování podle osnovy)
M
- vzájemně komunikuje a spolupracuje při práci ve skupinách (manipulační činností sestavuje rozklady čísel, tvoři jednoduché slovní úlohy, hraje na obchod, vyhledá a modeluje základní geometrická tělesa, z těles tvoří společné stavby)
PRV
- chová se jako zodpovědný člen společnosti (povypráví o dobrých a špatných lidských vlastnostech)

2.3 Formy participace občanů v politickém životě
žák:
ČJ
- sestaví krátké vypravování o návštěvě obecního úřadu
PRV
- navštíví obecní úřad

2.4 Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

žák:
ČJ
- vyhledá v pohádkách a bajkách spravedlnost a nespravedlnost, vysvětlí správné řešení situace, u bajky chápe ponaučení, dokáže je převést do lidského světa

PRV
- vypráví o svém bydlišti, chápe rozdíl mezi vesnicí a městem, pojmenuje hl. město ČR, nakreslí vlajku

3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – 5. třída II. pololetí

3.1 Evropa a svět nás zajímá

žák:
ČJ
- čte pohádky různých evropských národů, chápe rozdílnou mentalitu, seznamuje se s evropskou lidovou slovesností, sestaví vypravování o místě v nejbližším okolí, které má vztah k historickým událostem (sestaví zprávu, oznámení)
AJ
- vyhledá informace o bydlení v Anglii, porovná se způsobem bydlení u v ČR
VL
- využívá vlastních zkušeností k vyprávění o památkách v ČR zapsaných v seznamu UNESCO
M
- vyhledá, zapíše a porovná rozlohu sousedních států, pracuje s údaji o počtu obyvatel

ICT
- zpracuje tabulku, název památky, místo, obrázek
VV
- výtvarnými pracemi podněcuje zájem o Evropu (zážitky a zkušenosti z Evropy, život dětí v jiných zemí)
PŘ
- z vlastních zkušeností porovná chování účastníků silničního provozu u nás a v zahraničí, v médiích sleduje živelné pohromy u nás a ve světě

3.2 Objevujeme Evropu a svět

žák:
ČJ
- sestaví vypravování o návštěvě cizí země, odlišuje zvyky a tradice našich sousedů, formou dopisu napíše kamarádovi z evropské země o České republice
AJ
- pozná Anglii jako domov lidí s různou národností, vyhledá informace o životě Čechů v zahraničí, o lidech různých národností u nás
VL
- sestaví průvodce naším krajem pro kamaráda z Anglie
PŘ
- sleduje v médiích mimořádné události v Evropě
ICT
- Jak se žije v Evropě – vyhledá na Internetu, jak se žije v evropských rodinách (např. Anglie)
PČ
- vyhledává, jak se slaví lid. svátky a zvyky u ostatních Evropanů
HV
- zmapuje současnou populární hudbu v Evropě

3.3 Jsme Evropané

žák:
PŘ
- vysvětlí vznik a vývoj člověka, vyhledá a zaznamená místa archeologických nalezišť našich předků, mapuje stěhování pravěkých lidí na našem území
ICT
- referát – Evropská unie – vyhledá na internetu – vznik, fungování, členské státy, vlajka
TV
- prohlubuje zájem žáků o sport, význam sportu, kořeny olympijských her, mezinárodní organizace a jejich přispění k řešení problémů dětí a mládeže (sportujeme – lehkoatletické disciplíny – běh, hod, skok daleký. Gymnastika – přeskoky, žíněnky, švihadla, šplh)
VL
- povypráví o památkách a památnících v nejbližším okolí, které souvisí s evropskými dějinami

4. Multikulturní výchova – 1. třída září až prosinec

4.1 Kulturní diference

žák:

ČJ
- účinně spolupracuje ve skupině, společně s ostatními se podílí na vytváření pravidel v pracovní skupině (hovoří podle obrázků, popíše své postoje)

4.2 Lidské vztahy

žák:
ČJ
- spolupracuje s ostatními žáky, dokáže pomoci, seznamuje se se základními morálními normami, zapojí se do kolektivu, ohleduplně se chová k dětem
AJ
- pozdraví kamaráda, učitele, rozliší pozdrav dle denní doby, zahraje scénku (setká se ráno s maminkou, ve škole s učitelem, odpoledne s kamarádem…)
PRV
- vnímá sebe jako občana, který se aktivně podílí na utváření vztahů k minoritním skupinám
M
- spolupracuje ve skupině (počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků, ze stavebnic vytváří různé stavby, respektuje názor druhého, zapojuje se do kolektivu třídy)
VV
- udržuje tolerantní vztahy, rozvíjí spolupráci s jinými lidmi, uplatňuje princip slušného chování a mezilidských vztahů, tolerance, empatie (práce ve skupině)
PČ
- udržuje tolerantní vztahy, rozvíjí spolupráci, uplatňuje princip slušného chování a mezilidských vztahů
HV
- udržuje tolerantní vztahy, rozvíjí spolupráci s jinými lidmi, uplatňuje princip slušného chování a mezilidských vztahů
TV
- udržuje tolerantní vztahy, spolupráci, slušné chování, sportovní chování (pomoc kamarádovi, ocenění úspěchu i u protivníků, neposmívá se)

4.3 Etnický původ

žák:
AJ
- sehraje scénku – seznamování dětí různých etnických skupin a kultur (pozdrav, jak se jmenuješ?, kde bydlíš?, rozloučení)
PČ
- vnímá rovnocennost etnických skupin (práce ve skupině s žákem jiné národnostní menšiny)
TV
- chápe rovnocennost etnických skupin ve sportu – míčové hry, učí žáky komunikovat i ve skupině s příslušníkem odlišných sociokulturních skupin (provádí ve skupině cvičení s míči, hraje míčové hry, přetahovanou, přetlačovanou)

4.4 Multikulturalita

žák:
ČJ

- poznává, že všichni členové kolektivu jsou si bez rozdílu rovni (rozhovory)

AJ

- zazpívá anglickou písničku, koledu

M

- při práci naslouchá druhým, komunikuje s dětmi z různých sociokulturních skupin

4.5 Princip sociálního smíru a solidarity

žák:

ČJ

- přispívá svým chováním a jednáním k nekonfliktním situacím v kolektivu, bez rozdílu jedná se všemi spolužáky, učí se žít v různorodém kolektivu

5. Environmentální výchova – 3. třída březen až květen

5.1 Ekosystémy

žák:

ČJ

- v klasických pohádkách najde popis krajiny (les, voda, vesnice), pokusí se srovnat se současným stavem krajiny, pohádku převypráví

M

- vyhledá a vypíše slovní úlohy – např. délky řek na našem území

ICT

- nakreslí obrázek ekosystému – les, pole, louka, vodní zdroje, …

VV

- snaží se chápat problematiku vztahu člověka k životnímu prostředí (les v našem prostředí)

HV

- zazpívá písně s přírodní tematikou a povypráví o nich

PRV

- napíše a povypráví o jarní přírodě

5.2 Základní podmínky života

žák:

ČJ

- sestaví krátké vypravování o svém oblíbeném zvířátku, podle bodů osnovy popíše rostlinu, vymyslí k vypravování vhodné nadpisy, vyhledává informace v encyklopediích

M

- znázorní složení vzduchu, množství vody v lidském těle

PČ

- chápe vztah vody a života, význam vody, půdy a ovzduší na Zemi (pěstitelské činnosti)

VV

- snaží se chápat problematiku vztahu člověka k životnímu prostředí (voda a život)

5.3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí

žák:

ČJ

- z pranostik vybírá nejvhodnější řešení k ochraně životního prostředí, převede pranostiku do současného života

AJ

- vytvoří projekt Záchrana přírody (malba, koláž, popis krajiny, práce se slovníkem)

PRV

- pozoruje dopravu v obci, zpracuje statistiku, vyvodí závěry pro živ. prostředí

M

- pracuje s jízdním řádem, vyhledá v IDS časové údaje, průmysl v krajině, počty zaměstnanců

ICT

- vytvoří pohlednici (plakát) na Den Země, text doplní obrázkem

TV

- dodržuje - správná výživa, pohyb (cviky pro správné držení těla)

PČ

- seznamuje se s ekologickým zemědělstvím

VV

-uvědomuje si základní podmínky života a odpovědnost za život v budoucnosti (Den Země)

5.4 Vztah člověka k prostředí

žák:

ČJ

- vede rozhovor o dobrém nebo špatném vztahu lidí k životnímu prostředí, vytvoří si vlastní názor, dokáže jej obhájit, využije vlastní zkušenosti z nejbližšího okolí

PRV

- sleduje na vycházkách okolí obce, pozoruje rostliny, zvířata, umí se orientovat v krajině, chrání životní prostředí (vytvoří nástěnku s obrázky zvířat, rostlin)

ICT

- Třídění odpadů – v grafickém programu zpracuje pracovní list (barevné rozlišení opadů, správné začlenění odpadů, nakreslí příklady odpadů (papír, sklo, …)

TV

- uvědomuje si pojem prostředí a zdraví, ochrana zdraví a diskutuje o těchto problémech

6. Mediální výchova – 4. třída březen až květen

6. 1 Tematické okruhy receptivních činností

6.1.1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

žák:

ČJ

- chápe kritický způsob ve sdělovacích prostředcích, oddělí manipulativní způsob komunikace v oblasti člověk a společnost

AJ

- vytvoří projekt Communication (v rozhovoru zjistí oblíbené TV pořady, časopisy)

VL

- chápe kritické způsoby vyjadřování ve sdělovacích prostředcích, orientuje se v oblasti těžby nerostných surovin, průmyslu, obchodu a služeb

ICT

- vyhledá na Internetu informativní, zábavní a reklamní sdělení

6.1.2 Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

žák:
ICT
- uvědomuje si rozdíl mezi reklamou a zprávou
ČJ
- pozoruje strukturu novin a časopisů, hledá různé formy sdělení

6.1.3 Stavba mediálních sdělení

žák:
ICT
- vyhledá internetové stránky různých deníků

6.1.4 Vnímání autora mediálních sdělení

žák:
ČJ
- odlišuje skutečnost a smyšlené ve vyslechnutých národních pověstech
HV
- identifikuje postoje autora v mediálním sdělení (poslech skladeb hudebních skladatelů)

6.1.5 Fungování a vliv médií ve společnosti

žák:
ČJ
- po zhlédnutí klasické a moderní pohádky vyhledá rozdíly a podle osnovy převypráví, podle přečtené nebo vyslechnuté reportáže se pokusí sestavit obdobnou, účinně pracuje s internetem, vyhledává potřebné informace, dokáže napsat SMS zprávu, e-mail (účinně komunikuje s okolním světem)
ICT
- v textovém editoru napíše, jaká média ovlivňují jeho život; doplní obrázkem (klipart, sám nakreslí, najde na Internetu)
- pracuje s výukovými programy
HV
- rozvine diskusi – vliv médií na kulturu (role televize v životě)

6. 2 Tematické okruhy produktivních činností

6.2.1 Tvorba mediálního sdělení

žák:
ČJ
- převypráví přečtený příběh a pokusí se o hodnocení

PŘ

- provádí pozorování rostlin, živočichů a hub, vede si záznamy, třídí je a na jejich základě vytvoří vlastní vypravování do školní časopisu doplněné ilustrací, sbírá údaje o nejběžnějších plemenech chovaných psů, doplní zajímavostmi z encyklopedií

M

- vyhledá v tisku údaje týkající se daných veličin – délka, hmotnost, objem, čas

VL

- navrhne plán na školní výlet, využije své poznatky o ČR

ICT

- vytvoří zprávu o proběhlé akci (např. Den Země); vytvoří reklamu na vymyšlený výrobek

6.2.2 Práce v realizačním týmu

žák:

VL

- skupina žáků sestaví článek o chráněných vodních tocích v nejbližším okolí

ICT

- skupina žáků zpracuje článek o chráněných vodních tocích v nejbližším okolí v textovém editoru, použije Internet

TV

- provádí soutěživé hry v družstvech

ČJ

- v týmech sestaví návrh na plakát k oslavě Dne matek

M

- v týmech sestaví graf změny teploty v průběhu dne

4. Učební plán

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací předměty	I.	II.	III.	IV.	V.	dispon. h
	Český jazyk	9/2	9/2	8/1	7/1	7/1	7
	Anglický jazyk	1	1	3	3	3	2
Matematika a její a.	Matematika	4	5/1	5/1	5/1	5/1	4
Informatika	Informatika	-	-	-	1	1	-
Člověk a jeho svět	Prvouka	2	2	2/1	-	-	1
	Přírodověda	-	-	-	2	2/1	1
	Vlastivěda	-	-	-	2/1	2	1
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	1	-
	Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	-
Člověk a zdraví	Tělesná výchova/Zdravotní tělesná výchova	2	2	2	2	2	-
Člověk a svět práce	Praktické činnosti	1	1	1	1	1	-
Celková dotace		21	22	23	26	26	16

4.1 ŠUP (Školní učební plán)

Celková povinná časová dotace: **118 hodin**
Disponibilní časová dotace: **16 hodin** (v učebním plánu označeny modře)

Pozn.

Člověk a jeho svět – členěn do pěti tematických okruhů a realizuje se ve třech vyučovacích předmětech:

Člověk a svět práce – rozdělen na čtyři tematické okruhy a realizuje se v předmětu Praktické činnosti:

1. Práce s drobným materiálem
2. Konstrukční činnosti
3. Pěstitelské práce
4. Příprava pokrmů

5. Učební osnovy

I. Jazyk a jazyková komunikace

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Jazyk a jazyková komunikace** zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Dobrá úroveň jazykové kultury patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání. **Jazyková výuka, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí**, vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání.

Získané dovednosti žák upotřebí nejen v jazykovém vzdělávání a komunikaci, ale i v dalších oblastech při osvojování poznatků, vědomostí, dovedností a návyků, a tak i v praktickém životě (mezilidská komunikace, schopnost argumentace…).

Obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace se realizuje v předmětech **Český jazyk a literatura** a **Anglický jazyk.** Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

Dovednosti získané ve vzdělávacím oboru Český jazyk a literatura jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou důležité i pro úspěšné osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Užívání češtiny jako mateřského jazyka v jeho mluvené i písemné podobě umožňuje žákům poznat a pochopit společensko-kulturní vývoj lidské společnosti. Při realizaci daného vzdělávacího oboru se vytvářejí předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama.

5.1 Český jazyk a literatura I

5.1.1 Obsahové vymezení

Vzdělávací obsah předmětu **Český jazyk a literatura** má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek:

V Komunikační a slohové výchově, kde v 1. ročníku je stěžejním úkolem nácvik správných základů čtení a psaní a v dalších ročnících dochází k prohlubování a zdokonalovaní těchto dovedností.

V Jazykové výchově získávají žáci základy spisovného jazyka. Ve Čtení je v 1. – 3. **5. 1.4 Klíčové kompetence:**

5.1.4.1 Kompetence k učení

Na konci 5. ročníku žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení (dodržuje slovosled, formulace pro telefonní styk, oznámení, pozvánka, dotazník, užívá učebnice, odbornou literaturu, orientuje se v knihovně, práce se slovníkem a encyklopedií, samostatně získává informace z různých zdrojů a zvládá práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření)
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě (vyhledává informace v textu, klíčová slova, sestaví osnovu, ve skupině sestaví a předvede rozhovor, reprodukuje text, tiskopisy)
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy (kresebné a uvolňovací cviky, tvary písmen, opíše a přepíše text, převede věty z polohy mluvené do polohy psané, práce s textem, sestaví osnovu, napíše vypravování a popis)
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti (rozeznává vrstvy jazyka)
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich (rozhovor, sestaví vypravování a diskutuje o něm, vnímá a postupně si osvojuje jazyk jako bohatý a mnohotvárný prostředek k získávání a předávání informací k vyjádření potřeb, prožitků a ke sdělování názorů)

5.1.4.2 Kompetence k řešení problémů

Na konci 5. ročníku žák:

- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému (vyhledává, vyznačuje, vybarvuje hlásky, práce s textem – poezie, próza)
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů (pracuje s knihami, encyklopediemi, zdramatizuje pohádku, vymýšlí obdobné slovní hříčky a hádanky)

- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí (vyjádří své pocity, dbá na kulturu svého projevu, sestaví situační scénky, vyhledá a vysvětlí přísloví)

5.1.4.3 Kompetence komunikativní

Na konci 5. ročníku žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu (vypráví podle obrázků, tvoří řady slov, správně užívá spojovací výrazy, předvede rozhovor, rozlišuje základní literární útvary, práce s textem, zvládá běžná pravidla mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjí pozitivní vztah v rámci interkulturní komunikace, kultivovaně se vyjadřuje)
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění (čte s porozuměním přiměřené texty, převypráví je, vysvětlí pojmy, odlišuje poezii od prózy)
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem (pracuje s rejstříky knih, formy společenského styku, reportáž, SMS, E-mail, pozvánka, oznámení, zpráva, rozvíjí pozitivní vztah k mateřskému jazyku a chápe ho jako potenciální zdroj pro rozvoj osobního i kulturního bohatství)

5.1.4.4 Kompetence sociální a personální

Na konci 5. ročníku žák:

· účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce (vypráví podle obrázků, procvičuje analýzu a syntézu, sestavuje rozhovory, získává sebedůvěru při vystupování na veřejnosti)

· přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

(práce na projektech, článcích do školního časopisu)

5.1.4.5 Kompetence občanské

Na konci 5. ročníku žák:

- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka (předvede telefonní rozhovor, požádá o pomoc, poprosí, poděkuje)
- respektuje, chrání a oceňuje naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit (převypráví pověst, vyhledá klíčové postavy, místa a děje, beseduje s kronikářem, chápe jazyk jako svébytný historický jev, ve kterém se odráží historický a kulturní vývoj národa, individuálně prožívá slovesné umělecké dílo, sděluje č tenářské zážitky, rozvíjí pozitivní vztah k literatuře a k dalším druhům umění založených na uměleckém textu)

5.1.4.6 Kompetence pracovní

Na konci 5. ročníku žák:

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky (dodržuje základní hygienické návyky pro psaní a čtení, dodržuje techniku psaní)
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření (čte plynule a s porozuměním, správně vyslovuje, dodržuje velikost a sklon písma, chápe jazyk jako významný sjednocující činitel národního společenství a jako důležitý a nezbytný nástroj celoživotního vzdělávání)

5.1.5 Průřezová témata

Do vyučovacího předmětu Český jazyk a literatura jsou zařazena tato průřezová témata:

1 Osobnostní a sociální výchova
2 Výchova demokratického občana
3 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
4 Multikulturní výchova
5 Mediální výchova

5.1.6 Výchovné a vzdělávací strategie

Klíčové kompetence	**Jak kompetence naplňujeme**
- k učení	- umožňujeme žákům osvojit si strategie učení a motivujeme je pro celoživotní vzdělávání - na začátku hodiny seznámíme žáky s cílem hodiny, na konci hodiny společně s žáky zhodnotíme naplnění cíle - učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti - na praktických příkladech ukazujeme smysl a cíl učení - podporujeme vyhledávání informací z různých zdrojů - žáky vedeme k sebehodnocení - individuálním zadáváním úkolů přispíváme k přátelské a nebojácné atmosféře ve třídě - zadáváme smysluplné otázky, srozumitelně a jednoznačně - nabízíme různé efektivní formy a metody učení - při hodnocení poskytujeme včasnou zpětnou vazbu - prověřujeme pouze známé a procvičené učivo
- k řešení problému	- podněcujeme žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů - vytváříme praktické problémové úlohy a situace a učíme je žáky řešit - vytváříme podmínky pro týmovou spolupráci při řešení problému - podporujeme samostatné a tvůrčí řešení s praktickým ověřením správnosti

	řešení - uznáváme práci s chybou, vedeme žáky k poučení se z chyb a vymýšlení nových postupů - učíme žáky problémy brát jako výzvu, nebát se jich - realizuje projekty
- komunikativní	- vedeme žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci - vedeme žáky k jednoznačné srozumitelné a kultivované komunikaci - realizujeme vystoupení žáků - organizujeme různé projekty, ve kterých žáci komunikují s ostatními - při hodnocení používáme širokou škálu prostředků, zapojujeme i žáky (sebehodnocení)
- sociální a personální	- učíme žáky spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých - učíme žáky spoluvytvářet a respektovat pravidla práce v týmu - zařazujeme kooperativní učení do výuky - vedeme žáky k otevřené diskusi ve skupině i debatě celé třídy - pozitivním hodnocením podporujeme žákovu sebedůvěru - umožňuje žákům vyjádřit se k vlastní práci (sebehodnocení) - usilujeme o to, aby žáci byli schopni střídat role ve skupině - učíme žáky odmítat vše, co narušuje přátelskou atmosféru ve třídě
- občanské	- připravujeme žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti - vytváříme u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a prožívání životních situací, rozvíjíme vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí a k přírodě - učíme žáky aktivně rozvíjet a chránit Fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně zodpovědný - vedeme žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učíme je žít společně s ostatními lidmi - vedeme žáky k chápání a respektování zákonů, norem a společenských pravidel - ve výuce vedeme žáky k poskytování účinné pomoci - podporujeme zájem o kulturní dění a historické památky (exkurze, projekty)
- pracovní	- pomáháme žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je v souladu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní profesní a životní orientace - žáky motivujeme do aktivního zapojení v praktickém životě

5.1.7 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ČJL-3-1-01 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti
ČJL-3-1-02 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti
ČJL-3-1-03 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru
ČJL-3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost
ČJL-3-1-05 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči
ČJL-3-1-06 volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích
ČJL-3-1-07 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev
ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním
ČJL-3-1-09 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev
ČJL-3-1-10 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení
ČJL-3-1-11 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý Příběh

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJL-3-1-01p čte s porozuměním jednoduché texty
ČJL-3-1-02p rozumí pokynům přiměřené složitosti
ČJL-3-1-04p, ČJL-3-1-05p, ČJL-3-1-06p dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání
ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním
ČJL-3-1-09p píše písmena a číslice – dodržuje správný poměr výšky písmen ve slově, velikost, sklon a správné tvary písmen
ČJL-3-1-09p spojuje písmena a slabiky
ČJL-3-1-09p převádí slova z mluvené do psané podoby
ČJL-3-1-09p dodržuje správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnost
ČJL-3-1-10p opisuje a přepisuje věty

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 2. období

žák

ČJL-5-1-01 čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas
ČJL-5-1-02 rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává
ČJL-5-1-03 posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení
ČJL-5-1-04 reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta
ČJL-5-1-05 vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku

ČJL-5-1-06 rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě
ČJL-5-1-07 volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru
ČJL-5-1-08 rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle

komunikační situace
ČJL-5-1-09 píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry
ČJL-5-1-10 sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák
ČJL-5-1-05p, ČJL-5-1-10p vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluví se v běžných situacích
ČJL-5-1-05p má odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování
ČJL-5-1-07p v mluveném projevu volí správnou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo řeči
ČJL-5-1-09p popíše jednoduché předměty, činnosti a děje
ČJL-5-1-09p opisuje a přepisuje jednoduché texty
ČJL-5-1-09p píše správně a přehledně jednoduchá sdělení
ČJL-5-1-09p píše čitelně a úpravně, dodržuje mezery mezi slovy
ČJL-5-1-09p ovládá hůlkové písmo
- tvoří otázky a odpovídá na ně

Učivo
- **čtení** − praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu); věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova)
- **naslouchání** − praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem); věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní − zaznamenat slyšené, reagovat otázkami)
- **mluvený projev** − základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost), vyjadřování závislé na komunikační situaci; komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu; základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování), mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta)
- **písemný projev** − základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem); technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu); žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka; zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis; jednoduché tiskopisy (přihláška, dotazník), vypravování

JAZYKOVÁ VÝCHOVA
Očekávané výstupy – 1. období
žák
ČJL-3-2-01 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky
ČJL-3-2-02 porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná
ČJL-3-2-03 porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost
ČJL-3-2-04 rozlišuje slovní druhy v základním tvaru

ČJL-3-2-05 užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves

ČJL-3-2-06 spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy
ČJL-3-2-07 rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky
ČJL-3-2-08 odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák
ČJL-3-2-01p rozlišuje všechna písmena malé a velké abecedy
ČJL-3-2-01p rozeznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky
ČJL-3-2-01p tvoří slabiky
ČJL-3-2-01p rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky
ČJL-3-2-08p píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech

JAZYKOVÁ VÝCHOVA
Očekávané výstupy – 2. období
žák
ČJL-5-2-01 porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová
ČJL-5-2-02 rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku
ČJL-5-2-03 určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu
ČJL-5-2-04 rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary
ČJL-5-2-05 vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty
ČJL-5-2-06 odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí
ČJL-5-2-07 užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje
ČJL-5-2-08 píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách
ČJL-5-2-09 zvládá základní příklady syntaktického pravopisu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák
ČJL-5-2-03p pozná podstatná jména a slovesa
ČJL-5-2-06p dodržuje pořádek slov ve větě, pozná a určí druhy vět podle postoje mluvčího
ČJL-5-2-08p rozlišuje tvrdé, měkké a obojetné souhlásky a ovládá pravopis měkkých a tvrdých slabik
- určuje samohlásky a souhlásky
- seřadí slova podle abecedy
- správně vyslovuje a píše slova se skupinami hlásek dě-tě-ně-bě-pě-vě-mě

- *správně vyslovuje a píše znělé a neznělé souhlásky*

Učivo

- **zvuková stránka jazyka** − sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk)
-**slovní zásoba a tvoření slov** − slova a pojmy, význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma; stavba slova (kořen, část předponová a příponová, koncovka)
- **tvarosloví** − slovní druhy, tvary slov
- **skladba** − věta jednoduchá a souvětí, základní skladební dvojice
- **pravopis** − lexikální, základy morfologického (koncovky podstatných jmen a přídavných jmen tvrdých a měkkých) a syntaktického (shoda přísudku s holým podmětem)

LITERÁRNÍ VÝCHOVA
Očekávané výstupy – 1. období
žák
ČJL-3-3-01 čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku
ČJL-3-3-02 vyjadřuje své pocity z přečteného textu
ČJL-3-3-03 rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění
ČJL-3-3-04 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých Schopností

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák
ČJL-3-3-01p pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně
ČJL-3-3-02p reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací
- při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost

LITERÁRNÍ VÝCHOVA
Očekávané výstupy – 2. období
žák
ČJL-5-3-01 vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je
ČJL-5-3-02 volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma
ČJL-5-3-03 rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů
ČJL-5-3-04 při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární Pojmy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák
ČJL-5-3-01p, ČJL-5-3-02p dramatizuje jednoduchý příběh
ČJL-5-3-01p, ČJL-5-3-02p vypráví děj zhlédnutého filmového nebo divadelního představení

podle daných otázek
ČJL-5-3-02p čte krátké texty s porozuměním a reprodukuje je podle jednoduché osnovy
ČJL-5-3-02p určí v přečteném textu hlavní postavy a jejich vlastnosti
ČJL-5-3-04p rozlišuje prózu a verše
- rozlišuje pohádkové prostředí od reálného
- ovládá tiché čtení a orientuje se ve čteném textu

Učivo
- poslech literárních textů
- zážitkové čtení a naslouchání
- tvořivé činnosti s literárním textem − přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod
- základní literární pojmy − literární druhy a žánry: rozpočitadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka; spisovatel, básník, kniha, čtenář; divadelní představení, herec, režisér; verš, rým, přirovnání

1.2 Anglický jazyk I

5.2.1.Obsahové vymezení

Anglický jazyk přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytují živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa.

Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá ke zvýšení mobility jednotlivců v osobním životě, studiu a budoucím pracovním uplatněním. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí a jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech.

Úspěšnost jazykového vzdělávání jako celku je závislá nejen na výsledcích vzdělávání v jazyce mateřském a v cizích jazycích, ale závisí i na tom, do jaké míry se jazyková kultura žáků stane předmětem zájmu i všech ostatních oblastí základního vzdělávání.

5.2.2 Časové vymezení

	I.	II.	III.	IV.	V.	součet
hodinová dotace	-	-	3	3	3	**9**
disponibilní h. dotace	1	1	-	-	-	**2**
celkem	1	1	3	3	3	**11**

5.2.3 Formy výuky

Výuka předmětu Anglický jazyk probíhá ve třídách. Využíváme i výukové programy a práci s internetem.

5.2.4 Klíčové kompetence

5.2.4.1 Kompetence k učení

Na konci 5. ročníku žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení (užívá učebnice, časopisy, slovníky, pracuje s internetem, samostatně získává informace z různých zdrojů a zvládá práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření)
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě (vyhledává informace v textu, porovnává je a přiřazuje, obměňuje a doplňuje text, popíše obsah nahrávky, hraje hru, předvede, vymyslí vlastní návrh oděvu a pojmenuje ho, na základě rozhovoru sestaví tabulku a napíše shrnutí)
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled

na společenské a kulturní jevy (popisuje obrázek, vysvětlí vlastními slovy, definuje slovo, dramatizuje, napíše dopis, vyplní formulář)

- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti (zpracovává projekty, vyhledává osoby podle popisu)
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich (rozhovor, diskuse, vnímá a postupně si osvojuje jazyk jako bohatý mnohotvárný prostředek k získávání a předávání informací, vyjadřuje potřeby a prožitky, sděluje názory)

5.2.4.2 Kompetence k řešení problémů

Na konci 5. ročníku žák:

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností (podle pokynu označuje budovy v plánku města, podle plánku města poskytuje informace)
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů (pracuje se slovníky a jaz. příručkami)
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí (na základě rozhovoru vyplní tabulku o tom, co jeho spolužáci umí/neumí)

5.2.4.3 Kompetence komunikativní

Na konci 5. ročníku žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu (napíše pohlednici z prázdnin, dopis kamarádovi)
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje (zapojuje se do aktivit v hodině, ukazuje podle instrukcí učitele nebo spolužáka, zvládá běžná pravidla mezilidské komunikace daného kulturního prostředí, rozvíjí pozitivní vztah k jazyku v rámci interkulturní komunikace)
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění (pozdraví učitele, kamaráda, představí sebe a druhé, pojmenuje rozdíly na obrázku, podle pokynů vybarví obrázek, rozvíjí pozitivní vztah k jazyku, chápe ho jako potencionální zdroj pro rozvoj osobního i kulturního bohatství)
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem (samostatně vyhledává informace na internetu v časopisech a pod)
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi (pojmenuje vánoční dárky, podle pokynů maluje dárky pro své

kamarády a rodinu, zapojuje se do aktivit v hodině – hraje na barvy, předměty, převede scénky)

5.2.4.4 Kompetence sociální a personální

Na konci 5. ročníku žák:

. účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce (sehraje scénku – setkání s maminkou, učitelem, kamarádem, robot, který plní příkazy, telefonování, ve skupině vytvoří plánek obce, získává sebedůvěru při vystupování na veřejnosti a kultivovaně se projevuje)

. podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá (vytváří farmu zvířat, hrají pexeso, převádí scénky)

. přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají (vytváří projekt Volný čas – v rozhovorech se spolužáky získává potřebné informace)

. vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty (podle obrázku i na sobě pojmenuje části hlavy, těla)

5.2.4.5 Kompetence občanské

Na konci 5. ročníku žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí (vede rozhovor – Jak se máš, odpovídá podle mimiky obličeje, přiřazuje věty k emocionálním obrázkům, předvede scénku – setkání lidí, zvířat, představí se jako pohádková bytost)
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu (sestaví krátký text o svém režimu dne)
- respektuje, chrání a oceňuje naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit (podle obrázku popisuje Vánoce v Č• R, VB, chápe jazyk jako svébytný historický jev, v němž se odráží historický a kulturní vývoj národa, individuálně prožívá slovesné umělecké dílo, rozvíjí pozitivní vztah k literatuře i k dalším druhům umění, založených na uměleckém textu a rozvíjí emocionální estetické vnímání)
- chápe základní ekologické souvislosti a respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti (seřadí zvířata na obrázku, vybarví, najde rozdíly, přiřadí jména zvířat k obrázkům, roztřídí slova podle významu, předvádí rozhovor zvířat, popisuje postavy z dětských knih a časopisů, vytváří projekt Záchrana přírody)

5.2.4.6 Kompetence pracovní

Na konci 5. ročníku žák:

- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření (poslouchá dialog a používá získané informace)

5.2.5 Průřezová témata

Do vyučovacího předmětu Anglický jazyk jsou zařazena tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Mediální výchova

5.2.6 Výchovné a vzdělávací strategie

Klíčové kompetence	**Jak kompetence naplňujeme**
- k učení	- umožňujeme žákům osvojit si strategie učení a motivujeme je pro celoživotní vzdělávání - na začátku hodiny seznámíme žáky s cílem hodiny, na konci hodiny společně s žáky zhodnotíme naplnění cíle - učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti - podporujeme vyhledávání informací z různých zdrojů - žáky vedeme k sebehodnocení - individuálním zadáváním úkolů přispíváme k přátelské a nebojácné atmosféře ve třídě - zadáváme smysluplné otázky, srozumitelně a jednoznačně - nabízíme různé efektivní formy a metody učení - při hodnocení poskytujeme včasnou zpětnou vazbu - prověřujeme pouze známé a procvičené učivo
- k řešení problému	- podněcujeme žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů - vytváříme praktické problémové úlohy a situace a učíme je žáky řešit - vytváříme podmínky pro týmovou spolupráci při řešení problému - uznáváme práci s chybou, vedeme žáky k poučení se z chyb a vymýšlení nových postupů - vedeme žáky ke sledování vlastního pokroku při zdolávání problému - realizuje projekty
- komunikativní	- vedeme žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci - vedeme žáky k jednoznačné srozumitelné a kultivované komunikaci - organizujeme různé projekty, ve kterých žáci komunikují s ostatními - při hodnocení používáme širokou škálu prostředků, zapojujeme i žáky (sebehodnocení)

- sociální a personální	- učíme žáky spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých - učíme žáky spoluvytvářet a respektovat pravidla práce v týmu - pozitivním hodnocením podporujeme žákovu sebedůvěru - umožňuje žákům vyjádřit se k vlastní práci (sebehodnocení) - usilujeme o to, aby žáci byli schopni střídat role ve skupině
- občanské	- připravujeme žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti - vytváříme u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a prožívání životních situací, rozvíjíme vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí a k přírodě - vedeme žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učíme je žít společně s ostatními lidmi - ve výuce vedeme žáky k poskytování účinné pomoci
- pracovní	- pomáháme žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je v souladu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní profesní a životní orientaci - žáky motivujeme do aktivního zapojení v praktickém životě - vedeme žáky k objektivnímu sebehodnocení a posouzení reálných možností v profesním životě

1.2.7 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy – 1. období

ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

žák

- *rozumí jednoduchým pokynům a* ***otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností,*** *a reaguje na ně* ***verbálně i neverbálně***
- ***zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal***
- ***rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu***
- ***rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu***
- ***přiřadí*** *mluvenou* ***a psanou*** *podobu* ***téhož*** *slova* ***či slovního spojení***
- ***píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy***

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

AJ-3-1-01p je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka

Očekávané výstupy – 2. období

POSLECH S POROZUMĚNÍM

žák

- ***rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností***
- *rozumí* ***slovům*** *a jednoduchým větám* ***, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu***
- ***rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu***

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

AJ-5-1-01p rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností

AJ-5-1-02p rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

- rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování

MLUVENÍ

žák

- *se zapojí do* ***jednoduchých rozhovorů***
- ***sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat***

- ***odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá***

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák

AJ-5-201p pozdraví a poděkuje
AJ-5-202p sdělí své jméno a věk
AJ-5-2-03p vyjádří souhlas či nesouhlas, reaguje na jednoduché otázky (zejména pokud má k dispozici vizuální oporu)

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

žák

- ***vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům***
- ***rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu***

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák

AJ-5-3-02p rozumí slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

PSANÍ

žák

- ***s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života***
- *vyplní **osobní** údaje do formuláře*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák

- je seznámen s grafickou podobou cizího jazyka

Učivo

- **zvuková a grafická podoba jazyka –** fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov
- **slovní zásoba –** žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích, práce se slovníkem
- tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, jídlo, oblékání, nákupy, bydliště, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda a, počasí,
- **mluvnice –** základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

II. Matematika a její aplikace

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Matematika a její aplikace** je v základním vzdělávání založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Pro tuto svoji nezastupitelnou roli prolíná celým základním vzděláváním a vytváří předpoklady pro další úspěšné studium.

Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití.

5.3 Matematika I

5.3.1 Obsahové vymezení

Vzdělávací obsah předmětu **Matematika** je rozdělen na čtyři tematické okruhy. V tematickém okruhu *Čísla a početní operace* na prvním stupni si žáci osvojují aritmetické operace v jejich třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmické porozumění (proč je operace prováděna předloženým postupem) a významové porozumění (umět operaci propojit s reálnou situací). Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním.

V dalším tematickém okruhu *Závislosti, vztahy a práce s daty* žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů reálného světa, a seznamují se s jejich reprezentacemi. Uvědomují si změny a závislosti známých jevů.

V tematickém okruhu *Geometrie v rovině a v prostoru* žáci určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás, uvědomují si vzájemné polohy objektů v rovině (resp. v prostoru), učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, obvod a obsah (resp. povrch a objem), zdokonalovat svůj grafický projev. Zkoumání tvaru a prostoru vede žáky k řešení polohových a metrických úloh a problémů, které vycházejí z běžných životních situací.

Důležitou součástí matematického vzdělávání jsou *Nestandardní aplikační úlohy a problémy*, jejichž řešení může být do značné míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky, ale při němž je nutné uplatnit logické myšlení. Tyto úlohy by měly prolínat všemi tematickými okruhy v průběhu celého základního vzdělávání. Žáci se učí řešit problémové situace a úlohy z běžného života, pochopit a analyzovat problém, utřídit údaje a podmínky, provádět situační náčrty, řešit optimalizační úlohy. Řešení logických úloh, jejichž obtížnost je závislá na míře rozumové vyspělosti žáků, posiluje vědomí žáka ve vlastní schopnosti logického uvažování a může podchytit i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní.

Žáci se učí využívat prostředky výpočetní techniky (především kalkulátory, vhodný počítačový software, určité typy výukových programů) a používat některé další pomůcky, což umožňuje přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání a v rýsovacích technikách. Zdokonalují se rovněž v samostatné a kritické práci se zdroji informací.

5.3.2 Časové vymezení

	I.	II.	III.	IV.	V.	součet
hodinová dotace	4	4	4	4	4	**20**
disponibilní h. dotace	-	1	1	1	1	**4**
celkem	4	5	5	5	5	**24**

5.3.3 Formy výuky

Výuka předmětu Matematika probíhá ve třídách nebo v lavicích na školní zahradě. Využíváme i výukové programy a práci s Internetem.

5.3.4 Klíčové kompetence:

5.3.4.1 Kompetence k učení

Na konci 5. ročníku žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení (užívá algoritmus pamětných a písemných početních operací, používá matematické vzorce)
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě (počítá předměty, vytváří soubory prvků, přečte, zapíše, sčítá, odčítá, porovná, zobrazí daná čísla)
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy (užívá matematické znaky a symboly, provádí zpaměti i písemně základní početní operace, operuje s termíny, rozvíjí paměť žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojuje si nezbytné matematické vzorce a algoritmy, rozvíjí abstraktní a exaktní myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů, k poznávání jejich charakteristických vlastností a na základě těchto vlastností k určování a zařazování pojmů, vytváří si zásobu matematických nástrojů – početních operací, algoritmů, metod řešení úloh – a efektivně využívá osvojeného matematického aparátu)
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti (porovnává, zaokrouhluje, odhaduje)
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich (řeší matematické oříšky, zapojuje se do soutěží a olympiád)

5.3.4.2 Kompetence k řešení problémů

Na konci 5. ročníku žák:

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností (provádí zpaměti i písemně základní početní operace, porovná je s odhadem, řeší slovní úlohy, pracuje se zlomky, desetinnými čísly, ověřuje prakticky správnost řešení problému a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů)
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému (řeší jednoduché a složené slovní úlohy, dojde k výsledku několika způsoby, najde správné řešení, posoudí správnost výsledku, rozvíjí kombinatorického a logického myšlení, ke kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů)
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů (řeší praktické slovní úlohy, z běžného života, využívá vlastní zkušenosti, vnímá složitosti reálného světa a jeho porozumění; rozvíjí zkušenosti s matematickým modelováním – matematizací reálných situací, vyhodnocuje matematické modely a hranice jejich použití; k poznání, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro různorodé situace a jedna situace může být vyjádřena různými modely)
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí (řeší slovní úlohy, provádí odhady výsledků – zaokrouhluje, najde správné řešení, provádí rozbor problému a plánu řešení odhadne výsledky, volí správný postup k vyřešení problému a vyhodnotí správnost výsledku vzhledem k podmínkách úlohy nebo problému)

5.3.4.3 Kompetence komunikativní

Na konci 5. ročníku žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu (stručně, přesně a v logickém sledu popíše jednotlivé kroky myšlenkových operací, přesně a stručně se vyjadřuje užíváním matematického jazyka včetně symboliky, provádí rozbory a zápisy při řešení úloh a zdokonaluje grafický projev)
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje (zapojuje se do diskuse při řešení matematických úloh, obhájí si svůj názor)
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem (pracuje s kapesním kalkulátorem, tabulkami, graf)
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi (popisuje jednotlivé

- početní kroky v logickém sledu, popisuje konstrukci jednoduchých obrazců, počítá obvody a obsahy v praktických úkolech)

5.3.4.4 Kompetence sociální a personální

Na konci 5. ročníku žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce (ve skupině provádí měření základních veličin, výsledky zaznamenává do tabulek a grafů, využívá získané vědomosti a dovednosti v praktickém životě, rozvíjí spolupráci při řešení problémových a aplikovaných úloh, vyjadřujících situace z běžného života a následně využívá získané řešení v praxi; poznává možnosti matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby)
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá (ve skupině vytváří soubory prvků, třídí je, modeluje, popisuje)
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají (při řešení příkladů respektuje názor druhých, rozvíjí důvěru ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrole při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematičnosti, vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování nebo vyvracení pomocí protipříkladů)
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

5.3.4.5 Kompetence občanské

Na konci 5. ročníku žák:

- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka (poskytne spolužákovi účinnou pomoc při práci ve skupině)
- respektuje, chrání a oceňuje naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit (aplikuje osvojené početní operace v praktických činnostech
- chápe základní ekologické souvislosti, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti (aplikuje osvojené početní operace v praktických činnostech)

5.3.4.6 Kompetence pracovní

Na konci 5. ročníku žák:

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky (provádí měření fyzikálních veličin, porovnává je s odhadem a skutečností)
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření (orientuje se na číselných osách, v tabulkách násobků, využívá tabulek převodů, využívá matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech – odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace)

5.3.5 Průřezová témata

Do vyučovacího předmětu Matematika jsou zařazena tato průřezová témata:

6 Osobnostní a sociální výchova
7 Výchova demokratického občana
8 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
9 Multikulturní výchova
10 Mediální výchova

5.3.6. Výchovné a vzdělávací strategie

Klíčové kompetence	**Jak kompetence naplňujeme**
- k učení	- umožňujeme žákům osvojit si strategie učení a motivujeme je pro celoživotní vzdělávání - na začátku hodiny seznámíme žáky s cílem hodiny, na konci hodiny společně s žáky zhodnotíme naplnění cíle - učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti - na praktických příkladech ukazujeme smysl a cíl učení - podporujeme vyhledávání informací z různých zdrojů - umožňujeme žákům nacházet různé cesty řešení - žáky vedeme k sebehodnocení - individuálním zadáváním úkolů přispíváme k přátelské a nebojácné atmosféře ve třídě - zadáváme smysluplné otázky, srozumitelně a jednoznačně - nabízíme různé efektivní formy a metody učení - při hodnocení poskytujeme včasnou zpětnou vazbu - prověřujeme pouze známé a procvičené učivo

- k řešení problému	- podněcujeme žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů - vytváříme praktické problémové úlohy a situace a učíme je žáky řešit - podporujeme různé i netradiční způsoby řešení problému - vytváříme podmínky pro týmovou spolupráci při řešení problému - podporujeme samostatné a tvůrčí řešení s praktickým ověřením správnosti řešení - uznáváme práci s chybou, vedeme žáky k poučení se z chyb a vymýšlení nových postupů - vedeme žáky ke sledování vlastního pokroku při zdolávání problému - realizuje projekty
- komunikativní	- vedeme žáky k jednoznačné srozumitelné a kultivované komunikaci - organizujeme různé projekty, ve kterých žáci komunikují s ostatními - při hodnocení používáme širokou škálu prostředků, zapojujeme i žáky (sebehodnocení)
- sociální a personální	- učíme žáky spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých - učíme žáky spoluvytvářet a respektovat pravidla práce v týmu - zařazujeme kooperativní učení do výuky - pozitivním hodnocením podporujeme žákovu sebedůvěru - umožňuje žákům vyjádřit se k vlastní práci (sebehodnocení) - usilujeme o to, aby žáci byli schopni střídat role ve skupině
- občanské	- připravujeme žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti - vytváříme u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a prožívání životních situací, rozvíjíme vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí a k přírodě - vedeme žáky k toleranci a ohleduplnosti - ve výuce vedeme žáky k poskytování účinné pomoci
- pracovní	- pomáháme žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je v souladu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní profesní a životní orientaci - vedeme žáky k vyvozování a dodržování pravidel pracovních postupů - výsledky různých činností hodnotíme z hlediska kvality, významu a ochrany svého zdraví, zdraví ostatních a ochrany životního prostředí - projektovou výukou a zařazováním PT pomáháme rozvíjet dovednosti potřebné pro budoucí život žáků - žáky motivujeme do aktivního zapojení v praktickém životě - vedeme žáky k objektivnímu sebehodnocení a posouzení reálných možností v profesním životě

5.3.7 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

Očekávané výstupy – 1. období

žák

- ***používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků***
- ***čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti***
- ***užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose***
- ***provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly***
- ***řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace***

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

M-3-1-01p porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20
M-3-1-02p čte, píše a používá číslice v oboru do 20, numerace do 100
M-3-1-02p zná matematické operátory + , − , = , < , > a umí je zapsat
M-3-1-04p sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 20
M-3-1-05p řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20
umí rozklad čísel v oboru do 20

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- ***využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení***
- ***provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel***
- ***zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel***
- ***řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel***
- ***modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku***
- ***porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel***
- ***přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty***
- ***porozumí významu znaku „-„ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose***

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

M-5-1-02p čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100 i na číselné ose, numerace do 1000
M-5-1-02p sčítá a odčítá zpaměti i písemně dvouciferná čísla
M-5-1-02p zvládne s názorem řady násobků čísel 2 až 10 do 100
M-5-1-03p zaokrouhluje čísla na desítky i na stovky s využitím ve slovních úlohách
M-5-1-03p tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení v oboru do 100
M-5-1-04p zapíše a řeší jednoduché slovní úlohy
M-5-1-04p rozeznává sudá a lichá čísla

- *používá kalkulátor*

Učivo

- přirozená čísla, celá čísla, desetinná čísla, zlomky
- zápis čísla v desítkové soustavě, a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model)
- násobilka
- vlastnosti početních operací s čísly
- písemné algoritmy početních operací

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

Očekávané výstupy – 1. období

žák

- ***orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času***
- ***popisuje jednoduché závislosti z praktického života***
- ***doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel***

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

M-3-2-02p modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek
M-3-2-03p doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20
- zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu
- uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- ***vyhledává, sbírá a třídí data***
- ***čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy***

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

M-5-2-01p vyhledá a roztřídí jednoduchá data (údaje, pojmy apod.) podle návodu
M-5-2-02p orientuje se a čte v jednoduché tabulce
- určí čas s přesností na čtvrthodiny, převádí jednotky času v běžných situacích
- provádí jednoduché převody jednotek délky, hmotnosti a času
- uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi

Učivo

- závislosti a jejich vlastnosti
- diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

Očekávané výstupy – 1. období

žák

- ***rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci***
- ***porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky***
- ***rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině***

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

M-3-3-01p pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit
M-3-3-01p rozezná přímku a úsečku, narýsuje je a ví, jak se označují
M-3-3-02p používá pravítko

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- ***narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce***
- ***sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran***
- ***sestrojí rovnoběžky a kolmice***
- ***určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu***
- ***rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru***

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

M-5-3-01p znázorní, narýsuje a označí základní rovinné útvary
M-5-3-02p měří a porovnává délku úsečky
M-5-3-02p vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran
M-5-3-03 sestrojí rovnoběžky a kolmice
M-5-3-05p určí osu souměrnosti překládáním papíru
- pozná základní tělesa

Učivo

- **základní útvary v rovině** – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník
- **základní útvary v prostoru** – kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec
- délka úsečky; jednotky délky a jejich převody
- obvod a obsah obrazce
- vzájemná poloha dvou přímek v rovině
- osově souměrné útvary

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- ***řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky***

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

M-5-4-01p řeší jednoduché praktické slovní úlohy, jejichž řešení nemusí být závislé na matematických postupech

Učivo

- slovní úlohy
- číselné a obrázkové řady
- magické čtverce
- prostorová představivost

III. Informatika

Vzdělávací oblast **Informatika** se zaměřuje především na rozvoj informatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Je založena na aktivních činnostech, při kterých žáci využívají informatické postupy a pojmy. Poskytuje prostředky a metody ke zkoumání řešitelnosti problémů i hledání a nalézání jejich optimálních řešení, ke zpracování dat a jejich interpretaci a na základě řešení praktických úkolů i poznatky a zkušenost, kdy je lepší práci přenechat stroji, respektive počítači. Pochopení, jak digitální technologie fungují, přispívá jednak k porozumění zákonitostem digitálního světa, jednak k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání.

Na prvním stupni základního vzdělávání si žáci prostřednictvím her, experimentů, diskusí a dalších aktivit vytvářejí první představy o způsobech, jakými se dají data a informace zaznamenávat, a objevují informatické aspekty světa kolem nich. Postupně si žáci rozvíjejí schopnost popsat problém, analyzovat ho a hledat jeho řešení. Ve vhodném programovacím prostředí si ověřují algoritmické postupy. Informatika také společně s ostatními obory pokládá základy uživatelských dovedností.

Poznáváním, jak se s digitálními technologiemi pracuje, si žáci vytvářejí základ pro pochopení informatických konceptů. Součástí je i bezpečné zacházení s technologiemi a osvojování dovedností a návyků, které vedou k prevenci rizikového chování.

I na druhém stupni základního vzdělávání žáci tvoří, experimentují, prověřují své hypotézy, objevují, aktivně hledají, navrhují a ověřují různá řešení, diskutují s ostatními a tím si prohlubují a rozvíjejí porozumění základním informatickým konceptům a principům fungování digitálních technologií. Při analýze problému vybírají, které aspekty lze zanedbat a které jsou podstatné pro jeho řešení. Učí se vytvářet, formálně zapisovat a systematicky posuzovat postupy vhodné pro automatizaci, zpracovávat i velké a nesourodé soubory dat. Díky poznávání toho, jak a proč digitální technologie fungují, žáci chápou základní principy kódování, modelování a s větším porozuměním chrání sebe, své soukromí, data i zařízení.

V průběhu základního vzdělávání žáci začínají vyvíjet funkční technická řešení problémů. Osvojují si časté testování prototypů a jejich postupné vylepšování jako přirozenou součást designu a vývoje v informačních technologiích. Zvažují a ověřují dopady navrhovaných řešení na jedince, společnost, životní prostředí.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj
- nacházení různých řešení a výběru toho nejvhodnějšího pro danou situaci
- ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce
-porozumění různým přístupům ke kódování informací i různým způsobům jejich organizace
- rozhodování na základě relevantních dat a jejich korektní interpretace, jeho obhajování pomocí věcných argumentů
- komunikaci pomocí formálních jazyků, kterým porozumí i stroje
- standardizování pracovních postupů v situacích, kdy to usnadní práci

- posuzování technických řešení z pohledu druhých lidí a jejich vyhodnocování v osobních, etických,
bezpečnostních, právních, sociálních, ekonomických, environmentálních a kulturních souvislostech
- nezdolnosti při řešení těžkých problémů, zvládání nejednoznačnosti a nejistoty a vypořádání se s problémy s otevřeným koncem
- otevřenosti novým cestám, nástrojům, snaze postupně se zlepšovat

5.3.1 INFORMATIKA

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

1. stupeň

DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ

Očekávané výstupy – 2. období

žák

I-5-1-01 uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat
I-5-1-02 popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji
I-5-1-03 vyčte informace z daného modelu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

I-5-1-01p uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na otázky, které se týkají jeho osoby na základě dat
I-5-1-02p popíše konkrétní situaci, která vychází z jeho opakované zkušenosti, určí, co k ní již ví

Učivo

- **data, informace**: sběr (pozorování, jednoduchý dotazník, průzkum) a záznam dat s využitím textu, čísla, barvy, tvaru, obrazu a zvuku; hodnocení získaných dat, vyvozování závěrů
- **kódování a přenos dat**: využití značek, piktogramů, symbolů a kódů pro záznam, sdílení, přenos a ochranu informace
- **modelování**: model jako zjednodušené znázornění skutečnosti; využití obrazových modelů (myšlenkové a pojmové mapy, schémata, tabulky, diagramy) ke zkoumání, porovnávání a vysvětlování jevů kolem žáka

ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ

Očekávané výstupy – 2. období

žák

I-5-2-01 sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů
I-5-2-02 popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení
I-5-2-03 v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy
I-5-2-04 ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák
I-5-2-01p sestavuje symbolické zápisy postupů
I-5-2-02p popíše jednoduchý problém související s okruhem jeho zájmů a potřeb, navrhne a popíše podle předlohy jednotlivé kroky jeho řešení
I-5-2-03p rozpozná opakující se vzory, používá opakování známých postupů

Učivo
- **řešení problému krokováním**: postup, jeho jednotlivé kroky, vstupy, výstupy a různé formy zápisu pomocí obrázků, značek, symbolů či textu; příklady situací využívajících opakovaně použitelné postupy; přečtení, porozumění a úprava kroků v postupu, algoritmu; sestavení funkčního postupu řešícího konkrétní jednoduchou situaci
- **programování**: experimentování a objevování v blokově orientovaném programovacím prostředí; události, sekvence, opakování, podprogramy; sestavení programu
- **kontrola řešení**: porovnání postupu s jiným a diskuse o nich; ověřování funkčnosti programu a jeho částí opakovaným spuštěním; nalezení chyby a oprava kódu; nahrazení opakujícího se vzoru cyklem

INFORMAČNÍ SYSTÉMY
Očekávané výstupy – 2. období
žák
I-5-3-01 v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi
I-5-3-02 pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák
I-5-3-01p v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky
I-5-3-02p pro vymezený problém, který opakovaně řešil, zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data
Učivo
- **systémy**: skupiny objektů a vztahy mezi nimi, vzájemné působení; příklady systémů z přírody, školy a blízkého okolí žáka; části systému a vztahy mezi nimi
- **práce se strukturovanými daty**: shodné a odlišné vlastnosti objektů; řazení prvků do řad, číslovaný a nečíslovaný seznam, víceúrovňový seznam; tabulka a její struktura; záznam, doplnění a úprava záznamu

DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE
Očekávané výstupy – 2. období
žák
I-5-4-01 najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu
I-5-4-02 propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí
I-5-4-03 dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák

I-5-4-01p najde a spustí známou aplikaci, pracuje s daty různého typu
I-5-4-03p popíše bezpečnostní a jiná pravidla stanovená pro práci s digitálními Technologiemi

Učivo
- **hardware a software**: digitální zařízení a jejich účel; prvky v uživatelském rozhraní; spouštění, přepínání a ovládání aplikací; uložení dat, otevírání souborů
- **počítačové sítě**: propojení technologií, (bez)drátové připojení; internet, práce ve sdíleném prostředí, sdílení dat
- **bezpečnost**: pravidla bezpečné práce s digitálním zařízením; uživatelské účty, hesla

5.4.2 Časové vymezení

	I.	II.	III.	IV.	V.	součet
hodinová dotace	-	-	-	1	1	**2**
celkem	-	-	-	1	1	**2**

IV. Člověk a jeho svět

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Člověk a jeho svět** je jedinou vzdělávací oblastí RVP ZV, která je koncipována pouze pro 1. stupeň základního vzdělávání. Tato komplexní oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život. Svým široce pojatým syntetickým (integrovaným) obsahem spoluutváří povinné základní vzdělávání na 1. stupni.

Vzdělávání v oblasti Člověk a jeho svět rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat lidi, vztahy mezi nimi, všímat si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat, přemýšlet o nich a chránit je. Na základě poznání sebe a svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům, (včetně situací ohrožení), učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Při osvojování poznatků a dovedností ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.
Podmínkou úspěšného vzdělávání v dané oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. K tomu významně přispívá i osobní příklad učitelů. Propojení této vzdělávací oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků se stává velkou pomocí i ve zvládání nových životních situací i nové role školáka, pomáhá jim při nalézání jejich postavení mezi vrstevníky a při upevňování pracovních i režimových návyků.

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět se na ZŠ Sivice realizuje ve vyučovacích předmětech **Prvouka**, **Přírodověda** a **Vlastivěda**.

5.5 Prvouka

5.5.1 Obsahové vymezení

Předmět **Prvouka** v sobě zahrnuje všech pět tematických okruhů ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. V tematickém okruhu. V tematickém okruhu *Místo, kde žijeme* se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti. Učí se do tohoto každodenního života vstupovat s vlastní aktivitou a představami, hledat nové i zajímavé věci a bezpečně se v tomto světě pohybovat. Důraz je kladen , praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků **(např. v dopravní výchově)**. Různé činnosti a úkoly by měly přirozeným způsobem probudit v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet jejich národní cítění a vztah k naší zemi.

V tematickém okruhu *Lidé kolem nás* si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu, pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen. Poznávají, jak se lidé sdružují, baví,

jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se základními právy a povinnostmi, **se světem financí**, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět (globální problémy). Celý tematický okruh tak směřuje k prvotním poznatkům a dovednostem budoucího občana demokratického státu.

V tematickém okruhu *Lidé a čas* se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. V tematickém okruhu se vychází od nejznámějších událostí v rodině, obci a regionu a postupuje se k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země. Podstatou tematického okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země. Proto je důležité, aby žáci mohli samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů, především pak od členů své rodiny i od lidí v nejbližším okolí, aby mohli společně navštěvovat památky, sbírky regionálních i specializovaných muzeí, veřejnou knihovnu atd.

V tematickém okruhu *Rozmanitost přírody* žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji.

V tematickém okruhu *Člověk a jeho zdraví* žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života. Žáci se seznamují s tím, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci a poskytování první pomoci. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka**.**

Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu
- orientaci ve světě informací a k časovému a místním propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech

- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě respektu a společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, **a** bezkonfliktní komunikaci i v méně běžných situacích, k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení
- poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech.

Na předmět prvouka po třetím ročníku navazují předměty **Přírodověda** a **Vlastivěda**, které rozvíjí již zmiňované tematické okruhy.

5.5.2 Časové vymezení

	I.	II.	III.	IV.	V.	součet
hodinová dotace	2	2	2	3	3	**12**
disponibilní hod. dotace	-	-	-	1	1	**2**
celkem	2	2	2	4	4	**14**

5.5.3 Formy výuky

Výuka předmětu Prvouka probíhá většinou ve třídách, jsou zařazovány vycházky a pozorování v přírodě. Někdy se vyučuje na PC (internet a výukové programy), využití školní knihovny, besedy s místním kronikářem. Možná je i výuka na školním dvoře, školním parku a využití obecního švestkového sadu.

5.5.4 Klíčové kompetence:

5.5.4.1 Kompetence k učení

Na konci 5. ročníku žák:

- Vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě (znaky přírody v různých ročních obdobích, využívá časové údaje, popisuje činnosti, které provádí ráno, odpoledne, večer, orientuje se ve světě informací, chápe časové a místní propojování historických, zeměpisných a kulturních památek)

- Operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy (rozšiřuje si slovní zásobu v osvojovaných tématech, pojmenuje pozorované skutečnosti

5.5.4.2 Kompetence k řešení problémů

Na konci 5. ročníku žák:

- Samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení, užívá při řešení problémů logické postupy.

5.5.4.3 Kompetence komunikativní

Na konci 5. ročníku žák:

- Naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje (samostatně a sebevědomě vystupuje, jedná efektivně, bezproblémově, bezkonfliktně komunikuje v méně běžných situacích)

5.5.4.4 Kompetence sociální a personální

Na konci 5. ročníku žák:

- Vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samotný rozvoj, ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty (přirozeně vyjadřuje pozitivní city ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí)
- Přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají (orientuje se v místě bydliště, v prostředí školy, výtvarně zpracuje prostředí domova, provádí pokusy – voda, vzduch)

5.5.4.5 Kompetence občanské

Na konci 5. ročníku žák:

- Respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému a psychickému násilí (povypráví o režimu dne, popíše polohu obce, hygienické a bezpečnostní návyky, první pomoc, pravidla silničního provozu, zdravá strava, situace hromadného ohrožení, pozná a chápe rozdíl mezi lidmi, chová se kulturně a tolerantně, jedná na základě společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, plnění povinností a společných úkolů, poznává podstatu zdraví a i příčin nemocí, upevňuje si preventivní chování, účelně se rozhoduje a jedná v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých)
- Chápe základní ekologické souvislosti, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti (vytváří si ohleduplný vztah k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně)

5.5.4.6 Kompetence pracovní

Na konci 5. ročníku žák:

- Používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky (provádí jednoduché pokusy, třídí látky, určuje skupenství, užívá základní jednotky, vytváří si pracovní návyky v jednoduché samostatné i týmové činnosti, pozná podstatu zdraví i příčinu nemoci, upevňuje své preventivní chování, účelně se rozhoduje a jedná v různých ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti)
- Využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí a dalším vzdělávaní a profesním zaměření (objevuje poznává vše, co jej zajímá, co se mu líbí a v č• em by mohl v budoucnu uspět)

5.5.5 Průřezová témata

Do vyučovacího předmětu Prvouka jsou zařazena tato průřezová témata:

14 Výchova demokratického občana

15 Multikulturní výchova

Klíčové kompetence	**Jak kompetence naplňujeme**
- k učení	- umožňujeme žákům osvojit si strategie učení a motivujeme je pro celoživotní vzdělávání - na začátku hodiny seznámíme žáky s cílem hodiny, na konci hodiny společně s žáky zhodnotíme naplnění cíle - učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti - na praktických příkladech ukazujeme smysl a cíl učení - umožňujeme žákům nacházet různé cesty řešení - žáky vedeme k sebehodnocení - individuálním zadáváním úkolů přispíváme k přátelské a nebojácné atmosféře ve třídě - zadáváme smysluplné otázky, srozumitelně a jednoznačně - nabízíme různé efektivní formy a metody učení - při hodnocení poskytujeme včasnou zpětnou vazbu - prověřujeme pouze známé a procvičené učivo
- k řešení problému	- podněcujeme žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů - podporujeme různé i netradiční způsoby řešení problému - vytváříme podmínky pro týmovou spolupráci při řešení problému - podporujeme samostatné a tvůrčí řešení s praktickým ověřením správnosti řešení - učíme žáky problémy brát jako výzvu, nebát se jich - vedeme žáky ke sledování vlastního pokroku při zdolávání problému - realizuje projekty
- komunikativní	- vedeme žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci - vedeme žáky k jednoznačné srozumitelné a kultivované komunikaci - organizujeme různé projekty, ve kterých žáci komunikují s ostatními - při hodnocení používáme širokou škálu prostředků, zapojujeme i žáky (sebehodnocení)
- sociální a personální	- učíme žáky spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých - učíme žáky spoluvytvářet a respektovat pravidla práce v týmu - zařazujeme kooperativní učení do výuky - pozitivním hodnocením podporujeme žákovu sebedůvěru - umožňuje žákům vyjádřit se k vlastní práci (sebehodnocení) - usilujeme o to, aby žáci byli schopni střídat role ve skupině

- občanské	- připravujeme žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti - vytváříme u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a prožívání životních situací, rozvíjíme vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí a k přírodě - učíme žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně zodpovědný - vedeme žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám - vedeme žáky k uvědomování si základních ekologických souvislostí - podporujeme zájem o kulturní dění a historické památky
- pracovní	- pomáháme žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je v souladu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní profesní a životní orientaci - vedeme žáky k vyvozování a dodržování pravidel pracovních postupů - výsledky různých činností hodnotíme z hlediska kvality, významu a ochrany svého zdraví, zdraví ostatních a ochrany životního prostředí - žáky motivujeme do aktivního zapojení v praktickém životě

5.6 Přírodověda

5.6.1 Obsahové vymezení

Předmět **Přírodověda** v sobě zahrnuje dva tematické okruhy Rozmanitost přírody a Člověk a jeho zdraví. Navazuje na předmět **Prvouka** a je výchozím pro předmět **Přírodopis, Zeměpis** a **Výchova k občanství a zdraví**.

V tematickém okruhu *Rozmanitost přírody* žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji.

V tematickém okruhu *Člověk a jeho zdraví* žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a Fyziologické funkce a potřeby. Poznávají, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci i první pomoci a o bezpečném chování v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je nejcennější hodnota v životě člověka. Potřebné vědomosti a dovednosti získávají tím, že pozorují názorné pomůcky, sledují konkrétní situace, hrají určené role a řeší modelové situace.

5.6.2 Časové vymezení

	I.	II.	III.	IV.	V.	součet
hodinová dotace	-	-	-	1	2	**3**
disponibilní h. dotace	-	-	-	1	-	**1**
celkem	-	-	-	2	2	**4**

5.6.3 Forma výuky

Výuka předmětu Přírodověda probíhá většinou ve třídách, jsou zařazovány vycházky a pozorování v přírodě. Někdy se vyučuje na PC (internet a výukové programy), využití školní knihovny, besedy s místním kronikářem. Možná je i výuka na školní zahradě.

5.6.4 Klíčové kompetence:

5.6.4.1 Kompetence k učení

Na konci 5. ročníku žák:

- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě (změří, zapíše, sestaví a nakreslí tabulku daných veličin, ve skupině třídí rostliny do známých skupin, pracuje s klíčem a atlasem rostlin, vyvodí společné a odlišné znaky, vysvětlí vznik a vývoj člověk, rozšiřuje si slovní zásobu v osvojovaných tématech, pojmenovává pozorované skutečnosti a zachycuje je ve vlastních projevech, názorech a výtvorech)
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry (provádí pokusy dokazující výskyt vody a vzduchu, třídí látky podle jejich vlastností, porovnává je, zakreslí do slepého schématu základní údaje, ve skupině modeluje krizové situace, využívá poznatků o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života, utváří si ohleduplný vztah k přírodě, hledá možnosti aktivního uplatnění při její ochraně)

5.6.4.2 Kompetence k řešení problémů

Na konci 5. ročníku žák:

- samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení, užívá při řešení problémů logické postupy (ve skupině třídí organismy, zakreslí potravní vazby rostlin, hub a živoč• ichů, třídí houby do známých skupin, pracuje s atlasem hub, zakresluje znaky života)

5.6.4.3 Kompetence komunikativní

Na konci 5. ročníku žák:

- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem (ve skupině třídí organismy, živočich do známých skupin, pracuje s encyklopedií zvířat, ve skupině podle nákresu popisuje jednotlivé části lidského těla, předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek, samostatně a sebevědomě vystupuje a jedná, efektivně, bezproblémově a bezkonfliktně komunikuje i v méně běžných situacích)

5.6.4.4 Kompetence sociální a personální

Na konci 5. ročníku žák:

- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět (popisuje současný stav a aktuální problémy životního prostředí v ČR, zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí a zdraví člověka podporovat nebo poškozovat, předvede dodržované vánoční tradice)
- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce (ve skupině založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu, utváří si pracovní návyky v jednoduché,m samostatné i týmové činnosti, poznává a chápe rozdíly mezi lidmi, kulturně a tolerantně se chová a jedná na základě společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, plní povinnosti a společné úkoly)
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá (uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou, přirozeně vyjadřuje pozitivní city ve vztahu k sobě i k okolnímu prostředí)

5.6.4.5 Kompetence občanské

Na konci 5. ročníku žák:

- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka (poznává podstatu zdraví a příčiny nemocí, upevňuje si preventivní chování, účelně se rozhoduje a jedná v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých)
- chápe základní ekologické souvislosti, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti (vyjmenuje a zakreslí planety, demonstruje střídání dne a noci, ročních období, sleduje předpověď počasí ve sdělovacích prostředcích, zaznamenává údaje, orientuje se v termínech počasí, srážky, vyznačí na mapě podnebné oblasti)

5.6.4.6 Kompetence pracovní

Na konci 5. ročníku žák:

- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření (ve skupině zaznamenává do tabulky kvalitu ovzduší, vody a míru jejich znečištění, sestaví režim dne a výtvarně ho zpracuje, sestaví svůj týdenní jídelníček s využitím zásad zdravé výživy, ve skupině předvede stresové situace, hledá východiska, ošetřuje drobná poranění, předvede poskytnutí první pomoci, uplatní účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích, prověřuje si praktické a teoretické znalosti na dopravním hřišti, objevuje a poznává vše, co jej zajímá, co se mu líbí a v č• em by mohl v budoucnu uspět)

5.6.5. Průřezová témata

Do vyučovacího předmětu Přírodověda jsou zařazena tato průřezová témata:

17 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

18 Mediální výchova

5.6. 6 Výchovné a vzdělávací strategie

Klíčové kompetence	**Jak kompetence naplňujeme**
- k učení	- umožňujeme žákům osvojit si strategie učení a motivujeme je pro celoživotní vzdělávání - na začátku hodiny seznámíme žáky s cílem hodiny, na konci hodiny společně s žáky zhodnotíme naplnění cíle - učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti - na praktických příkladech ukazujeme smysl a cíl učení - podporujeme vyhledávání informací z různých zdrojů - umožňujeme žákům nacházet různé cesty řešení - žáky vedeme k sebehodnocení - individuálním zadáváním úkolů přispíváme k přátelské a nebojácné atmosféře ve třídě - zadáváme smysluplné otázky, srozumitelně a jednoznačně - nabízíme různé efektivní formy a metody učení - při hodnocení poskytujeme včasnou zpětnou vazbu - prověřujeme pouze známé a procvičené učivo
- k řešení problému	- podněcujeme žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů - vytváříme praktické problémové úlohy a situace a učíme je žáky řešit - podporujeme různé i netradiční způsoby řešení problému - vytváříme podmínky pro týmovou spolupráci při řešení problému - podporujeme samostatné a tvůrčí řešení problému - uznáváme práci s chybou, vedeme žáky k poučení se z chyb a vymýšlení nových postupů - vedeme žáky ke sledování vlastního pokroku při zdolávání problému - realizuje projekty
- komunikativní	- vedeme žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci - vedeme žáky k jednoznačné srozumitelné a kultivované komunikaci - organizujeme různé projekty, ve kterých žáci komunikují s ostatními - při hodnocení používáme širokou škálu prostředků, zapojujeme i žáky (sebehodnocení)

- sociální a personální	- učíme žáky spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých - učíme žáky spoluvytvářet a respektovat pravidla práce v týmu - zařazujeme kooperativní učení do výuky - vedeme žáky k otevřené diskusi ve skupině i debatě celé třídy - pozitivním hodnocením podporujeme žákovu sebedůvěru - umožňuje žákům vyjádřit se k vlastní práci (sebehodnocení) - usilujeme o to, aby žáci byli schopni střídat role ve skupině
- občanské	- připravujeme žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti - vytváříme u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a prožívání životních situací, rozvíjíme vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí a k přírodě - učíme žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně zodpovědný - ve výuce vedeme žáky k poskytování účinné pomoci - vedeme žáky k uvědomování si základních ekologických souvislostí
- pracovní	- pomáháme žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je v souladu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní profesní a životní orientaci - vedeme žáky k vyvozování a dodržování pravidel pracovních postupů - výsledky různých činností hodnotíme z hlediska kvality, významu a ochrany svého zdraví, zdraví ostatních a ochrany životního prostředí - projektovou výukou a zařazováním PT pomáháme rozvíjet dovednosti potřebné pro budoucí život žáků - žáky motivujeme do aktivního zapojení v praktickém životě

5.7 Vlastivěda

5.7.1 Obsahové vymezení

Předmět **Vlastivěda** v sobě zahrnuje tři tematické okruhy Místo, kde žijeme; Lidé kolem nás a Lidé a čas. Navazuje na předmět **Prvouka** a je výchozím pro předměty **Dějepis**, **Zeměpis** a **Výchovu k občanství a zdraví**. Tyto tři tematické okruhu jsou náplní 4. a 5. ročníku, které se každoročně přizpůsobují rozložení tříd. V případě málotřídní školy se učivo z důvodu lepší organizovanosti spojuje pro dané ročníky. Ve školním roce 2017/18 se vyučuje podle ve 4. i 5. ročníku podle učebnic 4. ročníku (v předcházejícím šk. roce podle učebnic 5. ročníku).

V tematickém okruhu *Místo, kde žijeme* se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti. Učí se do tohoto každodenního života vstupovat s vlastní aktivitou a představami, hledat nové i zajímavé věci a bezpečně se v tomto světě pohybovat. Důraz je kladen na dopravní výchovu, praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků. Různé činnosti a úkoly by měly přirozeným způsobem probudit v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet jejich národní cítění a vztah k naší zemi.

V tematickém okruhu *Lidé kolem nás* si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu tolerance, pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen. Poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se základními právy a povinnostmi, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět (globální problémy). Celý tematický okruh tak směřuje k prvotním poznatkům a dovednostem budoucího občana demokratického státu.

V tematickém okruhu *Lidé a čas* se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. V tematickém okruhu se vychází od nejznámějších událostí v rodině, obci a regionu a postupuje se k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země. Podstatou tematického okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země. Proto je důležité, aby žáci mohli samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů, především pak od členů své rodiny i od lidí v nejbližším okolí, aby mohli společně navštěvovat památky, sbírky regionálních i specializovaných muzeí, veřejnou knihovnu atd.

5.7.2 Časové vymezení

	I.	II.	III.	IV.	V.	součet
hodinová dotace	-	-	-	2	2	**4**
disponibilní h. dotace	-	-	-	-	-	
celkem	-	-	-	2	2	**4**

5.7.3 Forma výuky

Výuka předmětu Vlastivěda probíhá většinou ve třídách, jsou zařazovány vycházky a pozorování v přírodě. Někdy se vyučuje na PC (internet a výukové programy), využití školní knihovny,

besedy s místním kronikářem. Možná je i výuka na školní zahradě.

5.7.4 Klíčové kompetence:

5.7.4.1 Kompetence k učení

Na konci 5. ročníku žák:

- Vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě. (orientuje se na mapě, na internetu vyhledá typické plodiny a tradice slovanských národů, vyhledá přísloví, zajímavosti z regionu, vyhledává v kronikách, místním tisku, encyklopediích, sestaví průvodce krajem, navrhne trasu, rozšiřuje si slovní zásobu v osvojovaných tématech, pojmenovává pozorované skutečnosti, zachycuje je ve vlastních projevech, názorech a výtvorech, vytváří ohleduplný vztah ke kulturním výtvorům a hledá možnosti aktivního uplatnění při jejich ochraně)

5.7.4.2 Kompetence k řešení problémů

Na konci 5. ročníku žák:

- Vyhledává informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému. (zakreslí světové strany do mapy, orientuje se podle světových stran a přírodních úkazů, vyhledá a vyznač• í vybrané oblasti Č• R, zakreslí surovinové zdroje a druhy průmyslu,na internetu vyhledá služby, obchod v okolí a kulturní památky, jmenuje zájmové spolky a politické strany, rozložení kapesného, vyhledává v encyklopediích)

5.7.4.3 Kompetence komunikativní

Na konci 5. ročníku žák:

- Rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění (orientuje se ve světě informací a v časovém a místním propojování historických, zeměpisných a kulturních informací)
- Využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi. (vypráví o regionech ČR a místní krajině, o státních symbolech, slovanských národech, tradicích, o režimu dne, o střídání ročních období, způsobu života a bydlení našich předků, samostatně a sebevědomě vystupuje a jedná, efektivně, bezproblémově a bezkonfliktně komunikuje i v méně běžných situacích, poznává a ovlivňuje své jedinečnosti)

5.7.4.4 Kompetence sociální a personální

Na konci 5. ročníku žák:

- Účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společně práce (ve skupině zpracuje polohu bydliště, sestaví a popíše formy vlastnictví, sestaví

rozpočet, měří časové údaje, modeluje střídání ročních období, utváří si pracovní návyky v jednoduché, samostatné i týmové činnosti, poznává a chápe rozdíly mezi lidmi, kulturní a tolerantní chování a jednání na základě společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, plní povinnosti a společné úkoly)

- Podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá (sestaví ve skupinkách graf teploty v průběhu týdne)

5.7.4.5 Kompetence občanské

Na konci 5. ročníku žák:

- Respektuje, chrání a oceňuje naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit. (zakreslí pamětihodnosti, sousední státy, kulturní památky, přírodu a hospodářství v obci, popisuje a vyznačuje polohu ČR, evropské státy, města a střediska, jmenuje kulturní instituce v regionu a zapojuje se do kulturního dění v obci, prezentuje své práce, přirozeně vyjadřuje pozitivní city ve vztahu k sobě i k okolnímu prostředí)
- Chápe základní ekologické souvislosti, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti (zakreslí do mapky do těžbu nerostných surovin v našem okolí a popřemýšlí o jejích důsledcích na životní prostředí)

5.7.4.6 Kompetence pracovní

Na konci 5. ročníku žák:

- Využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření. (vyznačuje do náčrtů, plánů a map, vytvoří návrh na vlastní peníze a obchoduje s nimi, objevuje a poznává všechno, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by mohl, v budoucnu uspět)

5.7.5 Průřezová témata

Do vyučovacího předmětu Vlastivěda jsou zařazena tato průřezová témata:

19 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

20 Mediální výchova

5.7.6 Výchovné a vzdělávací strategie

Klíčové kompetence	Jak kompetence naplňujeme
- k učení	- umožňujeme žákům osvojit si strategie učení a motivujeme je pro celoživotní vzdělávání - na začátku hodiny seznámíme žáky s cílem hodiny, na konci hodiny společně s žáky zhodnotíme naplnění cíle - učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti - na praktických příkladech ukazujeme smysl a cíl učení - podporujeme vyhledávání informací z různých zdrojů - umožňujeme žákům nacházet různé cesty řešení - žáky vedeme k sebehodnocení - individuálním zadáváním úkolů přispíváme k přátelské a nebojácné atmosféře ve třídě - zadáváme smysluplné otázky, srozumitelně a jednoznačně - nabízíme různé efektivní formy a metody učení - při hodnocení poskytujeme včasnou zpětnou vazbu - prověřujeme pouze známé a procvičené učivo
- k řešení problému	- podněcujeme žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů - vytváříme praktické problémové úlohy a situace a učíme je žáky řešit - podporujeme různé i netradiční způsoby řešení problému - vytváříme podmínky pro týmovou spolupráci při řešení problému - podporujeme samostatné a tvůrčí řešení s praktickým ověřením správnosti řešení - vedeme žáky ke sledování vlastního pokroku při zdolávání problému - realizuje projekty
- komunikativní	- vedeme žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci - vedeme žáky k jednoznačné srozumitelné a kultivované komunikaci - organizujeme různé projekty, ve kterých žáci komunikují s ostatními - při hodnocení používáme širokou škálu prostředků, zapojujeme i žáky (sebehodnocení)

- sociální a personální	- učíme žáky spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých - učíme žáky spoluvytvářet a respektovat pravidla práce v týmu - zařazujeme kooperativní učení do výuky - vedeme žáky k otevřené diskusi ve skupině i debatě celé třídy - pozitivním hodnocením podporujeme žákovu sebedůvěru - umožňuje žákům vyjádřit se k vlastní práci (sebehodnocení) - usilujeme o to, aby žáci byli schopni střídat role ve skupině
- občanské	- připravujeme žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti - vytváříme u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a prožívání životních situací, rozvíjíme vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí a k přírodě - učíme žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně zodpovědný - vedeme žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učíme je žít společně s ostatními lidmi - vedeme žáky k chápání a respektování zákonů, norem a společenských pravidel - ve výuce vedeme žáky k poskytování účinné pomoci - vedeme žáky k uvědomování si základních ekologických souvislostech - podporujeme zájem o kulturní dění a historické památky
- pracovní	- pomáháme žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je v souladu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní profesní a životní orientaci - projektovou výukou a zařazováním PT pomáháme rozvíjet dovednosti potřebné pro budoucí život žáků - žáky motivujeme do aktivního zapojení v praktickém životě - vedeme žáky k objektivnímu sebehodnocení a posouzení reálných možností v profesním životě

5.7.7 Vzdělávací obsah vyučovacího oboru Člověk a jeho svět

1. stupeň
MÍSTO, KDE ŽIJEME
Očekávané výstupy – 1. období
žák
ČJS-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí
ČJS-3-1-02 začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák
ČJS-3-1-01p orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy
ČJS-3-1-01p popíše a zvládne cestu do školy

Očekávané výstupy – 2. období
žák
ČJS-5-1-01 určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu
ČJS-5-1-02 určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě
ČJS-5-1-03 rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy
ČJS-5-1-04 vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam
ČJS-5-1-05 porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích
ČJS-5-1-06 rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák
ČJS-5-1-01p popíše polohu svého bydliště na mapě, začlení svou obec (město) do příslušného kraje
ČJS-5-1-01p, ČJS-5-1-02p orientuje se na mapě České republiky, určí světové strany
ČJS-5-1-02p řídí se zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě
ČJS-5-1-03p má základní znalosti o České republice a její zeměpisné poloze v Evropě
ČJS-5-1-04p uvede pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti regionu, ve kterém bydlí
ČJS-5-1-05p sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest
ČJS-5-1-06p pozná státní symboly České republiky

Učivo
- **domov** − prostředí domova, orientace v místě bydliště
- **škola** − prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy; riziková místa a situace

- **obec (město), místní krajina** − její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť
- **okolní krajina (místní oblast, region)** − zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření
půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany
- **regiony ČR** − Praha a vybrané oblasti ČR,
- **naše vlast** − domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa
a samospráva, státní symboly
- **Evropa a svět** − kontinenty, evropské státy, EU, cestování
- **mapy obecně zeměpisné a tematické** − obsah, grafika, vysvětlivky

LIDÉ KOLEM NÁS

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ČJS-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům

ČJS-3-2-02 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-3-2-01p rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy

ČJS-3-2-01p dodržuje základní pravidla společenského chování

ČJS-3-2-01p při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně

ČJS-3-2-01p projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům

ČJS-3-2-02p pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti

Očekávané výstupy – 2. období

žák

ČJS-5-2-01 vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)

ČJS-5-2-02 rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat

ČJS-5-2-03 orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-5-2-01p, dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě)
ČJS-5-2-02p rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých
ČJS-5-2-02p uvede základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy
ČJS-5-2-03p používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze
ČJS-5-2-03p porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz
ČJS-5-2-03p sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uvede příklady základních příjmů a výdajů

Učivo

- rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život
a funkce rodiny, fyzická a duševní práce, zaměstnání
- soužití lidí − mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie
- chování lidí − vlastnosti lidí, pravidla slušného chování − ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům
- právo a spravedlnost − základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy,
- vlastnictví − soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek; rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky

LIDÉ A ČAS

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ČJS-3-3-01 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
ČJS-3-3-02 pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu,
ČJS-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-3-3-01p pozná, kolik je hodin; orientuje se v čase
ČJS-3-3-01p zná rozvržení svých denních činností
ČJS-3-3-02p ČJS-3-3-03p rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
ČJS-3-3-03p poznává různé lidské činnosti

Očekávané výstupy – 2. období

žák

ČJS-5-3-01 pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy
ČJS-5-3-02 využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulost
ČJS-5-3-03 srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák

ČJS-5-3-03p rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách
ČJS-5-3-03p uvede významné události, které se vztahují k regionu a kraji
ČJS-5-3-03p vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště

Učivo

- **orientace v čase a časový řád** − určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled
událostí, kalendáře, letopočet, generace, denní režim, roční období
- **současnost a minulost v našem životě** − proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny
- **regionální památky** − péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost
- **báje, mýty, pověsti** − minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj

ROZMANITOST PŘÍRODY

Očekávané výstupy – 1. období
žák

ČJS-3-4-01 pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích
ČJS-3-4-02 roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě
ČJS-3-4-03 provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák

ČJS-3-4-01p pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích
ČJS-3-4-02p pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat
ČJS-3-4-02p pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami
ČJS-3-4-03p provede jednoduchý pokus podle návodu

Očekávané výstupy – 2. období

žák

ČJS-5-4-01 objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka

ČJS-5-4-02 vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období

ČJS-5-4-03 zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy

ČJS-5-4-04 porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy

ČJS-5-4-05 zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat

ČJS-5-4-06 založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-5-4-01p na jednotlivých příkladech poznává propojenost živé a neživé přírody

ČJS-5-4-02p popíše střídání ročních období

ČJS-5-4-03p zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí

ČJS-5-4-05p zvládá péči o pokojové rostliny

ČJS-5-4-05p chová se podle zásad ochrany přírody a životního prostředí

ČJS-5-4-05p popisuje vliv činnosti lidí na přírodu a jmenuje některé činnosti, které přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují

ČJS-5-4-06p provádí jednoduché pokusy se známými látkami

Učivo

- **látky a jejich vlastnosti** − třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek
- **voda a vzduch** − výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život
- **nerosty a horniny, půda** − některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam
- **vesmír a Země** − sluneční soustava, den a noc, roční období
- **rostliny, houby, živočichové** − znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka
- **životní podmínky** − rozmanitost podmínek života na Zemi; význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi; podnebí a počasí
- **rovnováha v přírodě** − význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva

- **ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody** − odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelní pohromy a ekologické katastrofy

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ČJS-3-5-01 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví
ČJS-3-5-02 rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných
ČJS-3-5-03 chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek
ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-3-5-01p uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu; popíše své zdravotní potíže a pocity; zvládá ošetření drobných poranění
ČJS-3-5-01p pojmenuje hlavní části lidského těla
ČJS-3-5-02p rozezná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování; neohrožuje své zdraví a zdraví jiných
ČJS-3-5-02p uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu
ČJS-3-5-03p chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek
ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Očekávané výstupy – 2. období

žák

ČJS-5-5-01 využívá poznatky o lidském těle a k podpoře vlastního zdravého způsobu života
ČJS-5-5-02 rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození
ČJS-5-5-03 účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob
ČJS-5-5-04 uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista
ČJS-5-5-05 předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek

ČJS-5-5-06 uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou
ČJS-5-5-07 rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák
ČJS-5-5-01p uplatňuje základní znalosti, dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu
ČJS-5-5-02p rozlišuje jednotlivé etapy lidského života
ČJS-5-5-04p uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události
ČJS-5-5-04p uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro cyklisty; správně vyhodnotí jednoduchou dopravní situaci na hřišti
ČJS-5-5-05p odmítá návykové látky
ČJS-5-5-07p ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc

Učivo

- **lidské tělo** − stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, biologické a psychické změny v dospívání, základy lidské reprodukce, vývoj jedince
- **péče o zdraví –** zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim; přenosné a nepřenosné nemoci, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena
- **návykové látky, závislosti a zdraví** − návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií
- **osobní bezpečí, krizové situace** − vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek; bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky),
šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích
- **přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví** − služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku
- **mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená** − postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém

VII. Umění a kultura

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Umění a kultura** umožňuje žákům jiné, než jen racionální poznávání světa. Odráží nezastupitelnou oblast lidské existence – kulturu, nejen jako výsledky duchovní činnosti jedince a společnosti v historických proměnách, ale i jako neoddělitelnou součást každodenního života (kultura chování, oblékání…) a umění jako specifickou formu poznávání a dorozumívání. Tato vzdělávací oblast umožňuje žákům pochopit širší historické a společenské souvislosti, které umění a kulturu ovlivňovaly a ovlivňují.

Vzdělávání v této oblasti přináší osvojování světa s estetickým účinkem. V tomto procesu dochází k rozvíjení specifického cítění, tvořivosti a vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím i k sobě samému a okolnímu světu. Důraz je kladen na tvořivé činnosti, v nichž jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím tónu a zvuku, linie, bodu, tvaru, barvy, gesta, mimiky apod.

Vzdělávací oblast Umění a kultura je zastoupena předměty **Hudební výchova, Výtvarná výchova.**

5.8 Hudební výchova I

5.8.1 Obsahové vymezení

Hudební výchova vede žáka k porozumění hudebnímu umění a hudbě, k jejímu aktivnímu vnímání a využívání jako svébytného prostředku komunikace. *Obsahovými doménami* hudební výchovy, naplňujícími tento cíl na úrovni základního vzdělávání jsou *činnosti vokální, instrumentální, hudebně pohybové a poslechové.* Hudební činnosti rozvíjejí ve svém komplexu celkovou osobnost žáka, především však vedou k rozvoji jeho hudebnosti – jeho hudebních schopností, jež se následně projevují individuálními hudebními dovednostmi – sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechovými.

Obsahem *Vokálních činností* jej práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků.

Instrumentální činnosti zahrnují hru na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci.

V průběhu *Hudebně pohybových činností* žáci ztvárňují hudbu a reagují na ni pomocí pohybu, tance a gest.

Obsahem *Poslechových činností* je aktivní vnímaní znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových a funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a interpretovat.

5.8.2 Časové vymezení

	VI.	VII.	VIII.	IX.	součet
hodinová dotace	1	1	1	1	**1**
disponibilní h. dotace	-	-	-	-	**-**
celkem	1	1	1	1	**1**

5.8.3 Forma výuky

Výuka předmětu Hudební výchova probíhá ve třídách za využití přenosné reprodukční techniky, jako jsou audio a CD přehrávače a další. Součástí výuky je též návštěva koncertů či divadelních představení.

5.8.4 Klíčové kompetence:

5.8.4.1 Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě (využití klasických postupů v hudbě)
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy (základní orientace v hudební historii i žánrech, schopen formulovat vlastní názor na hudbu dle svého vlastního zaměření a zájmu)
- samostatně experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti (vlastní interpretační i tvůrčí experimenty a jejich zhodnocení)

5.8.4.2 Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému (práce s encyklopediemi, naučnými slovníky, ovládnutí a využití různých hudebních postupů, zdárné dokončení práce…)
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí (vysvětlení vlastních tvůrčích záměrů a diskuse nad nimi)

5.8.4.3 Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu (chápe umění jako specifický způsob poznání a užívá jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace)
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění (orientuje se v notovém zápise a hudební terminologii)
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem (pracuje s Internetem, aktivně využívá různých hudebních nosič• ů i přehrávač• ů)
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

5.8.4.4 Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce (práce na společných hudebních a mezipředmětových projektech)
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají (diskuse nad výsledky práce)
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty (uvědomuje si sebe samého jako svobodného jedince, tvořivě přistupuje ke světu, aktivně překonává životní stereotypy, obohacuje svůj emocionální život)

5.8.4.5 Kompetence občanské

Na konci základního vzdělávání žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí (poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech), odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti Fyzickému i psychickému násilí (tolerantní přístup k různým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různých skupin, národů a národností)
- respektuje, chrání a oceňuje naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost (chápe umění a kulturu v jejich

vzájemné provázanosti jako neoddělitelnou součást lidské existence; učí se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; rozvíjí svůj tvůrčí potenciál, kultivuje své projevy a potřeby a utváří si hierarchii hodnot)

- aktivně se zapojuje do kulturního dění (podíl na přípravě školních kulturních akcí, hudební doprovod, taneční vystoupení, návštěva koncertů a divadelních představení…)
- chápe základní ekologické souvislosti a respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti (škodlivost hluku, relaxační význam přírodních zvuků…)

5.8.4.6 Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- používá bezpečně a účinně nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky (správné využívání, ošetřování a ukládání hudebních nástrojů, nosič• ů a přehrávač• ů)
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření (uvědomuje si vlastní omezení a nadání v oblasti hudební a tanečně pohybové, zohledňuje je při volbě dalšího vzdělávání)

5.8.5 Průřezová témata

Do vyučovacího předmětu Hudební výchova jsou zařazena tato průřezová témata:

21 Osobnostní a sociální výchova
22 Výchova demokratického občana
23 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
24 Multikulturní výchova
25 Mediální výchova

5.8.6 Výchovné a vzdělávací strategie

Klíčové kompetence	**Jak kompetence naplňujeme**
- k učení	- umožňujeme žákům osvojit si strategie učení a motivujeme je pro celoživotní vzdělávání - na začátku hodiny seznámíme žáky s cílem hodiny, na konci hodiny společně s žáky zhodnotíme naplnění cíle - učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti - podporujeme vyhledávání informací z různých zdrojů - umožňujeme žákům nacházet různé cesty řešení - žáky vedeme k sebehodnocení - individuálním zadáváním úkolů přispíváme k přátelské a nebojácné atmosféře ve třídě - při hodnocení poskytujeme včasnou zpětnou vazbu
- k řešení	- podněcujeme žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení

problému	problémů - vytváříme praktické problémové úlohy a situace a učíme je žáky řešit - podporujeme různé i netradiční způsoby řešení problému - vytváříme podmínky pro týmovou spolupráci při řešení problému - podporujeme samostatné a tvůrčí řešení s praktickým ověřením správnosti řešení - vedeme žáky ke sledování vlastního pokroku při zdolávání problému - realizuje projekty
- komunikativní	- vedeme žáky k jednoznačné srozumitelné a kultivované komunikaci - organizujeme různé projekty, ve kterých žáci komunikují s ostatními - při hodnocení používáme širokou škálu prostředků, zapojujeme i žáky (sebehodnocení)
- sociální a personální	- učíme žáky spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých - učíme žáky spoluvytvářet a respektovat pravidla práce v týmu - zařazujeme kooperativní učení do výuky - vedeme žáky k otevřené diskusi ve skupině i debatě celé třídy - pozitivním hodnocením podporujeme žákovu sebedůvěru - umožňuje žákům vyjádřit se k vlastní práci (sebehodnocení) - usilujeme o to, aby žáci byli schopni střídat role ve skupině - učíme žáky odmítat vše, co narušuje přátelskou atmosféru ve třídě
- občanské	- připravujeme žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti - vytváříme u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a prožívání životních situací, rozvíjíme vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí a k přírodě - vedeme žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem - ve výuce vedeme žáky k poskytování účinné pomoci
- pracovní	- pomáháme žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je v souladu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní profesní a životní orientaci - žáky motivujeme do aktivního zapojení v praktickém životě - vedeme žáky k objektivnímu sebehodnocení a posouzení reálných možností v profesním životě

5.8.7 Vzdělávací obsah vyučovacího oboru Hudební výchova

žák

HV-3-1-01 zpívá v jednohlase
HV-3-1-02 rytmizuje a melodizuje jednoduché texty
HV-3-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře
HV-3-1-04 reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie
HV-3-1-05 rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby
HV-3-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

HV-3-1-01p zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty
HV-3-1-02p hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje při rytmizaci říkadel i při zpěvu
HV-3-1-04p reaguje pohybem na tempové a rytmické změny
HV-3-1-05p rozliší sílu zvuku
- pozorně vnímá jednoduché skladby

Očekávané výstupy – 2. období

žák

HV-5-1-01 zpívá v jednohlase či dvojhlase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti
HV-5-1-02 realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not
HV-5-1-03 využívá hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní
HV-5-1-04 rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby
HV-5-1-05 vytváří jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace
HV-5-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků
HV-5-1-07 ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

HV-5-1-01p zpívá písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem
HV-5-1-02p, HV-5-1-07p propojí vlastní pohyb s hudbou
HV-5-1-03p doprovodí spolužáky na rytmické hudební nástroje
HV-5-1-06p odliší tóny podle výšky, síly a barvy

- pozorně vnímá znějící hudbu různých skladeb
- správně hospodaří s dechem při interpretaci písní – frázování

Učivo

VOKÁLNÍ ČINNOSTI

- **pěvecký a mluvní projev** − pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu
- **hudební rytmus** − realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu
- **dvojhlas a vícehlas** − prodleva, kánon, lidový dvojhlas apod.
- **intonace, vokální improvizace** − diatonické postupy v durových a mollových tóninách (V., III. a I. stupeň, volné nástupy VIII. a spodního V. stupně apod.), hudební hry (ozvěna, otázka−odpověď apod.)
- **záznam vokální hudby** − zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření (např. linky), nota jako grafický znak pro tón, zápis rytmu jednoduché písně, notový zápis jako opora při realizaci písně

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

- **hra na hudební nástroje** − reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, keyboardů apod.
- **rytmizace, melodizace, hudební improvizace** − tvorba předeher, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva), hudební hry (ozvěna, otázka−odpověď), jednodílná písňová forma (a−b)
- **záznam instrumentální melodie** − čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivku či tématu instrumentální skladby, využití notačních programů

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

- **taktování, pohybový doprovod znějící hudby** − dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance
- **pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby** − pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků
- **orientace v prostoru** − utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů při tanci či pohybových hrách

POSLECHOVÉ ČINNOSTI

- **kvality tónů** − délka, síla, barva, výška
- **vztahy mezi tóny** − souzvuk, akord

- **hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem** − rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu
- **hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj**
- **hudební styly a žánry** − hudba taneční, pochodová, ukolébavka apod.
- **hudební formy** − malá písňová forma, rondo, variace
- **interpretace hudby** − slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková)

5.9 VÝTVARNÁ VÝCHOVA I

5.9.1 Obsahové vymezení

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup k práci s nimi při tvorbě, vnímání a interpretaci vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky.

Výtvarná výchova přistupuje k vizuálně obraznému vyjádření (a to jak samostatně vytvořenému, tak přejatému) nikoliv jako k pouhému přenosu reality, ale jako k prostředku, který se podílí na způsobu jejího přijímání a zapojování do procesu komunikace.

V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech - tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky (dále jen prostředky) nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi (rozvíjením smyslové citlivosti, uplatňováním subjektivity a ověřováním komunikačních účinků) založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.

5.9.2 Časové vymezení

	I.	II.	III.	IV.	V.	součet
hodinová dotace	1	1	1	2	2	**7**
disponibilní h. dotace	-	-	-	-	-	**-**
celkem	1	1	1	2	2	**7**

5.9.3 Formy výuky

Výuka předmětu Výtvarná výchova probíhá většinou ve třídách. K dalším formám práce patří vycházka s výtvarnými náměty a pozorováním, návštěvy výstav a muzeí.

5.9.4 Klíčové kompetence

5.9.4.1 Kompetence k učení

Na konci 5. ročníku žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu, má pozitivní vztah k učení (chápe umění a kulturu v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; prostřednictvím vlastní tvorby se opírá o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; rozvíjí tvůrčí potenciál, kultivovaný projev a potřeby k utváření hierarchie hodnot)

5.9.4.2 Kompetence k řešení problémů

Na konci 5. ročníku žák:

- vyhledává informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit nezdarem a vytrvale hledá řešení problému (zaujímá osobní účast v procesu tvorby a chápe proces tvorby jako způsob nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě, práce s barvou, ilustrace,…)

5.9.4.3 Kompetence komunikativní

Na konci 5. ročníku žák:

- rozumí různým typům textů a obrazových materiálů, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji (chápe umění jako specifický způsob poznání a užívá jazyk umění jako svébytný prostředek komunikace)

5.23.4.4 Kompetence sociální a personální

Na konci 5. ročníku žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu (spoluvytváří vstřícnou a podnětnou atmosféru pro tvorbu, chápe a poznává umělecké hodnoty v širších sociálních a kulturních souvislostech, tolerantně přistupuje k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností)
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj, ovládá a řídí své jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu neuspokojení a sebeúcty (uvědomuje si sebe samého jako svobodného jedince; tvořivě přistupuje ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života)

5.9.5 Průřezová témata

Do vyučovacího předmětu Výtvarná výchova jsou zařazena tato průřezová témata:

28 Osobnostní a sociální výchova
29 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
30 Multikulturní výchova
31 Mediální výchova

5.9.6 Výchovné a vzdělávací strategie

Klíčové kompetence	Jak kompetence naplňujeme na naší škole
- k učení	- umožňujeme žákům osvojit si strategie učení a motivujeme je pro celoživotní vzdělávání - na začátku hodiny seznámíme žáky s cílem hodiny, na konci hodiny společně s žáky zhodnotíme naplnění cíle - učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti - na praktických příkladech ukazujeme smysl a cíl učení - podporujeme vyhledávání informací z různých zdrojů - umožňujeme žákům nacházet různé cesty řešení - žáky vedeme k sebehodnocení - individuálním zadáváním úkolů přispíváme k přátelské a nebojácné atmosféře ve třídě - zadáváme smysluplné otázky, srozumitelně a jednoznačně - nabízíme různé efektivní formy a metody učení - při hodnocení poskytujeme včasnou zpětnou vazbu - prověřujeme pouze známé a procvičené učivo
- k řešení problému	- podněcujeme žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů - vytváříme praktické problémové úlohy a situace a učíme je žáky řešit - podporujeme různé i netradiční způsoby řešení problému - vytváříme podmínky pro týmovou spolupráci při řešení problému - podporujeme samostatné a tvůrčí řešení - učíme žáky problémy brát jako výzvu, nebát se jich - vedeme žáky ke sledování vlastního pokroku při zdolávání problému - realizuje projekty
- komunikativní	- vedeme žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci - realizujeme výstavy žákovských prací pro veřejnost - organizujeme různé projekty, ve kterých žáci komunikují s ostatními - při hodnocení používáme širokou škálu prostředků, zapojujeme i žáky (sebehodnocení)

- sociální a personální	- učíme žáky spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých - učíme žáky spoluvytvářet a respektovat pravidla práce v týmu - zařazujeme kooperativní učení do výuky - vedeme žáky k otevřené diskusi ve skupině i debatě celé třídy - pozitivním hodnocením podporujeme žákovu sebedůvěru - umožňuje žákům vyjádřit se k vlastní práci (sebehodnocení) - usilujeme o to, aby žáci byli schopni střídat role ve skupině - učíme žáky odmítat vše, co narušuje přátelskou atmosféru ve třídě
- občanské	- připravujeme žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti - vytváříme u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a prožívání životních situací, rozvíjíme vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí a k přírodě - učíme žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně zodpovědný - vedeme žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učíme je žít společně s ostatními lidmi - vedeme žáky k chápání a respektování zákonů, norem a společenských pravidel - ve výuce vedeme žáky k poskytování účinné pomoci
- pracovní	- pomáháme žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je v souladu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní profesní a životní orientaci - vedeme žáky k vyvozování a dodržování pravidel pracovních postupů - výsledky různých činností hodnotíme z hlediska kvality, významu a ochrany svého zdraví, zdraví ostatních a ochrany životního prostředí - projektovou výukou a zařazováním PT pomáháme rozvíjet dovednosti potřebné pro budoucí život žáků - žáky motivujeme do aktivního zapojení v praktickém životě - vedeme žáky k objektivnímu sebehodnocení a posouzení reálných možností v profesním životě

5.9.7 Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

1. stupeň

Očekávané výstupy – 1. období

žák

VV-3-1-01 rozpoznává linie, tvary, objemy, barvy, objekty; porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ
VV-3-1-02 v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace
VV-3-1-03 vnímání události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje

VV-3-1-04 interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností
VV-3-1-05 na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

VV-3-1-01p až VV-5-1-05p zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu
VV-3-1-01p rozpoznává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)
VV-3-1-02p, VV-3-1-04p uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům

Očekávané výstupy – 2. období

žák

VV-5-1-01 při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů
VV-5-1-02 při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností
VV-5-1-03 nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě
VV-5-1-04 osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky a postupy
VV-5-1-05 porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace
VV-5-1-06 nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

VV-5-1-01p až VV-5-1-06p uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr
VV-5-1-01p rozlišuje, porovnává, třídí linie, barvy, tvary, objekty, rozpoznává jejich základní vlastnosti a vztahy (kontrasty – velikost, barevný kontrast), uplatňuje je podle svých schopností při vlastní tvorbě, při vnímání tvorby ostatních i umělecké produkce i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)
VV-5-1-02p, VV-5-1-03p při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie
VV-5-1-05p vyjádří (slovně, mimoslovně, graficky) pocit z vnímání tvůrčí činnosti vlastní, ostatních i uměleckého díla

Učivo

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

- **prvky vizuálně obrazného vyjádření** − linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury − jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru
- **uspořádání objektů do celků** − uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření
- **reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly** -− vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly
- **smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření** − umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

- **prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností** − manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby
- **typy vizuálně obrazných vyjádření** − jejich rozlišení, výběr a uplatnění − hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, skulptura, plastika, animovaný film, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama
- **přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením** − hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

- **osobní postoj v komunikaci** – jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací
- **komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření** − v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu);
- **proměny komunikačního obsahu** − záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně

obrazných vyjádření i děl výtvarného umění

VIII. Člověk a zdraví

Charakteristika vzdělávací oblasti

Zdraví člověka je chápáno jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Je utvářeno a ovlivňováno mnoha aspekty, jako je styl života, chování podporující zdraví, kvalita mezilidských vztahů, kvalita životního prostředí, bezpečí člověka atd. Protože je zdraví důležitým předpokladem pro aktivní a spokojený život a pro optimální pracovní výkonnost, stává se poznávání a praktické ovlivňování podpory a ochrany zdraví jednou z priorit základního vzdělávání.

Vzdělávací oblast **Člověk a zdraví** přináší základní podněty pro pozitivní ovlivňování zdraví (poznatky, činnosti, způsoby chování), s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat ve svém životě. Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, způsob jeho ochrany i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví. Žáci se seznamují s různými riziky, která ohrožují zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování (rozhodování), které vedou k zachování či posílení zdraví, a získávali potřebnou míru odpovědnosti za zdraví vlastní i zdraví jiných. Jde tedy z velké části o poznávání zásadních životních hodnot, o postupné utváření postojů k nim a o aktivní jednání v souladu s nimi. Naplnění těchto záměrů je v základním vzdělávání nutné postavit na účinné motivaci a na činnostech a situacích posilujících zájem žáků o problematiku zdraví.

Při realizaci této vzdělávací oblasti je třeba klást důraz především na praktické dovednosti a jejich aplikace v modelových situacích i v každodenním životě školy. Proto je velmi důležité, aby celý život školy byl ve shodě s tím, co se žáci o zdraví učí a co z pohledu zdraví potřebují. Zpočátku musí být vzdělávání silně ovlivněno kladným osobním příkladem učitele, jeho všestrannou pomocí a celkovou příznivou atmosférou ve škole. Později přistupuje důraz i na větší samostatnost a odpovědnost žáků v jednání, rozhodování a činnostech souvisejících se zdravím. Takto chápané vzdělávání je základem pro vytváření aktivních přístupů žáků k rozvoji i ochraně zdraví.

Vzdělávací obor Výchova ke zdraví vede žáky k aktivnímu rozvoji a ochraně zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a **učí je** být za ně odpovědný. Svým vzdělávacím obsahem navazuje na obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět a prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí. Žáci si osvojují zásady zdravého životního stylu a jsou vedeni k jejich uplatňování ve svém životě i k osvojování účelného chování při ohrožení v každodenních rizikových situacích i při mimořádných událostech. Vzhledem k individuálnímu i sociálnímu rozměru zdraví vzdělávací obor Výchova ke zdraví obsahuje výchovu k mezilidským vztahům a je velmi úzce propojen s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova. Žáci si rozšiřují a prohlubují poznatky o sobě i vztazích mezi lidmi, partnerských vztazích, manželství a rodině, škole a společenství vrstevníků.

Vzdělávací obor **Tělesná výchova** jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žákův prožitek z pohybu a z komunikace při pohybu, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje. V tělesné výchově je velmi důležité motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování – bez paušálního porovnávání žáků podle

výkonových norem (tabulky, grafy aj.), které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální zdravotní stav žáků.

Pro pohybové vzdělávání je charakteristické rozpoznávání a rozvíjení pohybového nadání, které předpokládá diferenciaci činností i hodnocení výkonů žáků. Neméně důležité je odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce v běžných i specifických formách pohybového učení – v povinné tělesné výchově, případně ve zdravotní tělesné výchově. Proto se nedílnou součástí tělesné výchovy stávají korektivní a speciální vyrovnávací cvičení, která jsou podle potřeby preventivně využívána v hodinách tělesné výchovy pro všechny žáky nebo jsou zadávána žákům se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení.

Školám se současně doporučuje vyrovnávat pohybový deficit žáků III. (příp. II.) zdravotní skupiny a jejich potřebu korektivních cvičení zařazováním povinného či volitelného předmětu, jehož obsah vychází z tematického okruhu Zdravotní tělesná výchova (jako adekvátní náhradu povinné tělesné výchovy nebo jako rozšíření pohybové nabídky). Tato nabídka vychází ze situace v moderní společnosti, která v mnohém život usnadňuje, ale paradoxně tím vyvolává už v dětském věku četná zdravotní oslabení, která je nutné napravovat a korigovat (z nedostatku intenzivního a vhodně zaměřeného pohybu, z dlouhodobého setrvávání ve statických polohách, z nadměrného příjmu potravy v nevhodné skladbě, z nekvalitního ovzduší, z četných stresových situací, nepříznivých sociálních vztahů atd.). Základní vzdělávání tak reaguje na poznatky lékařů, že zdravotních oslabení v celé populaci přibývá a zdravotně oslabené dítě potřebuje větší množství spontánních i cíleně zaměřených pohybových aktivit než dítě zdravé. Účast ve zdravotní tělesné výchově vede žáky k poznání charakteru jejich zdravotního oslabení i míry a rozsahu omezení některých činností. Současně předkládá konkrétní způsoby ovlivňování zdravotních oslabení (speciální cvičení, všestranně zaměřené pohybové činnosti, relaxační techniky, plavání atd.) a jejich zařazování do denního režimu žáků.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- poznávání zdraví jako důležité hodnotu v kontextu dalších životních hodnot
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů
- poznávání člověka jako jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí
- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví
- propojování činností a jednání souvisejících se zdravím a zdravými mezilidskými vztahy se základními etickými a morálními postoji, s volním úsilím atd.
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu výběru profesní dráhy, partnerů, společenských činností atd.
- ochraně zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí

- aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci

5.10 Tělesná výchova I

5.10.1 Časové vymezení

	I.	II.	III.	IV.	V.	součet
hodinová dotace	2	2	2	2	2	**10**
disponibilní h. dotace	-	-	-	-	-	**-**
celkem	2	2	2	2	2	**10**

5.10.3 Formy výuky

Výuka předmětu Tělesná výchova probíhá většinou v nové tělocvičně. Možná je i výuka na obecním hřišti, v přírodě (cvičení v přírodě, sáňkování, bruslení), plavecký výcvik.

5.10.4 Klíčové kompetence:

5.10.4.1 Kompetence k učení

Na konci 5. ročníku žák:

1 vyhledává a třídí informace (vyhledává informace o sportovcích, sportech v různých kom. zdrojích)
2 operuje s obecně uznávanými termíny, znaky, gesty, uvádí je do souvislostí (reaguje na smluvená gesta, signály)
3 samostatně pozoruje, získané výsledky porovnává (pracuje s měřícími přístroji, srovnává výsledky spolužáků)

5.10.4.2 Kompetence k řešení problémů

Na konci 5. ročníku žák:

- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému (akrobacie, sportovní hry, nářadí, náčiní, pravidla silničního provozu)
- samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení

- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí
- vnímá nejrůznější problémové situace, rozpozná a pochopí problém, promyslí a naplánuje způsob řešení

5.10.4.3 Kompetence komunikativní

Na konci 5. ročníku žák:

1 formuluje a vyjadřuje své myšlenky (užívá osvojené názvosloví)
2 naslouchá promluvám druhých
3 rozumí různým typům běžně užívaných gest a zvuků
4 využívá získané komunikační dovednosti k utváření plnohodnotných vztahů a soužití s ostatními

5.10.4.4 Kompetence sociální a personální

Na konci 5. ročníku žák:

- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi, přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá (první pomoc, míčové hry, pomoc handicapovaným, poznává zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty, poznává člověka jako biologického jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě, propojuje činnost a jednání související se zdravím a zdravými mezilidskými vztahy se základními etickými a morálními postoji, s volním úsilím atd.)

- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty (chápe zdatnost, dobrý fyzický vzhled i duševní pohodu jako významný předpoklad pro výběr partnera i profesní dráhy, pro uplatnění ve společnosti atd.)

5.10.4.5 Kompetence občanské

Na konci 5. ročníku žák:

- Chápe základní ekologické souvislosti a respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví hygiena pohybových činností, chování při rekreačních soutěžích, využití hraček při pohybových hrách, olympijské myšlenky a trvale udržitelného rozvoje společnosti (cvičí s hudbou, dodržuje správné držení těla, chápe zdraví jako vyvážený stav tělesné, duševní i sociální pohody a vnímá radostné prožitky z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů, aktivně se zapojuje do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci)
- Rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností úč innou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i situacích ohrožujících život a zdraví člověka (smluvené povely, gesta, signály, získává základní orientaci v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje)

5.10.4.6 Kompetence pracovní

Na konci 5. ročníku žák:

- Využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření (využívá osvojené preventivní postupy pro ovlivňování zdraví v denním režimu k upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci a k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví)
- používá bezpečně a účinně materiály, přístroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné podmínky

5.10.5 Průřezová témata

Do vyučovacího předmětu Tělesná výchova jsou zařazena tato průřezová témata:

33 Osobnostní a sociální výchova
34 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
35 Multikulturní výchova
36 Mediální výchova

5.10.6 Výchovné a vzdělávací strategie

Klíčové kompetence	**Jak kompetence naplňujeme**
- k učení	- na začátku hodiny seznámíme žáky s cílem hodiny, na konci hodiny společně s žáky zhodnotíme naplnění cíle - učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti - žáky vedeme k sebehodnocení - individuálním zadáváním úkolů přispíváme k přátelské a nebojácné atmosféře ve třídě - při hodnocení poskytujeme včasnou zpětnou vazbu
- k řešení problému	- podněcujeme žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů - podporujeme různé i netradiční způsoby řešení problému - vytváříme podmínky pro týmovou spolupráci při řešení problému - podporujeme samostatné a tvůrčí řešení
- komunikativní	- vedeme žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci - vedeme žáky k jednoznačné srozumitelné a kultivované komunikaci - realizujeme vystoupení žáků pro veřejnost - organizujeme různé projekty, ve kterých žáci komunikují s ostatními - při hodnocení používáme širokou škálu prostředků, zapojujeme i žáky (sebehodnocení)
- sociální a personální	- učíme žáky spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých - učíme žáky spoluvytvářet a respektovat pravidla práce v týmu

	- vedeme žáky k otevřené diskusi ve skupině i debatě celé třídy - pozitivním hodnocením podporujeme žákovu sebedůvěru - umožňuje žákům vyjádřit se k vlastní práci (sebehodnocení) - usilujeme o to, aby žáci byli schopni střídat role ve skupině - učíme žáky odmítat vše, co narušuje přátelskou atmosféru
- občanské	- připravujeme žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti - vytváříme u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a prožívání životních situací, rozvíjíme vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí a k přírodě - učíme žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně zodpovědný - vedeme žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učíme je žít společně s ostatními lidmi - vedeme žáky k chápání a respektování zákonů, norem a společenských pravidel - ve výuce vedeme žáky k poskytování účinné pomoci - vedeme žáky k uvědomování si základních ekologických souvislostí
- pracovní	- pomáháme žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je v souladu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní profesní a životní orientaci - vedeme žáky k vyvozování a dodržování pravidel pracovních postupů - výsledky různých činností hodnotíme z hlediska kvality, významu a ochrany svého zdraví, zdraví ostatních a ochrany životního prostředí - žáky motivujeme do aktivního zapojení v praktickém životě - vedeme žáky k objektivnímu sebehodnocení

5.10.7 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy – 1. období

žák

TV-3-1-01 spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti

TV-3-1-02 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení

TV-3-1-03 spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích

TV-3-1-04 uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy

TV-3-1-05 reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

TV-3-1-01p zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost

TV-3-1-04p dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a má osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách

TV-3-1-05p reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti - projevuje kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám - zvládá základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů

Očekávané výstupy – 2. období

žák

TV-5-1-01 podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti TV-5-1-02 zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením

TV-5-1-03 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her

TV-5-1-04 uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka T

V-5-1-05 jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti

TV-5-1-06 jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví

TV-5-1-07 užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení

TV-5-1-08 zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy

TV-5-1-09 změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky

TV-5-1-10 orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace

TV-5-1-11 adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti

TV-5-1-12 zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák

TV-5-1-01p chápe význam tělesné zdatnosti pro zdraví a začleňuje pohyb do denního režimu

TV-5-1-02p zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním svalovým oslabením

TV-5-1-03p zdokonaluje základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností

TV-5-1-04p uplatňuje hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti

TV-5-1-05p reaguje na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti

TV-5-1-06p dodržuje pravidla her a jedná v duchu fair play - zlepšuje svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla - zvládá podle pokynu základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti a umí využívat cviky na odstranění únavy

Učivo

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

- význam pohybu pro zdraví – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu
- příprava organismu – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení
--zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití
- rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu
- hygiena při TV – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity
- bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umývárnách, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ □

- **pohybové hry** – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost
- základy gymnastiky – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti
- rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance - --
- **průpravné úpoly** – přetahy a přetlaky
- **základy atletiky** – rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem
- **základy sportovních her** – manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů
- **turistika a pobyt v přírodě** – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody
- **plavání** (základní plavecká výuka) – hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a bezpečnosti -
- **lyžování, bruslení** (podle podmínek školy) – hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na lyžích a bruslích
- **další pohybové činnosti** (podle podmínek školy a zájmu žáků)

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

- **komunikace v TV** – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály
- **organizace při TV** – základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí
- **zásady jednání a chování** – fair play, olympijské ideály a symboly
- **pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností** – her, závodů, soutěží
- **měření a posuzování pohybových dovedností** – měření výkonů, základní pohybové testy

- **zdroje informací o pohybových činnostech**

ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA *(prvky ZdrTV jsou využívány v povinné TV; ZdrTV jako ucelený systém je nabízena žákům III. (II.) zdravotní skupiny v samostatných vyučovacích hodinách – viz charakteristika vzdělávací oblasti Člověk a zdraví a poznámky k rámcovému učebnímu plánu)*

Očekávané výstupy – ***1. období***
žák
ZTV-3-1-01 uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy
ZTV-3-1-02 zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření*:*

Žák
ZTV-3-1-01 *uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy*
ZTV-3-1-02 zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením

Očekávané výstupy – **2. období**
Žák

ZTV-5-1-01 ***zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování***
ZTV-5-1-02 zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele
ZTV-5-1-03 upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák

ZTV-5-1-01 zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování
ZTV-5-1-02 zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele
ZTV-5-1-03 upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením

Učivo

ČINNOSTI A INFORMACE PODPORUJÍCÍ KOREKCE ZDRAVOTNÍCH OSLABENÍ
- ***zdravotní oslabení*** *– konkrétní zdravotní oslabení žáka, prevence, pohybový režim, vhodné oblečení a obutí pro ZdrTV, zásady správného držení těla, dechová cvičení, vnímání pocitů při cvičení, nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení)*

SPECIÁLNÍ CVIČENÍ
- ***základy speciálních cvičení*** *– základní cvičební polohy, základní technika cvičení, soubor speciálních cvičení pro samostatné cvičení*

Vzhledem k ucelenému systému speciálních cvičení, který je shodný pro 1. i 2. stupeň, je formulováno učivo tohoto tématu jen na 2. stupni s předpokladem využití v celém základním vzdělávání.

VŠEOBECNĚ ROZVÍJEJÍCÍ POHYBOVÉ ČINNOSTI

- ***pohybové činnosti v návaznosti na obsah TV*** *– s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení 2*

IX. Člověk a svět práce

Oblast **Člověk a svět práce** postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Koncepce vzdělávací oblasti Člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

Vzdělávací obsah je určen všem žákům (tedy chlapcům i dívkám bez rozdílu). Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření.

5.11 Člověk a svět práce I

5.11.1 Obsahové vymezení

Vzdělávací obsah předmětu **Člověk a svět práce** je rozdělen na 1. stupni na čtyři tematické okruhy *Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce a Příprava pokrmů*.

5.11.2 Časové vymezení

	I.	II.	III.	IV.	V.	součet
hodinová dotace	1	1	1	1	1	**5**
disponibilní h. dotace	-	-	-	-	-	**-**
celkem	1	1	1	1	1	**5**

2.11.3 Formy výuky

Výuka předmětu Člověk a svět práce probíhá ve třídách, školní jídelně nebo na školní zahradě.

5.11.4 Klíčové kompetence:

5.11.4.1 Kompetence k učení

Na konci 5. ročníku žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu, má pozitivní vztah k učení (chápe práci a pracovní činnosti jako příležitost k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení)

5.11.4.2 Kompetence k řešení problémů

Na konci 5. ročníku žák:

- vnímá nejrůznější problémové situace, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá vlastního úsudku a zkušeností (žák pracuje vytrvale a soustavně při plnění zadaných úkolů, uplatňuje tvořivost a vlastní nápady při pracovní činnosti a vynakládá úsilí na dosažení kvalitního výsledku, pracuje s drobným materiálem, stavebnicí, koná pěstitelské pokusy a pozoruje, připravuje tabuli pro jednoduché stolování).
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů

5.11.4.3 Kompetence komunikativní

Na konci 5. ročníku žák:

1 formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu
2 naslouchá promluvám druhých
3 rozumí různým typům textů a záznamů
4 využívá informační a komunikační prostředky pro kvalitní komunikaci

5.11.4.4 Kompetence sociální a personální

Na konci 5. ročníku žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu (spoluvytváří vstřícnou a podnětnou atmosféru pro tvorbu, chápe a poznává umělecké hodnoty v širších sociálních a kulturních souvislostech, tolerantně přistupuje k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností)
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj, ovládá a řídí své jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu neuspokojení a sebeúcty (uvědomuje si sebe samého jako svobodného jedince; tvořivě přistupuje ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života)

5.11.4.5 Kompetence občanské

Na konci 5. ročníku žák:

- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc (poznává okolní svět, rozvíjí sebedůvěru, postoje a hodnoty ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí, pracuje se stavebnicí a na zahradě).
- chápe základní ekologické souvislosti

5.11.4.6 Kompetence pracovní

Na konci 5. ročníku žák:

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové prac. podmínky (osvojuje si základní pracovní dovednosti a návyky z různých pracovních oblastí, používá vhodné nástroje, nářadí a pomůcky při práci i v běžném životě, jednoduché pěstitelské činnosti, práce se stavebnicí, příprava jednoduchého pokrmu)
- přistupuje k výsledkům prac. činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany živ. prostř. i kultur. a společenských hodnot (pozná, že technika je významná součást lidské kultury a je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka (práce se stavebnicí).
- Využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost (chápe práci a pracovní č• innosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení, pěstitelské činnosti, příprava pokrmů).

5.11.5 Průřezová témata

Do vyučovacího předmětu Člověk a svět práce jsou zařazena tato průřezová témata:

38 Osobnostní a sociální výchova
39 Multikulturní výchova
40 Výchova demokratického občana
41 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
42 Mediální výchova

5.11.6 Výchovné a vzdělávací strategie

Klíčové kompetence	**Jak kompetence naplňujeme**
- k učení	- umožňujeme žákům osvojit si strategie učení a motivujeme je pro celoživotní vzdělávání - na začátku hodiny seznámíme žáky s cílem hodiny, na konci hodiny společně s žáky zhodnotíme naplnění cíle - učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti - na praktických příkladech ukazujeme smysl a cíl učení - podporujeme vyhledávání informací z různých zdrojů - umožňujeme žákům nacházet různé cesty řešení - žáky vedeme k sebehodnocení - individuálním zadáváním úkolů přispíváme k přátelské a nebojácné atmosféře ve třídě - zadáváme smysluplné otázky, srozumitelně a jednoznačně - nabízíme různé efektivní formy a metody učení - při hodnocení poskytujeme včasnou zpětnou vazbu
- k řešení problému	- podněcujeme žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů - vytváříme praktické problémové úlohy a situace a učíme je žáky řešit - podporujeme různé i netradiční způsoby řešení problému - vytváříme podmínky pro týmovou spolupráci při řešení problému - podporujeme samostatné a tvůrčí řešení s praktickým ověřením správnosti řešení
- komunikativní	- vedeme žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci - vedeme žáky k jednoznačné srozumitelné a kultivované komunikaci - realizujeme výstavy pro veřejnost - při hodnocení používáme širokou škálu prostředků, zapojujeme i žáky (sebehodnocení)
- sociální a personální	- učíme žáky spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých - učíme žáky spoluvytvářet a respektovat pravidla práce v týmu

	- vedeme žáky k otevřené diskusi ve skupině i debatě celé třídy - pozitivním hodnocením podporujeme žákovu sebedůvěru - umožňuje žákům vyjádřit se k vlastní práci (sebehodnocení) - usilujeme o to, aby žáci byli schopni střídat role ve skupině - učíme žáky odmítat vše, co narušuje přátelskou atmosféru ve třídě
- občanské	- připravujeme žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti - vytváříme u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a prožívání životních situací, rozvíjíme vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí a k přírodě - učíme žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně zodpovědný - vedeme žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem - vedeme žáky k chápání a respektování zákonů, norem a společenských pravidel - ve výuce vedeme žáky k poskytování účinné pomoci - vedeme žáky k uvědomování si základních ekologických souvislostí
- pracovní	- pomáháme žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je v souladu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní profesní a životní orientaci - vedeme žáky k vyvozování a dodržování pravidel pracovních postupů - výsledky různých činností hodnotíme z hlediska kvality, významu a ochrany svého zdraví, zdraví ostatních a ochrany životního prostředí - projektovou výukou a zařazováním PT pomáháme rozvíjet dovednosti potřebné pro budoucí život žáků - žáky motivujeme do aktivního zapojení v praktickém životě - vedeme žáky k objektivnímu sebehodnocení a posouzení reálných možností v profesním životě

5.11.7 Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a jeho práce

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM
Očekávané výstupy – 1. období
žák
ČSP-3-1-01 vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů
ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák
ČSP-3-1-01p zvládá základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami; vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů
ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy

Očekávané výstupy – 2. období
žák
ČSP-5-1-01 vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu
ČSP-5-1-02 využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic
ČSP-5-1-03 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu
ČSP-5-1-04 udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák
ČSP-5-1-01p vytváří přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z daného materiálu
ČSP-5-1-02p využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem vlastní fantazii
ČSP-5-1-03 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu
ČSP-5-1-04p udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při drobném poranění

Učivo
- vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.)
- pracovní pomůcky a nástroje − funkce a využití
- jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce
- lidové zvyky, tradice, řemesla

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI
Očekávané výstupy – 1. období
žák

ČSP-3-2-01 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák
ČSP-3-2-01 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi

Očekávané výstupy – 2. období
žák
ČSP-5-2-01 provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž
ČSP-5-2-02 pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu
ČSP-5-2-03 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák
ČSP-5-2-01 provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž
ČSP-5-2-02 pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu
ČSP-5-2-03p udržuje pořádek na svém pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při drobném úrazu
- užívá jednoduché pracovní nástroje a pomůcky

Učivo
- stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů
- práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem

PĚSTITELSKÉ PRÁCE
Očekávané výstupy – 1. období
žák
ČSP-3-3-01 provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování
ČSP-3-3-02 pečuje o nenáročné rostliny

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák
ČSP-3-3-01p provádí pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích a popíše jeho výsledky
ČSP-3-3-02 pečuje o nenáročné rostliny

Očekávané výstupy – 2. období
žák
ČSP-5-3-01 provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování
ČSP-5-3-02 ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny
ČSP-5-3-03 volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní
ČSP-5-3-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-5-3-01p dodržuje základní podmínky a užívá postupy pro pěstování vybraných rostlin
ČSP-5-3-02p ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny a provádí pěstitelská pozorování
ČSP-5-3-03 volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní
ČSP-5-3-04p dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu na zahradě

Učivo

- základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo
- pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.)
- pěstování pokojových rostlin
- rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie

PŘÍPRAVA POKRMŮ

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ČSP-3-4-01 připraví tabuli pro jednoduché stolování
ČSP-3-4-02 chová se vhodně při stolování

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-3-4-01p upraví stůl pro jednoduché stolování
ČSP-3-4-02 chová se vhodně při stolování

Očekávané výstupy – 2. období

žák

ČSP-5-4-01 orientuje se v základním vybavení kuchyně
ČSP-5-4-02 připraví samostatně jednoduchý pokrm
ČSP-5-4-03 dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování
ČSP-5-4-04 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-5-4-01p uvede základní vybavení kuchyně
ČSP-5-4-02 připraví samostatně jednoduchý pokrm
ČSP-5-4-03p dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování při stolování
ČSP-5-4-04 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni
- uplatňuje zásady správné výživy

Učivo

- základní vybavení kuchyně

- výběr, nákup a skladování potravin
- jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování
- technika v kuchyni − historie a význam

6 Nepovinné předměty

6.1 Náboženství

Charakteristika vyučovacího předmětu:

V oblasti náboženské výchovy vychází škola z převažujícího aktuálního zájmu rodičů. Na základě toho spolupracuje zejména s římskokatolickou církví. Výuka náboženství probíhá v souladu se zásadami a cíli vzdělávání stanovenými Zákonem č. 561/2004 Sb. §15, který se opírá o ustanovení čl. 16 Listiny práv a svobod.
Náboženství se vyučuje formou nepovinného předmětu, s časovou dotací 1 hodinou týdně v každém ročníku. Tato vyučovací hodina není zahrnuta do povinné časové dotace stanovené rámcovým učebním plánem RVP ZV. Pokud je dostatečný počet přihlášených žáků, nepovinný předmět náboženství se vyučuje po jednotlivých ročnících nebo ve vyučovacích skupinách, kde jsou některé ročníky spojeny. Výuka probíhá převážně ve třídě, zahrnuje rovněž tematicky zaměřené vycházky a exkurze. Žáci mají také možnost angažovat se v některých charitativních a kulturně-společenských projektech farnosti.
Předmět žákům umožňuje formulovat otázky týkající se základních životních hodnot, postojů a jednání, konfrontovat je s křesťansky formulovanými pohledy na svět a hledat svou vlastní hodnotovou orientaci. Nabízí přístup k biblickému poselství. V souvislosti se středoevropskou tradicí a kulturou seznamuje žáky s obecnými základy křesťanství i s učením katolické církve a jejími tradicemi.
Obsahy jednotlivých ročníků jsou děleny do tematických celků, které se v rámci liturgického roku opakují, spirálovitě prohlubují a jsou propojovány do vzájemných souvislostí. Všemi tematickými celky prolíná výchova v duchu křesťanské etiky, rozvíjení duchovního rozměru osobnosti žáka.
Výuka náboženství vychází z dokumentu „ Osnovy k výuce náboženské výchovy římskokatolické církve v 1. - 9. ročníku ZŠ“ schváleným Českou biskupskou konferencí a MŠMT ČR v roce 2004.

7 Hodnocení

7.1 Hodnocení výsledků vzdělávání

Nedílnou součástí výchovně vzdělávacího procesu ve škole je hodnocení žáků. Hodnocení žáků je běžnou činností, kterou učitel ve škole vykonává průběžně ve výuce (ale i mimo ni) po celý školní rok, žák formou sebehodnocení po dosažení požadovaného výstupu. Cílem hodnocení je poskytnout žákovi zpětnou vazbu, prostřednictvím které získává informace o tom, jak danou problematiku zvládá, jak dovede zacházet s tím, co se naučil, v čem se zlepšil a v čem ještě chybuje. Nedílnou součástí hodnocení musí být konkrétní návod, jak má žák postupovat, aby přetrvávající nedostatky odstranil.
Velmi cenným nástrojem pro hodnocení práce žáků je žákovské „portfolio“. Jedná se o shromažďování materiálů různého druhu tak, aby dokumentovaly stav vědomostí a dovedností žáka, případně úroveň osvojení jednotlivých kompetencí ve vzdělávání. Materiály mají různou podobu a v každém případě musí obsahovat doklady o tom, jak se žák vyrovnal s dovedností sebehodnocení své práce. Žáci mohou po dohodě s vyučujícím do svého portfolia zařazovat i osobní záznamy o úspěších v mimoškolní činnosti.
Hlavním cílem naší pedagogické práce by se mělo stát oslabování vnější motivace žáků – motivace prostřednictvím známek, která je užívána na většině základních škol. Naopak by mělo docházet k posilování motivace vnitřní, která je podporována žákovým vlastním sebehodnocením.
Součástí hodnocení žáka ve škole je hodnocení jeho chování, které je má co nejvíce stimulovat k zodpovědnosti za vlastní projevy ve vztahu k okolí i k sobě samému. Během vzdělávacího procesu jsou žáci vedeni k samostatnosti a zodpovědnosti, k respektování a dodržování obecně platných norem chování, k dodržování školního řádu. Při utváření občanských, sociálních a personálních kompetencí směřujeme žáky k projevování vnímavého, citlivého, tolerantního a ohleduplného chování k ostatním lidem a prostředí a také k účinné komunikaci a spolupráci. Hodnocení chování odráží míru dosažení přiměřené úrovně těchto kompetencí. Žákovo chování je souhrnně na vysvědčení hodnoceno známkou a reflektuje dodržování pravidel společenského chování a dalších pravidel stanovených školním řádem.

7.1.1 Pravidla hodnocení výsledků vzdělávání žáků

- Žáci i jejich rodiče jsou s pravidly a kritérii hodnocení seznámeni na začátku školního roku, případně před zahájením procesu hodnocení.
- Při samotném hodnocení je důležitým faktorem individuální přístup k jednotlivým dětem a jejich možnostem. Žáci, kteří pracují podle individuálního vzdělávacího plánu, mají kritéria hodnocení přizpůsobena tomuto plánu.
- Hodnocení nesmí být zaměřeno primárně na srovnávání žáka s jeho spolužáky, mělo by se soustředit i na individuální pokrok každého žáka, respektive na hodnocení naplnění předem stanovených požadavků.
- Hodnocení nesmí vést ke snižování důstojnosti a sebedůvěry žáka
- Nutností je, aby žáci byli předem seznámeni s výukovými cíli, očekávanými výstupy dané aktivity, pro daný ročník - specifikovanými pro hodnocené období.

7.1.2 Kritéria hodnocení výsledků vzdělávání žáků

-osobní pokrok a posun

-míru angažovanosti jednotlivých žáků na výsledku své práce
- komunikační dovednosti a schopnost spolupráce
-tvořivost a schopnost řešit problémové situace
-sociální dovednosti při práci
- schopnost aplikovat znalosti

7.1.3 Formy hodnocení

Klasifikace je jednou z forem hodnocení a je vyjadřována číselnou stupnicí 1 – 5 a mínus ve stupnice 1 – 4. Ve výchovně vzdělávacím procesu jsou žáci klasifikování průběžně a následně celkově. Průběžná klasifikace se uplatňuje při hodnocení dílčích výsledků a projevů žáka, míry úrovně dosahování dílčích výstupů. Klasifikace souhrnného prospěchu se provádí na konci každého pololetí a není aritmetickým průměrem průběžné klasifikace.

Při hodnocení žáka pomocí klasifikace jsou výsledky vzdělávání žáků ve škole a na akcích pořádaných školou hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělávání žáka, které dosáhl vzhledem k očekávaným výstupům, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Dosažený klasifikační stupeň je motivací a prostředkem ke splnění vzdělávacích cílů, zachycuje učební výsledky žáka za příslušné období a obsahuje, jaký „kus práce“ zvládl žák za uplynulé období. Žák je s výsledkem svého hodnocení vždy seznámen, má možnost se k němu vyjádřit.

Výsledky vzdělávaní žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem se hodnotí průběžně i na vysvědčení klasifikačními stupni prospěchu:

1 – výborný
Žák ovládá všechny požadavky, je samostatný, tvořivý, myslí logicky, spojuje s praxí, jeho grafický projev je estetický, výstižný, může udělat menší množství drobných chyb, které si zvládne opravit, je schopný samostatně studovat text, má právo na omyl. V předmětech výchovného charakteru je žák velmi aktivní, plně využívá osobní předpoklady, přesný, procítěný, k činnostem přistupuje zodpovědně.

2 – chvalitebný
Žák samostatně ovládá podstatné části učiva, je samostatný s menšími podněty, jeho grafický projev může mít menší nedostatky, může mít více menších chyb, s pomocí je schopen samostudia. V předmětech výchovného charakteru je aktivní, ukázněný, je méně tvořivý, výsledky práce mají menší nedostatky

3 – dobrý
Žák s pomocí zvládá základní učivo, chyby, kterých se dopustí, zvládne s pomocí učitele opravit, poznatky uplatňuje rovněž s pomocí vyučujícího, v grafickém i ústním projevu může mít nedostatky, podle návodu je schopen samostudia v kratším rozsahu. V předmětech výchovného charakteru se žák často dopouští chyb, je málo aktivní, potřebuje pomoc učitele, v oblasti

„pracovní kázně“ potřebuje kontrolu, podněcování a velkou motivaci.

4 – dostatečný
Žák má závažné mezery, dopouští se zásadních chyb, jejich opravu zvládá s velkými obtížemi, jeho myšlení není tvořivé, písemné projevy jsou neestetické, samostudium bez individuální pomoci učitele nezvládá).

5 – nedostatečný
Žák ani s pomocí nezvládá základní učivo, chyby se opakují, nedokáže je ani s pomocí opravit, není schopen samostudia. Průběžné hodnocení je zaznamenáváno do žákovského portfolia, nebo Žákovských knížek. Celkové hodnocení dosažených výstupů je formou klasifikace zaznamenáno 2x ročně na vysvědčení.

Průběžné slovní/písemné slovní hodnocení vyučující využívá při hodnocení dosažení úrovně a kvality očekávaných výstupů především v případech, kdy je vhodnější a výstižnější než hodnocení číselné a kde může působit jako velmi silná motivace k rozvoji klíčových kompetencí. Slovní/písemné slovní hodnocení zřetelně sděluje jak, a do jaké míry žák zvládá či nezvládá učivo, vychází z pozitivního hodnocení, ale musí sdělovat, co se žákovi ještě nedaří. Musí být taktní a citlivé. Nesmí být formální. Nesmí obsahovat kritiku toho, za co žák nemůže. Je součástí komplexního hodnocení žáka, které následně směřuje k celkové klasifikaci. K posílení motivace žáků lze k průběžnému hodnocení využívat motivačních znamének a dalších pozitivních prostředků. (např. +, -, *, nálepek apod.).

Sebehodnocením si žák konfrontuje svůj pohled na sebe sama, své výkony, s pohledy vyučujících, či spolužáků. Sebehodnocení žáků je trvalou, systematicky začleňovanou složkou výuky. Spolu s hodnocením učitele uzavírá obvykle jednotlivou činnost žáků, vyučovací hodinu, tematický celek nebo časový úsek. Žák se zaměřuje především na posuzování vlastního individuálního pokroku vůči svému dřívějšímu výkonu. Žák sleduje vlastní činnosti, ověřuje si, jak daleko má k dosažení cíle, hodnotí míru zapojení do vyučování, vlastní aktivitu, podíl na společné práci, kvalitu prožitků. Svým sebepoznávacím charakterem vede žáka k rozvoji kritického myšlení, k získání zdravého sebevědomí, k pozitivnímu vztahu k učení se a vzdělávání vůbec. Sebehodnocení žáků může probíhat ústně i písemně. Při písemném sebehodnocení je možné použít známku, vyjádření slovy, či grafického značení. Průběžné sebehodnocení je zaznamenáváno do žákovského portfolia, deníčků a žákovských knížek, tak aby bylo odlišeno od hodnocení učitelem.

Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
U žáků se speciálními vzdělávacími potřebami volí učitel především takové formy a druhy ověřování dosažených vědomostí a dovedností, které odpovídají schopnostem žáka a na něž nemá zdravotní postižení a zdravotní nebo sociální znevýhodnění negativní vliv. Pokud jde o vývojové poruchy učení, nebude žák vystavován úkolům, v nichž vzhledem k poruše nemůže přiměřeně pracovat a podávat výkony odpovídající jeho předpokladům. Učitel klade důraz na ten druh projevu, ve kterém má žák předpoklady podávat lepší výkony. Při hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami vychází učitel především z doporučení školského poradenského zařízení a z individuálního vzdělávacího plánu žáka.
V závěrečném hodnocení pak učitel vždy přihlédne k charakteru speciálních potřeb žáka. U žáků

se speciálními vzdělávacími potřebami může ředitel školy - po projednání se zákonnými zástupci žáka - rozhodnout o průběžném i závěrečném slovním hodnocení žáka, a to zpravidla ve vybraných předmětech učebního plánu, ke kterým se nejvýrazněji vztahuje zjištěné zdravotní postižení nebo znevýhodnění. V případě žáka s vývojovou poruchou chování může být slovně hodnoceno chování. Při slovním hodnocení je vždy upřednostňováno srovnávání s osobním pokrokem žáka, ve vztahu k jeho předpokladům, před srovnáváním se spolužáky. Učitel použije při hodnocení přiměřeným způsobem kritéria, stanovená v daném předmětu.

7.2. Hodnocení chování žáků

7.2.1 Pravidla hodnocení chování žáků

- Žákovo chování je hodnoceno průběžně po celý školní rok, a to v době výuky, o přestávkách i při akcích školy konaných mimo školní areál.
-Třídní učitel soustavně sleduje žákovo chování, zprávu o jeho chování přednáší pedagogické radě.
-Učitelé nejprve využívají prvky pozitivní motivace a až po jejich vyčerpání udělují kázeňská opatření.
- Třídní učitel rozhoduje o stupni z chování, a to na základě vlastního hodnocení a s přihlédnutím k hodnocení žáka dalšími učiteli, vychovateli a ostatními zaměstnanci školy.
-Návrh na výchovná opatření pro pedagogickou radu předkládá třídní učitel, či ostatní učitelé.
-V případě nejednotného názoru členů pedagogické rady rozhoduje hlasováním nadpoloviční většina učitelů, kteří žáka učí.
- V průběhu pololetí je žákovo chování možné hodnotit výchovnými opatřeními (pochvaly nebo jiná ocenění a kázeňská opatření).
- Pedagogická rada projednává chování všech žáků školy, analyzuje příčiny porušování pravidel chování stanovených řádem školy, doporučuje ke schválení třídnímu učiteli nebo řediteli školy pochvaly nebo jiná ocenění a kázeňská opatření a navrhuje další postup u problémových žáků.

-Výchovná opatření jsou žákům udělována v průběhu pololetí, třídní učitel s nimi prokazatelným způsobem neprodleně seznámí zákonné zástupce žáka.
-Vždy na konci pololetí je žák na vysvědčení hodnocen z chování daným klasifikačním stupněm a může mu být v souladu s Pravidly pro hodnocení chování žáků udělena a zapsána pochvala či jiné ocenění.

7.2.2 Kritéria hodnocení chování

- schopnost dodržování obecných pravidel chování,
- dodržování školního řádu, řádu školní družiny a pokynů v poučení o bezpečnosti a ochraně zdraví,
- adekvátní chování vzhledem k věku a rozumovým schopnostem žáka,
- plnění pokynů pedagogických pracovníků a ostatních zaměstnanců školy vydaných v souladu s právními předpisy, školním řádem a vyplývajících z naplňování školního vzdělávacího programu

7.2.3 Formy hodnocení chování

Klasifikace

Stupeň 1 – velmi dobré
Žák respektuje vnitřní řád školy, chová se a jedná slušně, taktně, zdvořile a ohleduplně. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle.

Stupeň 2 – uspokojivé
Žák se chová v zásadě v souladu s vnitřním řádem školy. Opakovaně dopouští méně závažných přestupků proti pravidlům společenského chování nebo školnímu řádu. Je přístupný výchovnému působení.

Stupeň 3 – neuspokojivé
Chování žáka je v rozporu s řádem školy. Dopouští se opakovaně závažných přestupků proti pravidlům společenského chování, proti školnímu řádu, nebo se dopustí velmi závažného přestupku proti pravidlům společenského chování nebo se dopustí velmi závažného přestupku proti školnímu řádu. Neprojevuje snahu o nápravu, výchovná opatření jsou neúčinná, narušuje činnost a soužití kolektivu nebo se dopouští poklesku v mravním chování.

Výchovná opatření

Pochvaly a jiná ocenění

Třídní učitel může po projednání s ředitelem školy udělit pochvalu za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci.
Ředitel školy může po projednání v pedagogické radě udělit pochvalu za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo dlouhodobou úspěšnou práci. Udělení pochvaly či jiného ocenění se zaznamenává do dokumentace školy a na vysvědčení.

pochvala učitele, třídního učitele - k udělení slouží ústní forma pochvaly, deníček, žákovská knížka, vysvědčení. Uděluje se jako ocenění činnosti a morálního projevu žáka v rámci třídy, ročníku, školy.

pochvala ředitele školy – důvodem k udělení je např. úspěšná reprezentace školy v soutěžích, olympiádách atp., mimořádný čin, který prokazuje vysokou morální zralost žáka. K udělení slouží vysvědčení, dopis ředitele školy.

Kázeňská opatření

Výchovná kázeňská opatření se udělují vždy individuálně s přihlédnutím k věku dítěte, okolnostem a k účinnosti předchozích výchovných opatření. Udělení přísnějšího opatření není podmíněno předchozím mírnějším opatřením. Při porušování povinností stanovených školním řádem lze podle závažnosti uložit žákovi:

napomenutí třídního učitele uděluje třídní učitel za opakované drobné prohřešky proti školnímu řádu např. občasné rušení při vyučování, časté zapomínání pomůcek a úkolů, nerespektování pokynů vyučujících, nevhodné vyjadřování v třídním kolektivu atp.

důtka třídního učitele je udělována třídním učitelem např. za hrubé a neomalené chování, závažnější přestupky proti školnímu řádu, ztrátu žákovské knížky nebo její časté zapomínání, podvody, pozměňování klasifikace, vulgarismy atp.

důtka ředitele školy uděluje ředitel školy po projednání v pedagogické radě za závažné porušení školního řádu. Za závažné přestupky jsou vždy považovány projevy agrese, rasismu, xenofobie, šikana, přechovávání nebo distribuce zdraví škodlivých látek, neomluvená absence, poškozování cizího majetku, krádež, nedovolené opuštění školy nebo školní akce apod.
Za jeden přestupek se uděluje žákovi pouze jedno opatření k posílení kázně. O udělení napomenutí a důtky třídního učitele informuje učitel ředitele školy. Udělení kteréhokoliv výchovného opatření a jeho důvody oznámí třídní učitel neprodleně a prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci. Udělení výchovného opatření se zaznamenává do dokumentace školy (školní matriky).

8 Přílohy

8.1 Standardy pro základní vzdělávání

8.2.1 Vzdělávací obor Matematika 5. ročník

Tematický okruh

Číslo a početní operace

Očekávaný výstup RVP ZV

M-5-1-01
Žák využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení
Indikátory
1. žák zpaměti sčítá a odčítá čísla do sta, násobí a dělí v oboru malé násobilky
2. žák využívá komutativnost sčítání a násobení při řešení úlohy a při provádění zkoušky výpočtu
3. žák využívá asociativnost sčítání a násobení při řešení úloh s užitím závorek
4. žák využívá výhodného sdružování čísel při sčítání několika sčítanců bez závorek

Očekávaný výstup

RVP ZV M-5-1-02
Žák provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel

Indikátory
1. žák správně sepíše čísla pod sebe (dle číselných řádů) při sčítání, odčítání, násobení a dělení přirozených čísel
2. žák aplikuje při písemném výpočtu znalost přechodu mezi číselnými řády
3. žák využívá znalosti malé násobilky při písemném násobení a dělení nejvýše dvojciferným číslem
4. žák provádí písemné početní operace včetně kontroly výsledku žák dodržuje pravidla pro pořadí operací v oboru přirozených čísel

Tematický okruh

Číslo a početní operace

Očekávaný výstup RVP ZV

M-5-1-03
Žák zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel

Indikátory
1. žák přečte a zapíše číslo (do milionů) s užitím znalosti číselných řádů desítkové soustavy
2. žák využívá rozvinutého zápisu čísla (do milionů) v desítkové soustavě
3. žák porovnává čísla do milionů
4. žák zaokrouhluje čísla do milionů s použitím znaku pro zaokrouhlování
5. žák užívá polohové vztahy („hned před“, „hned za“) v oboru přirozených čísel
6. žák se orientuje na číselné ose a jejích úsecích 7
. žák provádí číselný odhad a kontrolu výsledku

Tematický okruh

Číslo a početní operace
Očekávaný výstup RVP ZV

M-5-1-04
Žák řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru

Indikátory
1. žák porozumí textu úlohy (rozlišuje informace důležité pro řešení úlohy)

2. žák přiřadí úloze správné matematické vyjádření s využitím osvojených početních operací 3. žák zformuluje odpověď k získanému výsledku
4. žák přiřadí k zadanému jednoduchému matematickému vyjádření smysluplnou slovní úlohu (situaci ze života)
5. žák tvoří slovní úlohu k matematickému vyjádření

Tematický okruh

Závislosti, vztahy a práce s daty

Očekávaný výstup RVP ZV

M-5-2-01
Žák vyhledává, sbírá a třídí data

Indikátory
1. žák provádí a zapisuje jednoduchá pozorování (měření teploty, průjezd aut za daný časový limit apod.)
2. žák vybírá a porovnává ze zadání úlohy data podle daného kritéria
3. žák posuzuje reálnost vyhledaných údajů

Tematický okruh

Závislosti, vztahy a práce s daty

Očekávaný výstup RVP ZV

M-5-2-02
Žák čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy

Indikátory
1. žák doplní údaje do připravené tabulky nebo diagramu
2. žák vytvoří na základě jednoduchého textu tabulku, sloupcový diagram
3. žák vyhledá v tabulce nebo diagramu požadovaná data a porozumí vztahům mezi nimi (nejmenší, největší hodnota apod.)
4. žák používá údaje z různých typů diagramů (sloupcový a kruhový diagram bez použití %)
5. žák používá jednoduchých převodů jednotek času při práci s daty v jízdních řádech

Tematický okruh

Geometrie v rovině a v prostoru

Očekávaný výstup RVP ZV

M-5-3-01
Žák narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnice); užívá jednoduché konstrukce

Indikátory
1. žák rozezná základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnice)
2. žák využívá k popisu rovinného útvaru počty vrcholů a stran, rovnoběžnost a kolmost stran
3. žák charakterizuje základní rovinné útvary a k zadanému popisu přiřadí název základního rovinného útvaru
4. žák využívá základní pojmy a značky užívané v rovinné geometrii (čáry: křivá, lomená, přímá; bod, úsečka, polopřímka, přímka, průsečík, rovnoběžky, kolmice)
5. žák využije znalosti základních rovinných útvarů k popisu a modelování jednoduchých těles (krychle, kvádr, válec)
6. žák narýsuje kružnici s daným poloměrem
7. žák narýsuje trojúhelník nebo trojúhelník se třemi zadanými délkami stran
8. žák narýsuje čtverec a obdélník s užitím konstrukce rovnoběžek a kolmic
9. žák dodržuje zásady rýsování

Tematický okruh

Geometrie v rovině a v prostoru

Očekávaný výstup RVP ZV

M-5-3-02
Žák sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran

Indikátory

1. žák rozlišuje obvod a obsah rovinného útvaru
2. žák s pomocí čtvercové sítě nebo měřením určí obvod rovinného útvaru (trojúhelníku, čtyřúhelníku, mnohoúhelníku)
3. žák porovnává obvody rovinných útvarů
4. žák graficky sčítá, odčítá a porovnává úsečky
5. žák určí délku lomené čáry graficky i měřením
6. žák převádí jednotky délky (mm, cm, dm, m, km)

Tematický okruh

Geometrie v rovině a prostoru

Očekávaný výstup RVP ZV

M-5-3-03
Žák sestrojí rovnoběžky a kolmice

Indikátory
1. žák vyhledá dvojice kolmic a rovnoběžek v rovině
2. žák načrtne kolmici a rovnoběžku ve čtvercové síti
3. žák narýsuje k zadané přímce rovnoběžku a kolmici vedoucí daným bodem pomocí trojúhelníku s ryskou

Tematický okruh

Geometrie v rovině a v prostoru

Očekávaný výstup RVP ZV

M-5-3-04
Žák určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu

Indikátory
1. žák určí pomocí čtvercové sítě obsah rovinného útvaru, který lze složit ze čtverců, obdélníků a trojúhelníků
2. žák porovnává pomocí čtvercové sítě obsahy rovinných útvarů
3. žák používá základní jednotky obsahu (cm2, m2, km2) bez vzájemného převádění

Tematický okruh

Geometrie v rovině a v prostoru

Očekávaný výstup RVP ZV

M-5-3-05
Žák rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru

Indikátory
1. žák pozná osově souměrné útvary (i v reálném životě)
2. žák určí překládáním papíru osu souměrnosti útvaru
3. žák vytvoří ve čtvercové síti osově souměrný útvar podle osy v lince mřížky

Tematický okruh

Nestandardní aplikační úlohy a problémy

Očekávaný výstup RVP ZV

M-5-4-01
Žák řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky

Indikátory
1. žák vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy
2. žák volí vhodné postupy pro řešení úlohy
3. žák vyhodnotí výsledek úlohy
5. žák správně sepíše čísla pod sebe (dle číselných řádů) při sčítání, odčítání, násobení a dělení přirozených čísel
6. žák aplikuje při písemném výpočtu znalost přechodu mezi číselnými řády
7. žák využívá znalosti malé násobilky při písemném násobení a dělení nejvýše dvojciferným číslem
8. žák provádí písemné početní operace včetně kontroly výsledku
9. žák dodržuje pravidla pro pořadí operací v oboru přirozených čísel

8.2.2 Vzdělávací obor Český jazyk, 5. ročník

Tematický okruh

Komunikační a slohová výchova

Očekávaný výstup RVP ZV

ČJL-5-1-01
čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas

Indikátor

ČJL-5-1-01.1 Žák vybere z nabídky vhodný nadpis
ČJL-5-1-01.2 Žák posoudí na základě přečteného textu pravdivost / nepravdivost tvrzeni
ČJL-5-1-01.3 Žák posoudí, zda daná informace vyplývá / nevyplývá z textu
ČJL-5-1-01.4 Žák vyhledá v textu odpověď na zadanou otázku
ČJL-5-1-01.5 Žák vystihne hlavní myšlenku textu

Tematický okruh

Komunikační a slohová výchova

Očekávaný výstup RVP ZV

ČJL-5-1-02
rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává

Indikátor
ČJL-5-1-02.1 Žák vybere z nabídky slov slova klíčová vztahující se k zadanému textu
ČJL-5-1-02.2 Žák rozhodne, které informace v textu jsou nepodstatné pro smysl (vyznění) textu
ČJL-5-1-02.3 Žák vypíše požadovanou informaci z textu
ČJL-5-1-02.4 Žák utřídí přečtené informace, vybere podstatná fakta

Tematický okruh

Komunikační a slohová výchova

Očekávaný výstup RVP ZV

ČJL-5-1-03
posuzuje úplnost, či neúplnost jednoduchého sdělení

Indikátor
ČJL-5-1-03.1 Žák sestaví jednoduchý slohový útvar (adresa, zpráva, vzkaz, oznámení, pozvánka)
ČJL-5-1-03.2 Žák posoudí, zda náležitosti daného slohového útvaru jsou úplné, či zda něco chybí

Tematický okruh

Komunikační a slohová výchova

Očekávaný výstup RVP ZV

ČJL-5-1-03 posuzuje úplnost, či neúplnost jednoduchého sdělení

Indikátor

ČJL-5-1-03.3 Žák sestaví z vět (či krátkých odstavců) na základě časové a příčinné souvislosti příběh, sdělení
ČJL-5-1-03.4 Žák vybere z nabídky větu, která je vhodná jako závěr k dané ukázce

Tematický okruh

Komunikační a slohová výchova

Očekávaný výstup RVP ZV

ČJL-5-1-04 reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta

Indikátor
ČJL-5-1-04.1 Žák vyslechne sdělení a reprodukuje / napíše jeho obsah /smysl
ČJL-5-1-04.2 Žák vyslechne vzkaz a reprodukuje ho další osobě

Tematický okruh

Komunikační a slohová výchova

Očekávaný výstup RVP ZV

ČJL-5-1-05 vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku

Indikátor
ČJL-5-1-05.1 Žák na základě zadaných informací vede dialog, telefonický hovor (s kamarádem, s dospělým), zanechá vzkaz na záznamníku
ČJL-5-1-05.2 Žák posoudí, zda v uvedené ukázce dialogu, telefonického rozhovoru nebo vzkazu na záznamníku něco chybí nebo zda je úplná
ČJ ČJL-5-1-05.3 Žák změní dialog na vzkaz apod.

Tematický okruh

Komunikační a slohová výchova

Očekávaný výstup RVP ZV

ČJL-5-1-06 rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě

Indikátor
ČJL-5-1-06.1 Žák vybere z předložených ukázek tu, která výrazně ovlivňuje rozhodování člověka
ČJL-5-1-06.2 Žák vybere z nabídky možností, čeho chtěla reklama dosáhnout

Tematický okruh

Komunikační a slohová výchova

Očekávaný výstup RVP ZV
ČJL-5-1-07 volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru

Indikátor
ČJL-5-1-07.1 Žák na základě zadání předvede s náležitou intonací, přízvukem a tempem řeči různá sdělení - oznámení, příkaz, prosbu, omluvu – a respektuje při tom rozdílného adresáta
ČJL-5-1-07.2 Žák se vhodně představí ostatním dětem, dospělému

Tematický okruh

Komunikační a slohová výchova

Očekávaný výstup RVP ZV
ČJL-5-1-08 rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace

Indikátor
ČJL-5-1-08.1 Žák rozliší ve slyšené ukázce spisovnou a nespisovnou výslovnost (sme, dyž, vo tom apod.)
ČJL-5-1-08.2 Žák při veřejné komunikační situaci využívá spisovnou výslovnost

Tematický okruh

Komunikační a slohová výchova

Očekávaný výstup RVP ZV
ČJL-5-1-09 píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry

Indikátor
ČJL-5-1-09.1 Žák píše správně po stránce obsahové i formální vyprávění
ČJL-5-1-09.2 Žák sestaví popis předmětu (zvířete/osoby) a popis pracovního postupu
ČJL-5-1-09.3 Žák napíše soukromý dopis se všemi náležitostmi
ČJL-5-1-09.4 Žák v ukázce dopisu doplní, co chybí

Tematický okruh

Komunikační a slohová výchova

Očekávaný výstup RVP ZV
ČJL-5-1-09 píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry

Indikátor
ČJL-5-1-09.4 Žák v ukázce dopisu doplní, co chybí

Tematický okruh

Komunikační a slohová výchova

Očekávaný výstup RVP ZV
ČJL-5-1-10 sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti

Indikátor
ČJL-5-1-10.1 Žák k zadanému textu přiměřené délky vytvoří jeho osnovu (nejméně o třech bodech)
ČJL-5-1-10.2 Žák zařadí do přečtené ukázky vyprávění nabízený text na vhodné místo

Tematický okruh

Jazyková výchova (nauka o slově – lexikální význam)

Očekávaný výstup RVP ZV
ČJL-5-2-01 porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová

Indikátor
ČJL-5-2-01.2 Žák vybere z nabídky slovo, které má významem nejblíže k zadanému slovu
ČJL-5-2-01.3 Žák nahradí v textu slovo slovem významem protikladným, významem stejným nebo podobným, citově zabarveným, nespisovné slovo slovem spisovným
ČJL-5-2-01.4 Žák vyhledá v textu slovo vícevýznamové, vysvětlí jeho další významy
ČJL-5-2-01.5 Žák rozhodne, zda dvojice slov splňuje požadovanou podmínku (pro opozita)

Tematický okruh

Jazyková výchova (Stavba slova)

Očekávaný výstup RVP ZV
ČJL-5-2-02 rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku

Indikátor
ČJL-5-2-02.1 Žák určí kořen slova, část příponovou, předponovou
ČJL-5-2-02.2 Žák rozliší, v kterých případech se jedná o slova příbuzná a v kterých o tvary téhož slova
ČJL-5-2-02.3 Žák rozliší, která slova jsou příbuzná se zadaným slovem a která ne
ČJL-5-2-02.4 Žák k danému slovu uvede slova příbuzná

Tematický okruh

Jazyková výchova (Slovní druhy)

Očekávaný výstup RVP ZV

ČJL-5-2-03 určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech

Indikátor
ČJL-5-2-03.1 Žák určí slovní druh vyznačeného slova ve větě (kromě částic)
ČJL-5-2-03.1.2 Žák vybere z krátkého textu větu, která obsahuje / neobsahuje určený slovní druh
ČJL-5-2-03.3 Žák určí u podstatného jména rod, číslo, pád a vzor a na základě této znalosti používá podstatná jména ve správném tvaru v mluveném i psaném projevu.
ČJL-5-2-03.4 Žák rozliší přídavné jméno tvrdé a měkké, ve spojení přídavného a podstatného jména určí u přídavného jména jeho pád, číslo, rod a na základě této znalosti používá přídavná jména ve správném tvaru v mluveném i psaném projevu
ČJL-5-2-03.5 Žák určí osobu, číslo, způsob (u způsobu oznamovacího čas) u slovesa, užívá slovesa ve správných tvarech mluveném i psaném projevu
ČJL-5-2-03.6 Žák rozliší, zda věta je/není napsaná gramaticky správně

Tematický okruh

Jazyková výchova (Tvarosloví)

Očekávaný výstup RVP ZV
ČJL-5-2-04 rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary

Indikátor
ČJL-5-2-04.1 Žák vyhledá v textu nespisovný tvar podstatného a přídavného jména a slovesa a nahradí ho tvarem spisovným (doporučujeme pro autory testů rozložit na dvě úlohy na sebe navazující: v 1. kroku žák vyhledá/nevyhledá, ve 2. kroku vyhledané nahradí/nenahradí)
ČJL-5-2-04.2 Žák doplní zadaný tvar podstatného jména do věty tak, aby to bylo mluvnicky a pravopisně správně (1. a 4. pád rod mužský životný).

Tematický okruh
Jazyková výchova (Skladba)
Očekávaný výstup RVP ZV
ČJL-5-2-05 vyhledá základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty

Indikátor
ČJL-5-2-05.1 Žák vyhledá ve větě základní skladební dvojici (podmět vyjádřený, nevyjádřený, několikanásobný)
ČJL-5-2-05.2 Žák vyhledá ve větě určovací skladební dvojice (bez terminologie)

Tematický okruh

Jazyková výchova (Skladba)

Očekávaný výstup RVP ZV
ČJL-5-2-06 odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí

Indikátor
ČJL-5-2-06.1 Žák rozliší větu jednoduchou a souvětí
ČJL-5-2-06.2 Žák rozhodne, který větný vzorec odpovídá zadanému větnému celku

Tematický okruh

Jazyková výchova (Skladba

Očekávaný výstup RVP ZV
ČJL-5-2-07 užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje

Indikátor
ČJL-5-2-07.1 Žák nahradí spojovací výraz v souvětí tak, aby smysl zůstal zachován
ČJL-5-2-07.2 Žák spojí věty v souvětí pomocí vhodného spojovacího výrazu

Tematický okruh

Jazyková výchova (Pravopis)

Očekávaný výstup RVP ZV
ČJL-5-2-08 píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách

Indikátor
ČJL-5-2-08.1 Žák správně píše/doplní i/y ve vyjmenovaných slovech a slovech s nimi příbuzných ČJL-5-2-08.2 Žák píše správně z hlediska pravopisu lexikálního a morfologického

Tematický okruh

Jazyková výchova (Pravopis)

Očekávaný výstup RVP ZV
ČJL-5-2-09 zvládá základní příklady syntaktického pravopisu

Indikátor
ČJL-5-2-09.1 Žák na základě znalosti shody přísudku s podmětem používá správné tvary příčestí minulého činného v mluveném i psaném projevu
ČJL-5-2-09.2 Žák doplní správně čárky do zadaného textu (oslovení, několikanásobný větný člen)

Tematický okruh

Literární výchova

Očekávaný výstup RVP ZV
ČJL-5-3-01 vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je

Indikátor
ČJL-5-3-01.1 Žák zpracuje stručné sdělení (referát) o přečtené knize, prezentuje ho spolužákům, zakládá do portfolia nebo zapisuje do čtenářského deníku
ČJL-5-3-01.2 Žák řekne, jak na něj vyslechnutá / přečtená ukázka působí

Tematický okruh

Literární výchova

Očekávaný výstup RVP ZV
ČJL-5-3-02 volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma

Indikátor
ČJL-5-3-02.1 Žák přednese a volně reprodukuje text
ČJL-5-3-02.2 Žák vytvoří vlastní text na dané či vlastní téma
ČJL-5-3-02.3 Žák napíše pohádku, bajku

Tematický okruh

Literární výchova

Očekávaný výstup RVP ZV
ČJL-5-3-03 rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů

Indikátor
ČJL-5-3-03.1 Žák rozhodne, z kterého druhu / žánru je úryvek – řešení v nabídce (úryvek z poezie, komiksu, z naučného textu – encyklopedie, z návodu k použití, z pohádky)

Tematický okruh

Literární výchova

Očekávaný výstup RVP ZV
ČJL-5-3-04 při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy

Indikátor
ČJL-5-3-04.1 Žák rozhodne, zda ukázka je pohádka, pověst nebo bajka
ČJL-5-3-04.2 Žák rozhodne, zda ukázka je poezie, nebo próza

Tematická oblast

Komunikační a slohová výchova (KaSV)
Jazyková výchova (JV); Literární výchova (LV)

Očekávaný výstup RVP ZV
ČJL-5-1-01 Čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas (KaSV)
ČJL-5-1-02 Rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk a podstatné informace zaznamenává (KaSV)
ČJL-5-2-01 Porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová (JV)
ČJL-5-2-02 Rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku (JV)
ČJL-5-2-03 Určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech (JV)
ČJL-5-2-05 Vyhledá základní skladební dvojici (JV)
ČJL-5-2-06 Odlišuje větu jednoduchou a souvětí
ČJL-5-2-07 Užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje (JV)
ČJL-5-2-09 Píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách (JV)
ČJL-5-3-03 Rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů (LV)

Indikátor
ČJL-5-1-01.1 Žák vybere k textové ukázce vhodný nadpis
ČJL-5-1-02.2 Žák rozhodne, které informace v textu jsou nepodstatné pro jeho smysl (vyznění)
ČJL-5-2-01.3 Žák vyhledá v textu slovo vícevýznamové, vysvětlí jeho další významy
ČJL-5-2-02.1 Žák určí kořen slova, část příponovou, předponovou a koncovku
ČJL-5-2-03.1 Žák určí slovní druh vyznačeného slova ve větě (kromě částic)
ČJL-5-2-05.1 Žák vyhledá ve větě základní skladební dvojici (podmět vyjádřený, nevyjádřený, několikanásobný)
ČJL-5-2-06.3 Žák rozhodne, který z nabízených větných celků odpovídá zadanému větnému vzorci.
ČJL-5-2-07.2 Žák spojí věty v souvětí pomocí vhodného spojovacího výrazu
ČJL-5-3-03.1 Žák rozhodne, který literární druh / žánr reprezentuje použitá ukázka literárního textu.

8.2.3 Vzdělávací obor Anglický jazyk, 5. ročník

Receptivní řečové dovednosti – čtení s porozuměním

Očekávaný výstup RVP ZV
CJA-5-2-01 Rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům.

Indikátor
CJA-5-2-01.1 V jednoduchých textech vyhledá požadované informace.

Receptivní řečové dovednosti – čtení s porozuměním

Očekávaný výstup RVP ZV
CJA-5-2-01 Rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům.

Indikátor
CJA-5-2-01.2 Rozumí krátkým pokynům v učebnici.

Receptivní řečové dovednosti – poslech s porozuměním

Očekávaný výstup RVP ZV
CJA-5-2-01 Rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům.

Indikátor
CJA-5-2-01.3 Rozumí známým slovům a základním větám, které se vztahují k rodině, škole, volnému času a dalším známým tématům, v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně.

Receptivní řečové dovednosti – poslech s porozuměním

Očekávaný výstup RVP ZV
CJA-5-2-01 Rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům.

Indikátor
CJA-5-2-01.4 Rozumí jednoduchým číselným údajům.

Receptivní řečové dovednosti – čtení s porozuměním

Očekávaný výstup RVP ZV
CJA-5-2-02 Rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci.

Indikátor
CJA-5-2-02.1 V jednoduchých textech s vizuální oporou porozumí hlavní myšlence.

Receptivní řečové dovednosti – čtení s porozuměním

Očekávaný výstup RVP ZV

CJA-5-2-02
Rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci.

Indikátor
CJA-5-2-02.2 Vyhledá informace k jednoduchému tématu v časopise nebo na webové stránce a tyto informace využije.

Receptivní řečové dovednosti – poslech s porozuměním

Očekávaný výstup RVP ZV
CJA-5-2-02
Rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci.

Indikátor
CJA-5-2-02.3 Rozumí obsahu a smyslu ústních sdělení a otázek, které se vztahují k rodině, škole, volnému času a dalším známým tématům, v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně.

Receptivní řečové dovednosti – čtení s porozuměním

Očekávaný výstup RVP ZV
CJA-5-2-04 Vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku.

Indikátor
CJA-5-2-04.1 V jednoduchých textech vyhledá požadované informace.

Receptivní řečové dovednosti - čtení s porozuměním

Očekávaný výstup RVP ZV
CJA-5-2-04 Vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku.

Indikátor
CJA-5-2-04.2 Vytvoří odpověď na otázku týkající se textu.

Produktivní řečové dovednosti – psaní

Očekávaný výstup RVP ZV

CJA-5-3-01 Sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení, krátký text a odpověď na sdělení, vyplní své základní údaje do formulářů.
Indikátor
CJA-5-3-01.1 Napíše blahopřání, pohlednici nebo krátký neformální dopis kamarádovi.

Produktivní řečové dovednosti – psaní

Očekávaný výstup RVP ZV

CJA-5-3-01 Sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení, krátký text a odpověď na sdělení, vyplní své základní údaje do formulářů.

Indikátor
CJA-5-3-01.2 Sestaví gramaticky a formálně správně jednoduchou odpověď na sdělení.

Produktivní řečové dovednosti – psaní

Očekávaný výstup RVP ZV

CJA-5-3-01 Sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení, krátký text a odpověď na sdělení, vyplní své základní údaje do formulářů.

Indikátor
CJA-5-3-01.3 Vyplní osobní údaje ve formuláři.

Produktivní řečové dovednosti - psaní

Očekávaný výstup RVP ZV

CJA-5-3-02 Reprodukuje písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace

Indikátor
CJA-5-3-02.1 Písemně převypráví jednoduchý obsah textu s pomocí obrázku nebo osnovy.

Produktivní řečové dovednosti - psaní

Očekávaný výstup RVP ZV

CJA-5-3-02 Reprodukuje písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace

Indikátor
CJA-5-3-02.2 Shrne písemně jednoduchý obsah krátké slyšené konverzace.

Produktivní řečové dovednosti - psaní

Očekávaný výstup RVP ZV
CJA-5-3-03 Obměňuje krátké texty se zachováním smyslu textu.

Indikátor
CJA-5-3-03.1 Svými slovy vyjádří smysl textu.

8.3 Příloha ke kapitole 3 Charakteristika ŠVP – zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA
Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 1. období
ČJL-3-1-01p čte s porozuměním jednoduché texty
ČJL-3-1-02p rozumí pokynům přiměřené složitosti
ČJL-3-1-04p, ČJL-3-1-05p, ČJL-3-1-06p dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání
ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním
ČJL-3-1-09p píše písmena a číslice – dodržuje správný poměr výšky písmen ve slově, velikost, sklon a správné tvary písmen
ČJL-3-1-09p spojuje písmena a slabiky
ČJL-3-1-09p převádí slova z mluvené do psané podoby
ČJL-3-1-09p dodržuje správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnost
ČJL-3-1-10p opisuje a přepisuje krátké věty

Očekávané výstupy – 2. období
ČJL-5-1-05p, ČJL-5-1-10p vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluví se v běžných situacích
ČJL-5-1-05p má odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování
ČJL-5-1-07p v mluveném projevu volí správnou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo řeči
ČJL-5-1-09p popíše jednoduché předměty, činnosti a děje
ČJL-5-1-09p opisuje a přepisuje jednoduché texty
ČJL-5-1-09p píše správně a přehledně jednoduchá sdělení
ČJL-5-1-09p píše čitelně a úpravně, dodržuje mezery mezi slovy
ČJL-5-1-09p ovládá hůlkové písmo - tvoří otázky a odpovídá na ně

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 1. období
ČJL-3-2-01p rozlišuje všechna písmena malé a velké abecedy
ČJL-3-2-01p rozeznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky
ČJL-3-2-01p tvoří slabiky
ČJL-3-2-01p rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky
ČJL-3-2-08p píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech

Očekávané výstupy – 2. období

ČJL-5-2-03p pozná podstatná jména a slovesa
ČJL-5-2-06p dodržuje pořádek slov ve větě, pozná a určí druhy vět podle postoje mluvčího
ČJL-5-2-08p rozlišuje tvrdé, měkké a obojetné souhlásky a ovládá pravopis měkkých a tvrdých slabik - určuje samohlásky a souhlásky - seřadí slova podle abecedy - správně vyslovuje a píše slova se skupinami hlásek dě-tě-ně-bě-pě-vě-mě - správně vyslovuje a píše znělé a neznělé souhlásky

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 1. období
ČJL-3-3-01p pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně
ČJL-3-3-02p reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací - při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost

Očekávané výstupy – 2. období
ČJL-5-3-01p, ČJL-5-3-02p dramatizuje jednoduchý příběh
ČJL-5-3-01p, ČJL-5-3-02p vypráví děj zhlédnutého filmového nebo divadelního představení podle daných otázek
ČJL-5-3-02p čte krátké texty s porozuměním a reprodukuje je podle jednoduché osnovy
ČJL-5-3-02p určí v přečteném textu hlavní postavy a jejich vlastnosti
ČJL-5-3-04p rozlišuje prózu a verše - rozlišuje pohádkové prostředí od reálného, - ovládá tiché čtení a orientuje se ve čteném textu

CIZÍ JAZYK Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

Očekávané výstupy – 1. období

ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI
CJ-3-1-01p je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka

Očekávané výstupy – 2. období
CJ-5-1-01p rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností
CJ-5-1-02p rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) - rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování
MLUVENÍ
CJ-5-2-01p pozdraví a poděkuje
CJ-5-2-02p sdělí své jméno a věk
CJ-5-2-03p vyjádří souhlas či nesouhlas, reaguje na jednoduché otázky (zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM
CJ-5-3-02p rozumí slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

PSANÍ - je seznámen s grafickou podobou cizího jazyka

MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE
Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

Očekávané výstupy – 1. období
M-3-1-1 porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20
M-3-1-2 čte, píše a používá číslice v oboru do 20, numerace do 100
M-3-1-02p zná matematické operátory + , − , = , < , > a umí je zapsat
M-3-1-04p sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 20
M-3-1-05p řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20 umí rozklad čísel v oboru do 20

Očekávané výstupy – 2. období
M-5-1-02p čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100 i na číselné ose, numerace do 1000
M-5-1-02p sčítá a odčítá zpaměti i písemně dvouciferná čísla
M-5-1-2 zvládne s názorem řady násobků čísel 2 až 10 do 100
M-5-1-3 zaokrouhluje čísla na desítky i na stovky s využitím ve slovních úlohách
M-5-1-03p tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení v oboru do 100
M-5-1-4 zapíše a řeší jednoduché slovní úlohy
M-5-1-04p rozeznává sudá a lichá čísla - používá kalkulátor

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

Očekávané výstupy – 1. období
M-3-2-2 modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek
M-3-2-3 doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20 - zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu - uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi

Očekávané výstupy – 2. období
M-5-2-01p vyhledá a roztřídí jednoduchá data (údaje, pojmy apod.) podle návodu
M-5-2-02p orientuje se a čte v jednoduché tabulce - určí čas s přesností na čtvrthodiny, převádí jednotky času v běžných situacích - provádí jednoduché převody jednotek délky, hmotnosti a času - uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

Očekávané výstupy – 1. období
M-3-3-1 pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit
M-3-3-01p rozezná přímku a úsečku, narýsuje je a ví, jak se označují
M-3-3-2 používá pravítko Očekávané výstupy – 2. období
M-5-3-1 znázorní, narýsuje a označí základní rovinné útvary
M-5-3-02p měří a porovnává délku úsečky

M-5-3-2 vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran
M-5-3-03 sestrojí rovnoběžky a kolmice
M-5-3-05p určí osu souměrnosti překládáním papíru, - pozná základní tělesa

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

Očekávané výstupy – 2. období
M-5-4-01p řeší jednoduché praktické slovní úlohy, jejichž řešení nemusí být závislé na matematických postupech

INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE integrovaný vzdělávací obor Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

ZÁKLADY PRÁCE S POČÍTAČEM
ICT-5-1-01p ovládá základní obsluhu počítače I
CT-5-1-02p dodržuje pravidla bezpečné a zdravotně nezávadné práce s výpočetní technikou

VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE
ICT-5-2-03 komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení

ČLOVĚK A JEHO SVĚT
Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

MÍSTO, KDE ŽIJEME

Očekávané výstupy – 1. období
ČJS-3-1-01p orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy
ČJS-3-1-01p popíše a zvládne cestu do školy
ČJS-3-1-03p uvede nejvýznamnější místa v okolí svého bydliště a školy

Očekávané výstupy – 2. období
ČJS-5-1-01p popíše polohu svého bydliště na mapě, začlení svou obec (město) do příslušného kraje
ČJS-5-1-01p, ČJS-5-1-02p orientuje se na mapě České republiky, určí světové strany
ČJS-5-1-02p řídí se zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě
ČJS-5-1-03p má základní znalosti o České republice a její zeměpisné poloze v Evropě
ČJS-5-1-04p uvede pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti regionu, ve kterém bydlí
ČJS-5-1-05p sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest
ČJS-5-1-06p pozná státní symboly České republiky

LIDÉ KOLEM NÁS

Očekávané výstupy – 1. období
ČJS-3-2-01p rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy
ČJS-3-2-01p dodržuje základní pravidla společenského chování

ČJS-3-2-01p při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně
ČJS-3-2-01p projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům
ČJS-3-2-02p pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti

Očekávané výstupy – 2. období
ČJS-5-2-01p, ČJS-5-2-02p dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě)
ČJS-5-2-03p rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých
ČJS-5-2-03p uvede základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy
ČJS-5-2-04p používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze
ČJS-5-2-04p porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz
ČJS-5-2-04p sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uvede příklady základních příjmů a výdajů

LIDÉ A ČAS

Očekávané výstupy – 1. období
ČJS-3-3-01p pozná, kolik je hodin; orientuje se v čase
ČJS-3-3-01p zná rozvržení svých denních činností
ČJS-3-3-02p ČJS-3-3-03p rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
ČJS-3-3-03p poznává různé lidské činnosti

Očekávané výstupy – 2. obdob
í ČJS-5-3-03p, ČJS-5-3-04p rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách
ČJS-5-3-03p, ČJS-5-3-04p uvede významné události, které se vztahují k regionu a kraji
ČJS-5-3-03p, ČJS-5-3-04p vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště

ROZMANITOST PŘÍRODY

Očekávané výstupy – 1. období
ČJS-3-4-01p pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích
ČJS-3-4-02p pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat
ČJS-3-4-02p pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami
ČJS-3-4-03p provede jednoduchý pokus podle návodu

Očekávané výstupy – 2. období
ČJS-5-4-01p na jednotlivých příkladech poznává propojenost živé a neživé přírody
ČJS-5-4-02p popíše střídání ročních období
ČJS-5-4-03p zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí
ČJS-5-4-05p zvládá péči o pokojové rostliny a zná způsob péče o drobná domácí zvířata
ČJS-5-4-05p chová se podle zásad ochrany přírody a životního prostředí
ČJS-5-4-05p popisuje vliv činnosti lidí na přírodu a jmenuje některé činnosti, které přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují
ČJS-5-4-06p reaguje vhodným způsobem na pokyny dospělých při mimořádných událostech
ČJS-5-4-07p provádí jednoduché pokusy se známými látkami

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

Očekávané výstupy – 1. období
ČJS-3-5-01p uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu; popíše své zdravotní potíže a pocity; zvládá ošetření drobných poranění
ČJS-3-5-01p pojmenuje hlavní části lidského těla
ČJS-3-5-02p rozezná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování; neohrožuje své zdraví a zdraví jiných
ČJS-3-5-02p uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu
ČJS-3-5-03p chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek
ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Očekávané výstupy – 2. období
ČJS-5-5-01p uplatňuje základní znalosti, dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu
ČJS-5-5-02p rozlišuje jednotlivé etapy lidského života
ČJS-5-5-04p uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události
ČJS-5-5-04p uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro cyklisty; správně vyhodnotí jednoduchou dopravní situaci na hřišti
ČJS-5-5-05p odmítá návykové látky
ČJS-5-5-07p ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc
ČJS-5-5-08 uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku

HUDEBNÍ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 1. období
HV-3-1-01p zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty
HV-3-1-02p správně a hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje při rytmizaci říkadel i při zpěvu
HV-3-1-04p reaguje pohybem na tempové a rytmické změny
HV-3-1-05p rozliší sílu zvuku pozorně vnímá jednoduché skladby

Očekávané výstupy – 2. období
HV-5-1-01p zpívá písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem
HV-5-1-02p, HV-5-1-07p propojí vlastní pohyb s hudbou
HV-5-1-03p doprovodí spolužáky na rytmické hudební nástroje
HV-5-1-06p odliší tóny podle výšky, síly a barvy, pozorně vnímá znějící hudbu různých skladeb, správně hospodaří s dechem při interpretaci písní – frázování

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 1. období
VV-3-1-01 až VV-5-1-05p zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu
X-3-1-1 rozpoznává, pojmenovává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby

vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)
X-3-1-2 V-3-1-04p uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům

Očekávané výstupy – 2. období
VV-5-1-01p až VV-5-1-07p uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr
VV-5-1-01p, VV-5-1-02p rozlišuje, porovnává, třídí a pojmenovává linie, barvy, tvary, objekty, rozpoznává jejich základní vlastnosti a vztahy (kontrasty – velikost, barevný kontrast), uplatňuje je podle svých schopností při vlastní tvorbě, při vnímání tvorby ostatních i umělecké produkce i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)
VV-5-1-03p, VV-5-1-04p při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie
VV-5-1-06p vyjádří (slovně, mimoslovně, graficky) pocit z vnímání tvůrčí činnosti vlastní, ostatních i uměleckého díla

TĚLESNÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 1. období
TV-3-1-01p zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost
TV-3-1-04p dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a má osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách
TV-3-1-05p reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti - projevuje kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám zvládá základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů

Očekávané výstupy – 2. období
TV-5-1-01p chápe význam tělesné zdatnosti pro zdraví a začleňuje pohyb do denního režimu
TV-5-1-02p zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním svalovým oslabením
TV-5-1-03p zdokonaluje základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností
TV-5-1-04p uplatňuje hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti
TV-5-1-05p reaguje na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti
TV-5-1-06p dodržuje pravidla her a jedná v duchu fair play - zlepšuje svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla - zvládá podle pokynu základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti a umí využívat cviky na odstranění únavy

ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA
prvky ZdrTV jsou využívány v povinné TV; jako ucelený systém je nabízena žákům III. (II.) zdravotní skupiny v samostatných vyučovacích hodinách.

Očekávané výstupy – 1. období
ZTV-3-1-01 uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy
ZTV-3-1-02 zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením

Očekávané výstupy – 2. období
ZTV-5-1-01 zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování
ZTV-5-1-02 zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele
ZTV-5-1-03 upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením

ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

Očekávané výstupy – 1. období
ČSP-3-1-01p zvládá základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami; vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů
ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy
ČSP-5-1-01p vytváří přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z daného materiálu
ČSP-5-1-02p využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem vlastní fantazii
ČSP-5-1-03 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu
ČSP-5-1-04p udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při drobném poranění

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

Očekávané výstupy
ČSP-3-2-01 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi
ČSP-5-2-01 provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž
ČSP-5-2-02 pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu
ČSP-5-2-03p udržuje pořádek na svém pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při drobném úrazu - užívá jednoduché pracovní nástroje a pomůcky

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

Očekávané výstupy – 1. období
ČSP-3-3-01p provádí pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích a popíše jeho výsledky
ČSP-3-3-02 pečuje o nenáročné rostliny

Očekávané výstupy – 2. období
ČSP-5-3-01p dodržuje základní podmínky a užívá postupy pro pěstování vybraných rostlin
ČSP-5-3-02p ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny a provádí pěstitelská pozorování
ČSP-5-3-03 volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní
ČSP-5-3-04p dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu na zahradě

PŘÍPRAVA POKRMŮ

Očekávané výstupy – 1. období
ČSP-3-4-01p upraví stůl pro jednoduché stolování
ČSP-3-4-02 chová se vhodně při stolování

Očekávané výstupy – 2. období
ČSP-5-4-01p uvede základní vybavení kuchyně
ČSP-5-4-02 připraví samostatně jednoduchý pokrm
ČSP-5-4-03p dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování při stolování
ČSP-5-4-04 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni - uplatňuje zásady správné výživy